

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő:
VÉSZI JÓZSEF.

Felelős szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR.

Kiadja:
SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre
7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Hoch und Heil Hohenzollern!

Budapest, március 18.

(v.) Bécsben ma elkobozták az esti lapokat. Egytől-egyik valamennyit, még a felhivatalosakat is. E drákói rendszabály oka az osztrák képviselőház mai üléséről szóló tudósítás volt, mely feljegyezte azt, hogy Schönerer György, a pangermán párt vezére, híveinek ujjongása közben a Hohenzollern-ház proklamálásával fejezte be szónoklatát. E nyilvánosságos és brutális felségárulással szemben az osztrák állambatalomnak egyetlen mentő eszméje támadt: az, hogy el kell kobozni az esti lapokat. Hát az esti lapok nem jelentek meg. De valamint a számum nem törődik a struccmadárral, azonképp Ausztrián is végig fog süvöltöni annak a híre, hogy a Habsburgok ősi császárvárosában, annak is a parlament palotájában az ausztriai népképviselőt egy csoportja tapsokkal fogadta vezérének e kiáltását: „Hoch und Heil Hohenzollern!” Az állambontás forradalma ezzel elérte telőpontját Ausztriában. Ami ezután még jöhet, zendülés vagy vérfürdő, vagy mind a kettő, az csak likvidálása lesz, de fokozása már nem lehet a ma előállott helyzetnek. Ez a helyzet pedig abban ormólik, hogy immár nyíltan mer zászlót bontani az eddig bujkáló antidinasztikus forradalom. Szántszándékkal formulázunk ilyen általánosan. Mert az antidinasztikus él semmiképpen nem különlegessége a német tulzoknak. Hiszen néhány év előtt Prágában kötelek fontak a nyaka köré egy Habsburg-házbeli császár szobrának a cseh izgalom, Triesztben pedig a felséges ur születésnapján bombát dobott az ünneplő közönség közé az olasz irredenta. Hát odaát egyik kutya, másik eb. Az ausztriai nemzetiségi mozgalmak mindenikének felségárulása magva, legalább a legszélős fokozatokban. Szláv, olasz, német mind kifelé vonzódik amott, s

a dinasztikus érzés régóta nem ellensúlyozza többé e hazaáruló törekvéseket.

Am amit ma Schönerer megcselekedett, az mégis meglepő. Mert eddig legalább alorácásan mutatkozott még az indulatok leghevesebb lobogásának idején is a dinasztia-ellenes forradalom. A Romanov-házat a szlávok, a szavojai házat az olaszok, a Hohenzollerneket a németek mind e mai napig nyíltan nem merték éltetni sem az osztrák sajtóban, sem az osztrák parlamentben. Schönerer ma ezt az utolsó feszélyt is elvetette, s nyersen, dacosan, szemtelenül elrikoltotta magát Ausztria törvényhozásának termében: Üdv és dicsőség a Hohenzollerneknek! Hogy ezt merte tenni, már magában véve is megdöbbentő. Még megdöbbentőbb, hogy büntetlenül tehethe. Az elnök-bácsi megrázta a csegettűt és rendreutastotta; ezzel aztán vége volt a megtorlásnak. Magyar ember dehogy éri fel észszel ezt a históriát. Próbálna itt egy Schönerer támadni, majd elbánná vele a magyar parlament és a magyar utca. Aki magyar népképviselő létére a magyar parlamentben merészeinel uralkodóházunkat mellözve egy idegen dinasztia kiállítását, azt a gazembert semmiféle mentelmi jog nem óvna meg a véres bűnhődéstől. Maguk az immunis képviselők fojtának a torkába a szót és úgy pofozták ki a tereből. Hárszabály, mentelmijog, elnöki csegettűt mind nem használhá neki egy fityingnyit sem. Az országház küszöbén álló portás is megrugná még a kipofozott bitangot. Künn pedig a háborgó utca folytán az imigyen megkezdett miveletet. Schönerer uram bezzeg többé nem tenné a lábát a magyar népképviselő tanácstermébe. Tul a Lajtán — úgy látszik — csupán honarúlok-nak van temperamentumuk, ellenben az állam-hü elemeknek vér helyett poshadt limonáde foly az ereikben. S a bécsi utca, a Luegerizmustól megfertőzött trottil-csöcselék vagy végképp enerválódott immár, vagy pedig nem

érez többé semmit ama császári házért, amelynek annyi hálával adósa. Hej, csak kéne egy pár zsidót megdögönyözni, hogy összeveredne tüstént a Kaiserstadt dicső utcája! De amikor csupán a császárt bántják s egy idegen fejedelmi ház lobogóját bontják ki a parlamentben, akkor nincs Bécsben utca, mert Lueger ur, a koronázatlan bécsi császár, ilyenkor a füle botját sem mozgatja.

Izennénk valamit a magyar királytól az osztrák császárnak. Ne kívánczozzék többé vissza ama banda közé, amelynek egyik része ujjongva hódol idegen fejedelemlék, miglen másik része mamlasz-módra békén türi ezt a komisz felségárulást. Nincs, aki őt ott megvédje abban a pompázó, dugszagad császárvárosban, mely az ő családjától s tőle magától kapta minden kincsét s minden csillogását. Az ő Burgjának udvarán büntetlenül sétáltatták évek óta a pangermánok a gomblyukaikba tűzött buzavirágokat. Ablakai alatt esztendő-kön át büntetlenül ordították a Schönerer szatellitái a Wacht am Rheint, — a rendőrök legfeljebb ha csendháborítás miatt kísérték be a tüntető pimaszokat. Most meg pláne szemközt a Burggal a parlament termében a Hohenzollerneknek hódol büntetlenül ugyanaz a tábor. És Bécs még mindig nyugodt. Arisztokratái és bankárjai nyugodtan dőzsölnek palotáikban, nyárspolgárai nyugodtan öntik magukba a sört a kocsmákban; s eszébe nem jut senkinek, hogy a császárváros valamelyes elégtétellel talán mégis tartozik császárijának. Pedig hogy egyébről ne is beszéljünk, a császár és a főhercegek udvartartása megszámlálhatatlan milliókkal táplálja Bécsét; az udvar körül jegeződő fő-rangu nábobvilág ott kölli el temérdek jövedelmét; s a diplomácia a bécsi kereskedőket és iparosokat alimentálja állandóan kifejtett pompájával. A bécsi embernek minden ruhadarabja

TÁRCA.

Egy hitetlen brahmin dala.

Kilenc évig ültél egy fa alatt,
Óh Buddha!
Míg kilenc nyár s kilenc tél elhaladt.
A lombokat lehervasztá a dér,
Szakállad rőt lett, a hajad fehér.
Véred vágya, szived tüze kihalt,
A léghen bús szél sirt halottí dalt,
Óh Buddha!

Fölkeltél . . S járva vénen, tétován,
Hirdetted falvak, városok során:
Aki él, szenved! Elmuló a kék.
Minden fényt egyszer elborít az éj,
Csak az boldog, csak az, ki mit sem érez,
Az a gyönyör, ha testünk semmivé lesz.
Óh Buddha!

Fád árnyékába hív már engem is,
Kihunynak már a lángok bennem is,
De nincs erőm mégsem követni téged,
Mert nyomorultan, így is szép az élet
S ha nem is éget már a napsugár,
Oly jó, ha fénye néha visszajár,
Óh Buddha!

Szenvedni is kék, sírni is gyönyör,
Óh Buddha!

S én áldom azt, ki engem meggyötör.
Szeme tuskójét, ha szivemben érzem,
Vad áradatban forr megint a vérem.
Lehet, hogy jobb, ha testünk semmivé lett,
De nékem szebb, jaj! százszor szebb az élet,
Óh Buddha!

Pásztor Árpád.

Az aprócska üveg.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Nógrádi László.

Gyűjtjük a kis skatulyákat a kis fiainak, hogy majd annak idején játszasson velük. És ıme mostanában egy aprócska üveg is került a kis skatulyák közé. Helyes, apró jószág, szinte nem is gondolná az ember, hogy nem azon a réven került a kis skatulyák közé, hogy vele majd a kis fiam játszassék.

Orvosság volt benne a mi kis betegünknek. Az első orvosság, az első idegen táplálék az édes anyai tejen kívül. És vele most először szállt fölelem s aggdódás a mi házukba. Egy nap csak bágyadt, szomorkodott a mi kis vasemberkénk. Edes, picit arcára bágyadság ült, nagy, mosolygó szeme fáradtan tekintett ránk. Hiába szoltunk hozzá kedveskedve, nem mosolygott, nem repdesett kicsike rózsás kezével.

Ránk néz szeliden, tisztán. Csak a gyerek tud így nézni, emberek közül csak a haldokló. A haldoklók közül se mindenik, csak a tisztá lelkü.

Ott álltam az apám haló ágyánál. Gyerek

voltam még. Szeliden, tisztán nézett rám. Mint egy gyerek. És világosan emlékezem erre a nézésre. Meg se rendült a pillája, egyforma fény csillogott felém s olyan, mintha messziről jönne. Már akkor nem tudott beszélni. Minden ott volt a szemében abba a csodálatos tiszta fénybe olvadva: bocsánat, megnyugvás, szeretet, s az örök, utolsó bucsu . . .

A mi kis apróságunk még nem tud beszélni, csak a szemecskéjével szokta elmondani, amit a szájának kellene. Hát azért máskor ez a szemecske nagyon élénk, nagyon beszédese, tele van mindig mondanivalóval. Most nincs benne semmi vágy, semmi akarat, semmi pajkosság.

Ott van minden a földön kirakva a pokrócra: a cica, a kutyus, a csörgők, a trombiták, no meg Pannika kisasszony, akit nemrég baleset ért, — kiszakadt.

Igen, minden úgy maradt a földön, amint délelőtt még Lacika ott jázott. Hol a csörgő gurult, hol Lacika, és szólt a trombita, sikogott Pannika, kiabált a kis ember, mi meg nevetünk. A játéknak vége lett. Elfelejtette társait a kis apróságunk, el minket is. Csak néz mozdulatlanul, aztán lehajlik fejecskeje szeliden a vállamra.

Várjuk, mi lesz. Felveszi-e vajjon a fejecskejét? Nem. Mint a fáradt madár pihen tovább s piheg. Már látjuk, hogy beteg. Különös aggodalom száll meg bennünket, mert hiszen a miénk ez a csöppség. A miénk; úgy szállt ide, mint a napsugár, hogy ragyogást árasztson, örömet fakasztson; hogy életünk nagy célját példázza; hogy megerősítse lelkünket és szívünket és akaratunkat és kitartóvá tegyen az élet fáradságainak viselésében.

Mikor közibénk toppant, se volt idegen, nem is csak kedves vendég, nem is pusztán rokon.

és minden falat kenyere végső elemzésben császári hűbér. Ha eszébe jutna az osztrák császárnak, hogy állandóan megtelepszik a magyar király új palotájában, majd meglátnák a bécsiék, hogy maguktartása nemcsak vérlázítóan illojális volt, hanem megfoghatatlanul ostoba is.

Mindezeket pedig Isten bizony, nem az a gondolat mondatja velünk el, hogy valahára már ránk is férne egy kis dédelgetés. Meg vagyunk mi, hála az égnek, emígy is. Amik vagyunk, azzá a magunk emberségéből letünk. Minket bizony fejedelmi kegy, királyi bőkezűség nem igen juttatott valamihez. Nem baj no, azért még sem vagyunk ám az utolsók a világon. Szegényesen tengődünk bár, de nincs mit röstelkednünk a magunk állapotján. Hát nem önös érzés szól belőlünk, amikor felvetjük a kérdést, nem kellene-e azt a bizonyos sulypontot immár rohamosabban hozzánk áttelepíteni. Régóta mondják, hogy jön. Talán jön is már egy kicsit, de csigaléppel ballag. Nem nekünk sietős a dolog, hanem — úgy látjuk — másoknak. Meg is mondjuk, kiknek. Az uralkodóháznak és a nagyhatalmi érdekeknek. Az osztrák államhajték egyre rozogábbá válik; falai repedeznek, gerendái szúvasak, oszlopai inognak. S mindezek tetejébe a pangermán forradalom immár az antidinasztikus csóvát is lobogtatja benne. Holott itt Magyarországon szilárd közhajlék kínálja a gazdaságot és a nagyhatalmi állást biztos menedékekkel s kényelmes lakással. Érthetetlen az a veszteglés abban a düledező s gyujtogatóktól ostromolt ócska házban. Hadd jöjjön hát az a sulypont, nehogy baj érje az oktalan késlekedés miatt.

A földművelési vita.

Budapest, március 18.

A földművelésügyi tárca költségvetésének részletes tárgyalása egyáltalán nem megy olyan gyorsan, ahogy a hosszú általános vita után remélni lehetett. Majdnem minden tételnél van felszólalás, olyiknál több is. Így mindjárt a lótenyésztés tételénél egy-egy talpraesett beszéddel Rónay Ernő és Farkas Abrahám szólalt fel, az állategészségügynél pedig Wittmann János egészen külön vitát provokált, mikor mint gyakorlati gazda az állategészségügyi adminisztráció bajait a legszélesebb alapon tárta fel. Ezzel a tételnél gróf Zichy Aladár és Papp Elek is beszélt, Darányi Ignác miniszter pedig Wittmann panaszos fejtegetéseivel szemben adatokkal igazolta a helyzet fokozatos javulását. Egy kis vita a mezőgazdasági intézetek körül is folyt, mert Rubinek Gyula Budapestre, dr. Günther Antal ellenben az ő ke-

rületébe, Magyar-Óvárra sürgette a gazdasági főiskola felállítását s ez a versenyegés a gazdák között meglehetősen zajos vitaközlésre adott okot. A havasi tejgazdaságok tételénél Barta Ödön megragadta az alkalmat, hogy érdekes beszédében a ruthén akció kapcsán megvédelmezze a Schönborn-uradalom tisztikarának magyarságát, kikéjen a hitbizományok ellen, szóba hozza a kivándorlás kérdését és sürgesse a kisbirtokosok hitelügyének rendezését. A kivándorlás dolgában érdekesen és meggyőzően fejtegette, hogy a galíciai beszívárgás nem lehet oka az őslakosság emigrálásának, mert hisz erősmérvű kivándorlások folyik olyan országokból is, ahol zsidók igen gyéren vannak. Sok figyelmet érdemel az is, amit Barta Ödön a kisbirtokosok hitelviszonyairól mondott; e tárgyban már régebben sok helyes és üdvös eszmét pendített éppen Barta Ödön s mai fejtegetései is e fontos tárgy alapos ismeretere vallottak. Erre a sok kérdésre Darányi Ignác földművelési miniszter röviden megfelelt s aztán ez a tétel is el volt intézve. Még a vízépítési ügyek tételénél beszélt gróf Bathányi Tivadar a Rábaszályozásról, Hammersberg László pedig a felvidéki vizek szabályozásáról, s ezzel a mai ülés befejeződött.

Holnap folytatják és nyilván befejezik a földművelési vitát. Akkor aztán megindul a kereskedelmi tárca költségvetésének tárgyalása, melynél legelőször Horváthy Nándor, az új kereskedelmi miniszter fogja röviden kifejteni a maga programját.

A képviselőház ülése március 18-án.

— Kezdeté délelőtt 10 órakor. —

Elnök: Tallian Béla.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, gróf Szóchenyi Gyula, Darányi Ignác, Cseh Ervin.

(Napirend előtt.)

Báró Fellitzsch Artur személyes kérdésben kér szót. Nem tudja, vajon Serbán Miklós az egész román nép nevében szól-e. Ő nem az egész oláh népről, hanem annak egy részéről, a havasi oláhságról beszélt és pedig oly módon, hogy az, ha fellázítva, izgatva van, a leglégtlenebb erőszakosságokra viheto és ragadtatható. Kijelenti tehát, hogy minden -szavát, állítását fenntartja. (Helyeslés a jobboldalon.)

A földművelésügyi tárca.

Bónay Ernő: A lótenyésztésre felvett összeget nem tartja elégségesnek ahhoz képest, amit az ország lótenyésztés megérdemelt. Nem óhajtaná lótenyésztésünk jelenlegi irányzatát változtatni. (Helyeslés.) A Nónius talán nem az a jó, amely minden kivánásnak megfelel, de megfelel abban a körben, amelyben alkalmazkodik. De azért tovább nem fejlesztését nem tartja célszerű dolognak, mert mindazok, akik a magyar lótenyésztés körül hervadtatalan érdemeket szereztek maguknak, mindig figyelmet fordítottak a Nóniusra és továbbfejlesztés javítani igyekeztek, úgy, hogy ma már körülbelül 50 törzset számlál ez a faj. Helyes volna, hogy Mezőhegyesen ne csak tisztán Nónius, vagy Furiozót neveljenek, hanem arab törzseket is helyezzenek át, mert célszerű ott a tömeg megnevelni (Helyeslés a jobb- és a baloldalon.)

Mindennél több, több önmagunknál, az életnél, a világnál. Emberek csak a sejtelen, állatnak csak az ösztön képes a maga titkos nyelvén meg-sugni, kifejezni, hogy mi. Így mondjuk közönségesen: a mi fiunk, de a száraz, szó nem fejez ki mindent. A lélek s a szív egy egész világa kapcsolódik hozzá, mely bennünk él, mely szeretetből, büszkeségből, vágyból, reményből, örömből van megalkotva. Minden porékánk ehhez a világhoz kapcsolódik csudlatos módon s ez a világ, így mondjuk, a gyerekünk.

Nem tudom, mit érez az, kinek sok, sok mindenféle gondja van a világra, arra a világra, amely ott folyik az otthonon kívül, és a sok hív-ságra, ami benne van. Mondom, nem tudom, mit éreznek azok, mikor ölükbe veszik a gyereket s egy hideg csókban, meg a dadának fizetett temérdek pénzben fejezik ki minden szeretetüket a tehetetlen csöppség iránt. Náluk talán nincs is szeretet, inkább csak kötelesség, melyet teljesíteni kell bizonyos oknál fogva és bizonyos törvények miatt. Kellemetlen kötelesség és panaszos, melyről szívesen lemondának, ha lehetne.

Hát az ilyenek bizony másántörőnek, nekik a gyerek csak egy valaki, a kivel mégis törődni kell. Nem az élet édes örömeinek forrása, hanem egy adósevel, melyet bizonyos ideig fizetni, törleszteni kell.

Láttam kérgeskezü, földetturó szegény embe-reket, kiknek kétfelé, nem, sokfelé kellett a ne-hezen szerzett karaj kenyeret törni, hogy éhes ne maradjon a sok picé emberke. Es szívesen törték szét a barna kenyeret. Sok gondal, de sok igaz szeretettel gondolták kicsi fiókaikat. Es az állat nem teszi-e ugyanezt? Az állat ebben emberi méltóságra emelkedik!

Es láttam uri dámkát, akik minden fiom, de a világ muló örömeit többre becsülik gyer-

küknél. A hívások hamis pénzét öszergetik zse-bükben, ezen adnak s vesznek örömeket és nem törődnek az igazi kincsessel, az igazi örömmel. Hogy szabadulhassanak tőle, szeretetlen, kufár lelkeknek adják bérebe s még fizetnek is, csak hogy megválthassák magukat a kellemetlenségtől. Milyen messze állanak ezek a kérgesnyerű nap-szamos, a piszkos ruhájú, szegény ember művelé-ten lelkétől, és mennyire slatta maradnak az állat ösztönétől nemességben!.....

A házban nagy, szinte nyomasztó csend van. Es ezen a csenden át átnyíllal néha a kis emberünk nyöszörgése. Nem sir, hanem nyöször-gő, akár az ember, mikor nagyon fáj valami. A gyerekek is emberi a fájdalom és emberi módon nyilvánítja. De nem tudja megmondani, hol fáj, mi fáj. A beteg gyerek épp oly tehetetlen, mint az állat. Csak nyöszörög, egy kis jellel sem tudja nekünk megmondani, hogy mi fáj. Akár az állat.

Es ez kétszeresen fájóvá teszi neki is, ne-künk is a baját. Beszélünk hozzá, kérdezzük és nem felel. Im így mutatja meg a gyerekekben a természet, hogy mily esőpp eredetű az ember. Palotában állhat bölcsője, vagy rongyok közt nyomorult gunyhóban, egy közös fajtára valló az állapota. Se nem bölcsőbb, se nem tehetősebb, ereje, hatalma s a képessége, mivoltja egy.

A gyereket kell nézni, sok bölcseséget rej-tett bele a természet és sokat tanulhatunk belőle. A beteg gyereket kell hallani, mikor fájdalomában nyöszörög, értelmes szót nem mond, csak nyöször-gő és ebből is sokat tanulhatunk.

A természet bölcs, de pörbe szállók vele. A kis fiamért és minden kis gyerekért próbólok. Nem ember a gyerek, megtagadta tőle a természetet az ember sok tulajdonságát, csak félelmeke, inkább ember-állat, hát akkor mért szobta rá mégis mind-

Farkas Abrahám: A lótenyésztés fellendült, hi-tetetlen mérvet ért el és az áldozat, melyet reá az ország fordított, igazán gyümölcsöző volt. De nem-csak stagnáló, hanem egy bizonyos mérvű hanyatlás állott be. Ennek okát nem az intézménynek helytelen voltában keresi, hanem abban a körülményben, hogy már az utóbbi generáció egy bizonyos ponton feljü-emelkedni nem tud. A legjobb tenyészanyag, amely termeltetett, a vásárra ment és megmaradt a tenyész-tésben az, amit el nem adtak és ez keresztelettel minden rendszer nélkül. Itt már nagy hibák történtek. Az első hiba az, hogy az ugynevezett méntenyésztés oda jutott, hogy csak a rosszabból tenyész; másodsor minden rendszer nélkül keresztesz, vagyis az ugyne-vezett vidéki típusok megalakítására nem fordítatik kellő gond. Az ország lótenyésztésének előrelétere még számszerűleg sem elég a ménszaporulat. Nem helyes, hogy az ország jelenlegi helyzetében más köz-gazdasági ágak rovására, az az ágazat még nagyobb dotációban részesüljön.

A lótenyésztést csak annak a három faktornak, amely legjobban van érdekelve, tudniillik az állam, a hadsereg és a lótenyésztő közönségnek együttes mű-ködése viheto arra a fokra, a melyre azt csakugyan vinni kell és lehetséges. A tételt elfogadják. (Helyeslés a jobboldalon.)

Darányi Ignác földművelésügyi miniszter: Azt a kívánástól, hogy az arab vére és annak fentartá-sára és a minőség emelésére azt a sulyt fektessük, amely Magyarország viszonyai közt különösen indokolt, mindenki méltányolja és a kormány nemcsak nem zárkózik el az elől, de teljes tudatában van annak, hogy a mi különös viszonyaink közt az arab vérenek fentartása életkérdés a lótenyésztés további emelése érdekében. (Helyeslés.) Ezért történt, hogy Arabiából is-mételtlen hoztuk be és hozunk be eredeti anyagot, de nemcsak magunk hozunk be, hanem más uton is gondos-kodunk arról, hogy minél biztosabb arab telivéranyagot kapjunk. A Franciaországba kivitt lóanyagunknál a párisi kiállításon éppen az arab vérel érték el a legnagyobb sikert és éppen az arab vére nézve ismertettet el, hogy mi talán az első helyen állunk; (Helyeslés.)

A Nóniusnak, mint gazdasági lónak igenis van jelentősége, van jövője és van hivatása és ezért an-nak felhagyását vagy lényeges megszorítását nem tartaná helyén levőnek. Sokkal előrehaladottabb nem-zeteknél a magyar lótenyésztést sok irányban mint mintaszertű állítják oda és más országok parlamentjei követelik a kormánytól, hogy ez irányban a ma-gyar állam példáját kövessék. Van javítani való, de ettől nem is kell sohasem elzárkózni.

A mezőrendéségi törvény által felállított elvet, hogy minden közönség legyen meg a maga ménye, minél inkább meg kell közelíteni. Ez egyszerre nem lehetséges, de törekedni kell erre. Elismeri, hogy az értékesítés tekintetében, valamint minden egyes tago-zatnál, egy a lótenyésztés terén is, igen sok kívánni való van és igen sok a teendő.

A tételt megszavazásra ajánlja. (Élénk helyeslés jobboldalon.)

Gróf Zichy Aladár az állategészségügyi tekinte-tében hathatós eszközöket sürget a takonykór, a sertésvész és az állati gümölkör terjedésének meggát-lására.

Wittmann János: Elisméssel adózik a föld-művelésügyi miniszter eddigi működését iránt. Az álla-tegészségügygel künn az életben nem igen fog-lalkozik senki komolyan. (Helyeslés a középben), így azután nem is igen tartják be az óvszabályokat. A sertésvész ellen kiadott szabályrendelet teljesen hiány-nan van a gyakorlati érzéknek. Fejtegeti e szabály-rendelet hiányait, mely csak a közönség voxalására szolgál, az állategészségügynek meg nem használ.

azt a testi fájdalmat, amit az egész emberrel Mért fáj a gyerekeknek is gyöngö tege?

Itt a természet szigorúan bánt el s kegyet-lenül. Állati sorba lökte az embert. Vagy éppen azt akarta jelezni, hogy ez egy állat?...

Drága bért fizettet a lételért, fukar, uszorás módjára járt el.

Lételt adott s vele a létel minden fájdalmát. Fizessen az ember fájdalommal a megélt időért, a napsugárért, a levegőért s mindenért, de a gyer-ek miért fizessen? Élvezi a napsugár kellemes-ségét, vagy a levegő, vagy az étel nyújt neki él-vezetet? El vele, de nem élvezi; önkénytelenül használja azt, amit kap, de nem akarattal s szá-mítással, vágygyal. Hát akkor miért fizet fájda-lommal?

Mondják, boldog a gyerek, mert nem tudja, mi az élet. Hogy mi az élet, nem tudja, de tudja mi a fájdalom. Es ez igazságtalan dolog!...

Nem szól a kis beteg emberkénk semmit, mégis tudjuk már, mi a baja: fogacska-ja lesz. Im hát ezért szed tőle fájdalomjait a természet? Ezért győtri, ezért kinnozza. A vén uszorás pazar kézzel szórja szét kincseit fübe, fába, földbe s mint egy piperkőc magára aggat sok csudás csecebecsét, ékességet, drágaságot, szépséget, de a gyerekek ingyen nem elégelez adósságra semmit. Bizonyára mert ember lesz, az ember pedig se adót, se adósságot nem szeret fizetni!...

Egy kis fogért ennyi győtrés, ennyi fájda-lom. Es miért? Hogy legyen az éltel mivel enni. Persze, éltel nem ad. Es ennél fogva sokszor fö-lösleges emberi szerv a fog.

— Fogat adok, mondja a természet, mert ez neked dukál. Ha használni akarod, keresd meg a hozzávalót.

Milyen kedélyes uszorás a természet, pedig

Gyakorlati életben keresztlívni a szabályrendeletben foglalt intézkedéseket teljes lehetetlenség. Az állatorvosok 80 százaléka rögtön nyugdíjba küldendő, ha módjában lenne. Kéri a minisztert, hogy egy rendelettel rendezze ezt a dolgot, hogy az állatorvosok jobban alkalmazkodjanak a gazdák érdekeihez. Az állatorvosoknak járó honorárium is tulok, azt nagyon megéri az a szegény kisgazda. Ismerteti, hogy miket tett a délmagyarországi gazdasági egyesület az állategészségügy érdekében és a magyarosításért. A tételt elfogadja. (Élénk helyeslés és éljenzés a középén.)

Papp Elek: Az állategészségügy javítását, szabályozását sürgeti. A mostani eljárás nagyon hosszadalmas és nagyon költséges. Ez országos kérdés, ez a gazdák érdeke, ezen végre segíteni kell. (Helyeslés.)

Darányi Ignác földmivvelésügyi miniszter: Papp Eleknek felel, hogy törvényt szándékozik benyújtani s ebben szabályozni a kérdést. Zichy Aladárnak válaszul, kifejti, hogy hatályosak csak akkor lesznek az intézkedései, ha az adminisztráció reformja meglesz. Elismeri, hogy állategészségügyünk rossz volt, de most már javult, halad, azonban máról holnapra a helyzetet megjavítani nem lehet. Az állatorvosi akadémia emeléseivel s a fizetésrendezéssel most már ott vagyunk, hogy jobb családok gyermekei is mennek már az állatorvosi pályára, s így e téren nemcsak a javulás várható. Különbözik nem mindig a gazdának van igazságszaga, igazságszaga kell minden téren. Elismeri, hogy szabályrendeletet rossz, de arról nem tehet; olyan szabályrendeletet kell kibocsátania, mint amelyet Ausztriában és Németországban bocsátottak ki, mert különben elzárják rögtön a határt. Kéri a tételt elfogadását.

Rubinek Gyula a gazdasági tanintézetek tételénél az intézetek színvonalának emelését sürgeti, mert ezek az intézetek magasabb szakképzésüket nyújtanak nem tudnak. Nem tartja az eddigi tantervet megfelelőnek, mert például Magyar-Ovárott a gazdasági akadémiának is csak két évnyi ideje van. Nem lehet ennyi idő alatt sokat tanulni. Azonföül vannak tanintézetek, amelyek az akadémiával egyenlő kvalifikációt adnak, kisebb követelmények mellett. Fél kell állítani a gazdasági iskolát, még pedig a fővárosban. A legszükségesebb segéd tudományokból itt nevelődhetnek legkönnyebben a hallgatók. Egyébként köszönetet fejez ki a földmivvelésügyi miniszternek a gazdasági tanintézetek rendezéséért. (Helyeslés jobboldalon.)

Günther Antal: Színtén óhajtja a gazdasági iskola felállítását, de nem a fővárosban, hanem Magyaróváron. A fővárosi életnek meg vannak a maga veszélyei.

Baross Károly: Nagyobbak a vidéken! (Zajos ellentmondások és helyeslések.)

Günther Antal: A német kulturának is a kis városban elhelyezett egyetemnek tették a legnagyobb szolgálatot. Nem érdemi meg Magyaróvár a szélsőbaloldali támadásait az egészségügyi viszonyokat illetően sem, mert ott az egészségügyi viszonyok kifogásolhatók. A tételt elfogadja. (Helyeslés jobboldalon.)

Elnök az ülést felfüggeszti.

(A mentelmi bizottság jelentése.)

Ferenc Dező, a mentelmi bizottság elnöke. T. Ház! Meltőztatót a t. Ház iolyó hó 6-án tartott ülésében Horváth Gyula képviselő urnak az ő mentelmi ügyében tett bejelentését a mentelmi bizottsághoz utalni azzal, hogy tíz nap alatt tegye meg jelentését. Minthogy a mentelmi bizottság nincs abban a helyzetben, hogy bejárja jelentését, a mentelmi bizottság nevében és megbízásából van szerencsém kérni a t. Házat, hogy a határidőt három vagy négy

óra a legnagyobb milliomos! Ha akarja ruhát, adhatna az embernek úgy, mint a mezők liliomainak, mint a fának lombot, földnek fűvet, virágot; ételt adhatna, táplálhatna, mint a madarakat s annyi más állatot. De az embernek ingyen nem ad semmit. Jól ismeri az embert. Ha egyszer kedve lenne a természetnek a nagy világot emberi eldorádóvá alakítani, mi lenne? Az ember megszűnne ember lenni, ebben az eldorádóban csak állatok élnek s emének. Hát mégis jó, hogy ruhát, táplálékot ingyen nem ad, — de fogcsákt mégis adhatna minden kis gyereknek! Bizony.

Igen, ha ingyen, minden fájdalom nélkül adna, a mi kis emberkénk most itt játszana előttünk. Vig volna és nevetne és mi se szomorkodnánk. A ház nem lenne csendes, a nyomasztó, nehéz felleg elröpülne, Pannika egy művelt kisasszonyhoz illően nyafogna, szólna a trombita, a csörgő, és apa, mama ott játszana Laeikával a pokrocon. De nem így van. Hallgatunk s szomorkodunk és lessük a mi kis betegünk pihégg léleketét, láztól szokatlanul kipirult arcoskáját.

Az apróska üveget elteszem a kis skatulyák közé. Majd ha fiacskánk játszani fog a kis skatulyákkal, ráadok. Dehogy mondom meg, hogy az ő első orvossága volt benne. A világot sem. Apai jogomnál fogva föllenteni fogok (vagy hátha igazat mondok) s azt mondom:

— Kis fiam, ebben cukrosvíz volt, de a mama megitta.

Kérdően fog nézni a mamára és kéri, hogy töltse meg cukrosvízzel megint.

Ets megöltjük és örülni fogunk és nem is fogja tudni a mi kis fiunk, hogy milyen aggodalmat okozott nekünk valamikor az az apróska üvegben levő „cukrosvíz”...

napra meghosszabbítani méltóztassék; péntekre mindegyesire be fogjuk ezen jelentést a egyzkönnyvel együtt terjeszteni. Kérem, méltóztassék ezt a halasztást az ügy érdekében megadni. (Helyeslés.)

A Ház a péntekig való meghosszabbítást megadja. (Helyeslés.)

(A vita folytatása.)

Barta Ödön a rutén akcióit teszi szóvá. Védelmezi a Schönborn-uradalom tisztikarának magyarságát. Előzött németek voltak, most jó magyarok. De bajnak tartja, hogy az uradalom tulajdonosának mulatozásai, a nép érdekein rovására, területet foglal le a vadászat számára, de a hibában részes a törvényhozás is, mely nem foglal állást a hitbizományok ellen. Minden tekintet melőzésével, mentől több lehet adjon a ruténségnek a miniszter és szeressen meg az ottani birtokosoktól e célra minden területet, melytől csak megválni hajlandók. A felesleges és akadékoskodó érdekezési bizottságot szüntessék meg.

Ezután a kivándorlás kérdésével foglalkozik s kifejti, hogy e kérdést úgy kell tekinteni, mint egy bajt amelynek megszüntetésére a szociálpolitikanak és az adminisztratív politikának minden tevékenységét fel kell használni, de úgy, amint a humanizmus, a szerzett jogok és a jogállamban uralkodó jogrend előírják: mert más eszközökkel semmire sem lehet menni és operálni nem szabad. Kétségtelen dolog, hogy a Galiciából kiszorított, ide vagyott nélküli beözönlő zsidóság és vidék más telekezeti lakosságára úgy, mint magára az ottani zsidóságra is olyan terhet képezne ha fenntartatnék, vagy fokozódnék, amelytől ők maguk akarának első sorban szabadulni. De nem úgy áll a dolog, amint itt egyszerűen oda-öleke feltalálják. Adatok nélküli veszedelmek kikiáltani nagyon könnyű, de helyt állani értük nagyon nehéz. Összeírásokat készítet. Ha az őseket kereszük, nem tudja, melyiknek találjuk meg Galiciában az őseit; de hogy a jeleleg élő generációk közt alig számbavehető kis százalék galiciai illetőségtől tartozdik azon a vidéken, amelyről itt szó van, azt meri állítani. Ha van — amint elismeri, hogy van — Galiciából bevándorolt, Magyarországon honosságát formák szerint nem nyert, közösi honosságot nem nyert zsidóság a kérdéses vidéken, az a két városban, Munkácsban és Máramarosztigetben van. És miért húzódnak oda? Azért, mert az ott élő zsidók jóindulata és jótékonyására számítanak addig, ameddig maguknak megélhetést teremthetnek. De azt ne méltóztassék hinni, hogy ott, ahol az a szegény nép lakik, ahol egy-két zsidó család évtizedek vagy századok óta ott van a faluban, az maga mellé csalógaosan egy harmadikat; már a verseny miatt sem teszi. Hát ott nincs is. Névezzerinti összeírást csináltatott. De igenis, mégis meg kell akadályozni, nehogy legyen; azt is, ami van, a maga kellő mértékére kell leszállítani a törvény korlátai között.

Váradny Károly: Jó volna...

Barta Ödön: Örömmel üdvözlö a kormányt az a kezdeményezését, hogy a honossági törvényt és a telepítési törvényt revidálni akarja. Revidálni akarja a település módozatait és a végrehajtás stádiumában erősebb intézkedéseket akar tenni; de figyelmébe ajánlja a kormányt, hogy ennél a kérdésnél épp úgy, mint sok másnál, a jelszavak a legveszélyesebbek, mert esetleges felekezeti illdözésre vezethetne, s ez feltétlenül veszedelmes. A szerzett jogok respektálása mellett kell eljárni, a szerzett jogok érvényesítésére módot kell nyújtani és minden inváziót a jövőre meg kell akadályozni olyan elemekkel szemben, amelyek elemek, tekintet nélkül telekeztükre, vagyott nélküli, biztos megélhetési képesség nélküli akarnak az országban letelepedni. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

A kivándorlás kérdése szorosan összefügg azzal a pauperizmussal is, amelynek fekezésére és enyhítésére a miniszter az északkeleti Kárpátok alján az akcióit megindította. Nem kívánja hosszasan vázolni a kivándorlás egyéb okait, amelyek az ország más területein jelentkeznek; de hogy nem a Galiciából bevándorló zsidóság csinálta azt a kivándorlást Magyarországon, azt azok is akik ezt állították, ellogják hinni, ha rámutat arra, hogy a nagy magyar Állam, ahol nincsen galiciai bevándorlás, ahol abszolút nincsen galiciai bevándorlás, ahol abszolút nincsen zsidó invázió, sokkal nagyobb és sokkal veszedelmesebb mértékben kezd a népesség kivándorolni, mint a Felvidéken.

Thaly Kálmán: A Dunántúll!

Barta Ödön: Ott a Dunántúl, a sváblaká vidéken, ahol alig található zsidó, még korcsmáros sem, ott is nagy méretekkel ültött a kivándorlás. Ez a kettő tehát egymással összefüggésben nincsen.

Nagy baj az is, hogy az állam nem törődik a kivándorlott családokkal s azok nem érik kiülöndön a magyar állam jótékonyosságát. Ha a sorozás ideje alatt a külföldön van, katonaszökevénynek nyilvánítják s már ez is akadály annak, hogy a kivándorlott valaha visszajöhessen. A kivándorlások és a gazdalközönség sérelmein csak iparfejlesztés utján segíthetünk, közös vámtérületen pedig iparfejlesztés nem lehet. Ez a kivándorlást irányítani is kellene.

Száll Kálmán miniszterelnök: Hiszen akarjuk is és pedig Fiumén keresztül!

Barta Ödön ezt minden megfelelő alkalommal fel fogja említeni. A kisbirtok hitelkérdésének a megoldását sürgeti, mert ehhez négyezer becsületes, jó magyar család existenciája függök. A kisbirtokosok hitelintézetét nem tartja működésében eléggé célravezetőnek, mert nagyon rövid lejáratúak a kölcsönök s azok a pénzüntézetek, amelyek ezekkel a kölcsönökkel foglalkoznak, nagy nyereséget szednek. A költségvetés tételét különben elfogadja.

Darányi Ignác földmivvelésügyi miniszter: A kivándorlás és bevándorlás kérdésével a miniszterelnök mint belügyminiszter nemcsak foglalkozik, hanem erről nemrég kimerítően nyilatkozott is;

annya előre haladott stádiumban vannak a törvényhozás elé terjesztendő munkákat, melyeket célba vett, hogy a belügyminiszter figyelemmel kíséri a kivándorlók új hazájukban, tudomást szerez ottani viselkedésükről és módot keres arra, hogy azok, akik belátták, hogy helytelenül eszelekedtek, midőn hazájukat itt hagyták, vissza is térhessenek.

A kisbirtok jelzáloghitel kérdése első sorban a pénzügyminiszterhez tartozik. Vannak orvoslándó dolgok. Az az akció, amelyet az intézetek a székeljöldön folytatnak, nem használnál jó akció. Ezek az intézetek maguk gondoskodnak a telekényyek megszerzéséről, ügyvédi költségek viseléséről, betáblázásokról stb., ami oly nagy költség, amit azok a kisösszegű kölcsönök nem tudnak idezni. Itt nem hasznáról vagy nyereségről, hanem ráfizelésről és áldozatról van szó. (Igaz! Ugy van!) Akár az intézeteket, akár az intézetek élén álló férfiakat veszzük, nem lehet felténni, hogy ez nem komoly akció, hanem csak időleges kísérlet. Különbözik az Országos Központi Hitelszövetkezet keretében is foglalkoznak e kérdéssel vagy, hogy az Országos Központi Hitelszövetkezet a jelzálog-intézetekkel lépjen összeköttetésbe, vagy hogy az Országos Központi Hitelszövetkezet a jelzálog-üzletet is nagy mérvben vegye fel üzletáig keretébe.

Barta Ödön: Pénz nélkül!

Darányi Ignác földmivvelésügyi miniszter: Barta Ödön a kisbirtok hiteléről és különösen a jelzáloghitelről szólva, a messzebb menő liberáliszmusról szól. Itt jó lesz egy kicsit vigyázni. Mert ha arról van szó, hogy az a székely, vagy az a felvidéki ember élveze azt a jelzálog kedvező kamatát, amelyet a nagyobb birtokos élveze, ez igen természetes kívánság. De a kisbirtokosokat akár a székelyek, akár a rutének közt arra buzdítani, hogy több adósságot vegyenek fel, mint amennyit az a föld eibir, igen veszedelmes tét. Én igen messze vezetne, mert éppen az ellenkező élt érnék el, mint amelyet szem előtt kell tartani. (Tetszés jobbról és a középén.)

Barta Ödön félremagyarázot szavainak helyreigazítása címén kéri a minisztert, hogy a pénzügyminiszterrel egyetértőleg oldja meg a kisgazdák hitelének kérdését.

Gróf Bathányi Tivadar az országos vízipótlási igazgatóság tételénél kiemeli, hogy Moson és Sopron vármegye népe még nem is olyan régen, husz évvel ezelőtt, a legjobb módnak ürvendett. Ma pusztul anyagilag s nemcsak a még az erkölsi romlás is beközöndhet. A Rába-szabályozás teremtette meg ezt a végzetlenül elszomorított helyzetet. Nem a Rábát szabályozó egyesületet okolja ezért, hanem főleg a volt kormányok egyikét-másikat; a kiküldött kormánybiztosok rontották el a dolgokat. Százával és százával vándorolnak most ki erről a vidékről, nemcsak munkások, hanem kisgazdák is. De talán ennél is jelentősebb dolog, hogy a mindig józan gondolkodású, derék, hazafias nép sorában az elszegényedés óta a legabszurdabb politikai és társadalmi tendenciák kapnak lábra. A szabályozási tereh rendkívül aránytalanul van elosztva, ezen kellene első sorban segíteni. Kéri a visszabályozási s különösen a Rába-szabályozási törvény módosítását. Fejtegeti a Fertő lecsapolásának kérdését, amelyről azt tartja, hogy az hosszú ideig nem lesz aktuális.

Darányi Ignác földmivvelésügyi miniszter: A Rábaszabályozás kérdése egyike a legnehezebb és legkényesebb kérdéseknek, mert alig van az országban társulat, ahol oly éles érdekelentétek forognak fenn, mint éppen a Rábaszabályozó-társulatnál.

Az a törvényes rendelkezés, hogy nem lehet nagyobb a tereh mint amennyi a haszon, mely a szabályozás által előretett, a törvény szerint sohasem egyesekre, hanem mindig a társulatokra vonatkozik; mert hiszen az állam nem állhat szemben egyesekkel, mikor százezer van érdekelve; az állam csak a társulattal szemben vállalhat kötelezettséget. A társulatoknak a feladata azután méltányosan, igazságosan, arányosan szétosztani a terhet.

A Rábaszabályozó-társulat által a munkálatok további végrehajtása tekintetében előterjesztett tervet közt van a Fertő-lecsapolási terve is és pedig alternatív terv van e részben benyújtva.

A Ház a tételt elfogadja.

Hammersberg László a vizimunkák tételénél a felvidéki kisebb folyókék és patakok szabályozását sürgeti. Ezzel az osztrák kormány már régebben foglalkozik s a költségvetés fedezésére az idén is csak 4 tétel van felvéve a budgetbe. Ajánlja ezt a kérdést a földmivvelésügyi miniszter figyelmébe. Most a legkisebb patakoska rendezésénél 4-5 év telik el a nélkül, hogy valaki hibásnak volna mondható a késedelem körül. Ez alatt a természeti viszonyok változnak, a különben is tisztításra szorult, elajult, kártékony meder még jobban elajult, az őt-hat év előtt készült terv nem alkalmazható ré, újat kell készíteni.

Elnök a költségvetés tárgyalásának folytatását holnap délelőtt tíz órára tűzi ki s az ülést negyed-nyolc óráig berekeszti.

BELFÖLD.

Husvétli szünet és indemnitás. A képviselőház husvétli szünete az idén március 22-től április 8-ig fog tartani, tehát csak a nagyhétre szorítkozik. Az oka ennek az, hogy a költségvetési tárgyalás tovább húzódt, mint előre hitték. Abban az esetben, ha a husvétli szünet után sem haladna a vita gyorsabb tempóban és április második felében sem lenne kész a pénzügyi törvény, nem lehetett, hogy a kormány újabb egyhónapi indemnitásot fog kérni.

Bizottsági ülés a főrendeknél. A főrendház törvénykezési és közjogi bizottsága ma délelőtt 11 órakor gróf Szapáry Gyula elnöke alatt ülést tartott, melyen a kormány részéről Széll Kálmán miniszterelnök és Mohay Sándor igazságügyi államtitkár voltak jelen, az előadói tisztelt pedig Gáll József tölthette be. A bizottság vita nélkül hozzájárult a román királlyal és Nagy-Britanniával a büntetése kiadására hozott szerződés bekiképzéséről szóló törvényjavaslatokhoz és hozzájárult ahhoz a képviselői határozathoz is, amely szerint a krajovai alkohulizmusnak teljes konzuli hatáskörrel való kibővítését elhatározta.

A fumei rendőrség államosítása. Nem új óhajlás az, hogy a magyar kikötővárosban államosítsák a rendőri szolgálatot. Ez az óhajlás most ismét jelentkezik a fumei körben és pedig abból az alkalomból, hogy a triestli zendülés lecsillapítása után az igaztók átmentek Fiumába és a Lazarus-léle hajógyár munkásainak sztrájkjából igyekeztek általános zenebonát csinálni. Hír szerint a kormány a fumei kezdeményezés folytán foglalkozik is a fumei állományrendőrség szervezésének az eszméjével, ami első lépés volna a határszéli városok rendőrségének államosítása dolgában, amelyre névbe már Széll Kálmán bejelentette szándékát a képviselőházban.

A szolnoki választás epilogusa. A képviselőház mentelmi bizottsága ma délelőtt 11 órakor Perczel Dezso elnöklésével ülést tartott. Horváth Gyulának azt a bejelentését tárgyalta, amely szerint az ő mentelmi jogát a szolnoki választás elnöke megsértette azzal, hogy a szavazó-helyiségből csendőrökkel kivezette. A bizottság a mai tárgyalásra meghívta Gruber József választási elnököt, akinek kihallgatása után a bizottság szótöbbséggel kimondta, hogy Horváth Gyula mentelmi jogát nem sértették meg. Pap Zoltán e határozat után különvéleményt jelentett be, mert neki az a meggyőződése, hogy Horváth Gyula mentelmi jogát a választási elnök megsértette.

A borosjenői petíció. A legutóbbi képviselőválasztás alkalmával az aradmegyei Boros-Jenő báró Solyomossy Lajos eddigi képviselőt választották meg kormánypárti programmal a szintén szabadelvű Petőczy István ellenében. A bukott párt petícióját ma tárgyalta Vavrik Béla vezetésével a Kuria. Ragályi Lajos, a kérvényezőök meghatározta eletés-ítási és megvesztegetés címén kérte a választás megsemmisítését, érvénytelenségi ok gyanánt külön is hangsúlyozta, hogy báró Solyomossy maga is nagyobb összeg pénzért több oláh választónak, ha rá adja szavazatát. Edvi-Ilés Károly, a választás védője tagadta a petíció vádjait s mert bennök semmit sem bizonyítottak nem soroltak föl, amelyből báró Solyomossy részessége kitűnnék, a petíció visszautasítását kérte. A Kuria elrendelte a vizsgálatot s a nagyváradi királyi táblát bízta meg vele.

KÜLFÖLD.

Waldeck-Rousseau visszavonulása. Párisban most az a legújabb hír, hogy Waldeck-Rousseau vissza akar vonulni a miniszterelnökségtől. Lemondása június elején történék meg. Ez után nyolc hónapig tartó hosszabb utazást tenne. Mire visszatérne Franciáországba, újabb elvállalná az államügyek vezetését, de csak addig, míg Loubet elnöksége tart. A nacionalista *Eclair* terjeszti ezt a hírt, ami semmiesetre sem szól megbízhatósága mellett.

A délafrikai szabadságharc.

— A Budapesti Napló táviratai. —

Budapest, március 18.

Methuen borzasztó veresége újra felszínre vetette azt a hírt, hogy Kitchent visszahívják a délafrikai harctérről. Másfelől híre kelt, hogy Kitchener maga kérte visszahívását, megrongált egészsége miatt. Ezt most lord Roberts megcáfolja. Együttal nyilatkozott a háborúról, azt mondta, hogy a legújabb események meghosszabbítják ugyan az ellenségeskedést, de aggodalomra nem adnak okot.

Runde tábornok, aki a tvefontein tábornok, mielőtt a boerok megrohanták, megszemlélte, Angolországba visszatérőben Fokvárosba érkezett. Valószínűleg töle jöttek a részletes jelentések arról a szerencsétlenségről, amely az angolokat érte. Ezek a jelentések különösen azért keltenek föltűnést, mert elárulják, hogy egy katonai telegráf-hívtárolnok megtagadta az engedelmességet és ezáltal segítségére volt az ellenségnek. Runde tábornok mielőtt köz tudomású lett, hogy a tábornok a boerok beveték, az eland-riveri

tábor könnyű lovasságát riasztani akarta. De táviró-hívtárolnok nem akarta a parancsot tovább adni, azzal a megokolással, hogy nem tud tovább dolgozni. Ez engedelmesség következtében lovas küldőnc továbbította a parancsot, ami két órai késedelmet okozott. Ez a két óra elég volt a boeroknak arra, hogy az egész szármányt elvározzanak. A táviró-hívtárolnok hadbírósság elé került, amely két órai börtönrre ítélte. A tárgyaláson kijelentette, hogy ki volt merülve, mert már harminc órán át szolgálatban volt. Most általában azt mondják, hogy a támadást az őrszolgálat foglalkossága tette lehetővé. Amikor Runde tábornok a támadás előtt való délután fölkereste a tábornok, sehonnan nem jelentették neki, hogy a boerok a közelben vannak. Alkonyatkor nem állították ki elegendő őrséget, sőt a kaffer őrszemek is, akik előre voltak tolvaj, éjjelre bevonták a táborba.

London, március 18.

A Reuter-ügynökség jelenti Pretóriából e hó 14-éről: Bruce Hamilton megtámadott a Ngoti völgyben, Vryheidtől keletre egy boer tábornok miután bekerítette és a völgy kijárait elzárta és elfoglalta azt. Négy boer elesett, 6 megsebesült és 17 foglyul esett, ezek között Bothának egyik sógora, Cherry Emelt tábornok.

London, március 18.

Wolseley tábornagy délafrikai küldetéséről általános az a vélemény, hogy Wolseleynek fontos missziója van a horretéren s egyben arra is felhatalmazást kapott, hogy megkísérje a békét, vagy ha az még most lehetetlen volna, dolgozzon ki egészen új haditervet.

London, március 18.

Az alsóházban egy kérdésre válaszolva Brodriek hadügyminiszter kijelenti, hogy Lord Wolseley önként, teljesen magánakokálból és a hadügyi hivatalal való minden összeköttetés nélkül utazott Dél-Afrikába. Cloude Louther tekintettel azokra a gyakori támadásokra, melyeket kakhii-egyruhákát viselő boerok intéznek az angol csapatok ellen, kéri a kormányt, mily lépéseket szándékozik tenni, hogy ily események ismétlődésének elejét vegye. Brodriek hadügyminiszter kijelenti, hogy a civilizált nemzetek hadiszokása szerint azokat a boerokat, akiket kakhii-egyruhákban fogtak el, elítélés után agyon lehetne lővetni. Lord Kitchener bizonyos esetekben alkalmazta is ezt a büntetést. Dillon kérde, vajon a hadügyminiszter tudja-e, hogy egy rendes boer csapat kakhii-egyruhákát visel már régen, mielőtt azokat az angolok behozták. Brodriek azt válaszolja, hogy az legkevésbé sem menti a boerokat akkor midőn oly egyruhát viselnek, amelyet az angol csapatoktól vettek el és mely az angol hadsereg megkülönböztető jelvényeivel van ellátva. *Bajour*, a kincstár fő lordja közli, hogy a husvét szünet március 21-től április 7-éig fog tartani.

London, március 18.

Az alsóház tegnap ülésein Campbell-Bannermann indítványára megjegyezte Brodriek hadügyminiszter, hogy az ellenzék padjának üressége nem igen vall arra, hogy a ház most az ellenzék által benyújtott rosszaló indítványt tárgyal. Ami a jókérdezt illeti, hogy tudniillik vizsgálatot kell indítani, arra nézve a kormány és az ellenzék között nincs nézeteltérés, de ahhoz nem járult hozzá a kormány, hogy ez most történjék. Ilyen vizsgálat a háború tartama alatt megbénítaná a hadügyi hivatal működését. Hiszen arról sem hoztak semmit sem nyilvánosságra, hogy Bannermann 1895-ben, a hadügyi hivatalból való távozásakor milyen helyzetben hagyta a tüzérséget, valamint a lövészerkek beszerzésével összefüggő körülményekről, mert az ügy sokkal komolyabb volt, sem hogy akkor szabad lett volna a dolgot leleplezni. Ha akkor támadtak volna bonyodalmak Dél-Afrikában és a kormánynak arra a tüzérségre kellett volna magát bíznia, amelyet Bannermann szervezett, kénytelenek lettünk volna a háború első három hónapja után otthagyni Dél-Afrikát. Beszède végén Brodriek azokra apellál, akik azt akarják, hogy a háború kielégítő befejezést nyerjen. Fölszólítja őket, hogy támogassák a kormányt abban, hogy a vizsgálatot alkalmasabb időre halasszák. Brodriek után, még több szónok beszélt. A vitát ma folytatják.

London, március 18.

A felsőházban tegnap Lord Spencer fölvilágosítást kért a hadijogok a Foköldön való alkalmazásáról és a hadi érvényesség tárgyalásaira vonatkozó iratok bemutatását kívánta.

Élénk vita után, amelyben résztvett Roberts és a lordkancellár, Salisbury miniszterelnök azt mondta, hogy Foköldön elég nagy volt az ellentét, hogy a kormány intézkedéseit igazolja. A kormánynak a béke helyreállítása érdekében el kell ismernie a katonai hatalom szupremáciáját. Amíg a béke helyre nem áll, nem engedheti meg, hogy azok, akik akár

kénytelenségből is Anglia ellenségei sorában harcolnak, bírósági tárgyaláson olyan tényeket hozzanak nyilvánosságra, amelyek a király koronájának ártanak és esetleg az ellenség ügyét előmozdítják. A kormánynak ahhoz a joghoz kell nyulnia, amely minden kormányt megillet, hogy létét megvédje. A kormány bizalommal hivatkozik erre a jogára.

Spencernek az iratok bemutatására szóló indítványát elvetik.

Botrány a Reichsrathban.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Bécs, március 18.

A képviselőház mai ülésén Kathrein indítványára elhatározza, hogy azonnal megkezdje a költségvetési provizorium második tárgyalását.

Kubr cseh nyelven beszél, majd németül folytatja és kijelenti, hogy a cseh képviselők nem bíznak a kormánynban és semmit sem szavaznak meg neki, hanem mindent el fognak követni, hogy munkáját zavarják.

Schönerer érthetőnek találja, hogy a hivatalnokminisztérium egyszerű kérdésekben nem vall színt, de érthetetlennek találja, ha képviselők tesznek így, akár milyen nemzeti ügyek is. Figyelmezteti a miniszterelnököt, hogy még nem adott választ a nagynémetek legfontosabb kérdéseire, így a tervezett békéltető-konferenciákra, a cseh tárca-nélküli miniszter működésére és a mezőgazdasági érdekeket elenző földmívelésügyi miniszter lemondásának szükségességére vonatkozólag. Szemere veti azután a többi német pártoknak, hogy semmit sem tettek a német állammeylvetnek törvény útján való biztosítása érdekében. Sajnálja, hogy a nagynémeteket a nemzetközi követelésekben nem támogatják a többi német pártok, amelyek különben sohasem is voltak megbízható támogatói a német érdekeknek. A német állammeylvet életbe lépése nélkül nem lehet rendezni a nyelvkérdést. A kormánynak és valamennyi német pártnak kötelessége, nyíltan színt vallani a lapokban közölt cseh nyelvtörvény-tervezet dolgában és a cseh klub elnökének a költségvetési bizottság legutóbbi ülésén tett nyilatkozatait dolgában.

Programunk ötletére — mondja azután Schönerer — irányadó volt eddig rák nézve s jövőre is az marad és így hangzik: Mi a német-osztrák tartományoknak a német birodalommal való olyan szövetségjogi viszonyára törekszünk, amely nemzetiállamunk állandó fenntartását biztosítja. Küldünk tehát az ellen a kormánynak, amely ennek a célnak útjában áll, s ezért ennek a kormánynak is meg kell tagadnunk a költségvetést. Az utóbbi napokban a tisztelt elnök ur jónak látta, hogy Eisenkolb rendutasítsa, amiért kiválóan elismerő módon emlékezett itt meg a Hohenzollern német fejedelmi nemzetségéről. Ha ez volt rá az igazi ok, ez engem arra késztet, hogy a magam és az ittlévő nagynémetek névben ezzel a kiáltással végezzem beszédemet: *Hoch und Heil den Hohenzollern!*

Viharos Heil-kiáltásokba törtek ki erre a nagynémetek, hosszasan éltetve a Hohenzollerneket, míg viszont jobbról a karakterisztikus *Pfui-kiáltások* sivítottak a zajba.

A csehek azt kiáltják: Botrány! Szégyelje magát! Hazaáruló!

Horica: Elnök ur, mit szól ehhez?

Gróf Vetter elnök (miután meghozatta magának Schönerer beszédének a szövegét): Kénytelen vagyok a szónokot beszédének záró passzusza miatt, mely minden hazafi érzelmeit sérti, rendreutasítani. (Tetszés jobbról és a középben. A nagynémetek újra heiloznak.)

Stein: Éljenek a Hohenzollernek, hurra! (Viharos ellenmondás. Roppant, általános mozgás az egész házban.)

Rieger (szociáldemokrata) támadja a kormányt s kijelenti, hogy párta nem szavazza meg a költségvetést.

Kramar nem akart szólni, de Schönerer beszédét nem hagyhatja szó nélkül. Schönerer köszönetre méltó nyíltsággal beszélt. A ház, legalább részben, felháborodással fogadta szavait. Az elnökség hosszas habozás után végre fölének rendreutasításban részesítette. A minap Svobli ifjúsok képviselői rendreutasították, jóllehet csak olyan dolgokat mondott, a mik teljesen igazak. A szükséges fölhevülést mindig csak mi velünk szemben találják meg, de sohasem ott, ahol kellene.

Berger: A rendőrönök beszél.

Kramar: Nem az!

Berger: Hiszen Eisenkolb is rendreutasítást kapott.

Kramar: Csodálja talán, hogy rendreutasítanak valakit, ha az osztrák parlamentben a Hohenzollerneket élteti? Ha ilyesmi más parlamentben történék, hogy tiltakoznának ellene! A német parlamentben lehetetlen volna, hogy ilyesmi előtorduljon. Ha a len-

gyelek a német birodalomgyűlésen megengednének maguknak ilyesmit, meglátnák önk, hogy mi lenne abból...

Kabr: Kihajítanak őket!

Kramar: Nálunk nyugodt marad minden; a pártok is, a ház is. Nem is a mi kötelességünk; a birodalommal szemben való kötelességeket itt ex offo hangoztassuk. Előttünk az amit Schönerer mondott, nem volt leleplezés; csak annak lehetett ez leleplezés, aki nem akar látni. És ha a kormány eddig nem látott, most be kell látnia, hogy hova vezet az a politika, amelyet ma Schönerer hangoztatott. (Élénk helyeslés az ifjucsehek részéről.) Mi ismételtel kiemeltük, hogy oktalanúság az, hogy két német birodalom álljon fenn egymás mellett. Ausztriában mindennemű germanizáció csak a Schönerer logikai végkövetkeztetéséhez vezethet, amely ebben a kiállásban esendült ki: Eljének a Hohenzollernek! (Tetszés jobbról.) Oszintén megvallom, megszégyenítő volt azt hallani, amit ma itt hallottunk. Azért tiporták hát lábba a mi jogainkat, hogy ezek az urak meg legyenek elégedve s azt kiálthassák: „Eljének a Hohenzollernek?” Ez a köszönet, ez az a hazafias érzület, amelylyel önk fogadkoztak, ha bennünket megsértének? (Zaj és közbeköltások.)

A zajban egyesek összeszólalokznak. **Stein** (nagy német) odakiált a cseh agrárius Reichstädternek: Maga fekete drótosztól!

Dyk (Steinnak): Hordja el magát! Becstelen iráter!

Erre Stein két párteje utján felvilágosítást kért Dyktől. A nagy német segítők azonban sehohsem találták Dyket. Utóbb Stein és Dyk a folyosón találkoztak és Stein e szavakkal fordult Dykhez:

— Hogy értette azt, hogy *bcestelen iráter*?

Dyk: Hát hogy értetlen volna? Ez nekem erős meggyőződés, mert ön csakugyan az!

Stein ököre szorított kézzel rohant Dykre és rekedten kiáltotta:

— Ezért néhány *posfont* érdemel!

A lármára igen sokan a verekedőkhöz siettek és a zaj az ülésterembe is behallatszott. **Stein** már-már *arcul ütötte* volna Dyket, ha vissza nem tartják. A folyosóról a képviselők betódultak a terembe, ahol éppen *Erler* beszélt és hangosan bekiáltották:

— *A folyosón pofozkodnak!* Erre nagy izgatottság támadt és mindenfelől kiszütek. **Stein** és **Dyk** még olyvast farkasszemet néztek egymással és csak nagynehezen sikerült megakadályozni a verekedést. Stein az iszonyu zajban olyan barsány hangon, hogy a terembe is behallatszott, azt kiáltotta:

— *Maga semmirekellő! Gazember!*

A nagy németek segítségére jöttek pártfelülnök: **Aljas gazember!** — kiáltottak minden oldalról Dyknek.

Stein berohant a terembe és képéből kikelve kiáltotta az előknök:

— Hívja össze a rosszaló-bizottságot!

Kaiser alelnök figyelmezteti Steint, hogy ne varja az ülést.

Sohalk: Ez kényszer-védekezés!

Stein: Holnap kutyakorbácsot hozok magammal!

Kaiser alelnök rendutasítja Steint.

Stein: Az nekem *biktri!*

Berger: *Igaza van!*

A lárna aztán nagynehezen lecsillapult és a kedélyek lecsendesedtek, mikor megtudták, hogy a folyosón nem történt tetlegesség.

Ezt a folyosói jelenetet **Pospisil** és **Reichstädter** képviselők így adják elő:

Berger beszéde után Stein megkérte Malikot, hogy keresse fel Dyket és kérdezze meg, hajlandó-e a sértést visszavonni, vagy pedig elégtételt adni. Erre Dyk az ülésteremből kihívta tanult (Pospisil és Reichstädter), s az ő jelenlétükben így szólt Steinhez:

— Mit vonjak vissza? Aki úgy viselkedik, mint

Stein, az *aljas iráter!*

Stein erre így szólt: Ha elégtételt nem ad, *felpofozom.*

Pospisil: *Próbálja meg! Ha hozzányul, leütjük!*

És Pospisil mindjárt meg is rohanta Steint. **Stein** sietve meghátrált és messziről kiáltotta Dyknek: *Tekintse magát felpofozottnak!*

Berger: Ezentul *fejgyverrel* jövünk ide!

Pospisil: *Az bizonyos, hogy maguk verést kapnak!*

A teremben ezalatt folytonos zsvaj, dübörgés volt, melynek lecsillapultával **Kathrein** majdnem az egész ház helyeslése mellett tiltakozik Schönerernek a dinasztikus és a hazafias érzést sértő utolsó szavai ellen. Mi osztrákok — ugymond — pártkülönbség nélkül híven kitartunk a császár és a birodalom mellett. (Meg-megújuló tetszés és viharos hochozás, amely tulharsogja a nagy németek tiltakozásait.)

A költségvetési provizóriumot erre a ház máso-

dik olvasásban is ellogadja, de **Kathrein** azt az indítványát, hogy azonnal kezdje meg a harmadik olvasást is, 109 szavazattal 69 ellenében elveti.

A főiskolák címének tolytatólagos tárgyalása során **Berger** Derschattával és Fünkével polemizálva kétségtelesen mondja, hogy a *németség jövője a Hohenzollernek zászlaja alatt fog kifejlődni.* Különböben a német császár szövetségese a mi fejedelmünknek és egész Európa nevetni fog azon a *hazafias überbrettlin,* amelyet ma itt játszanak. Ami a nagy németek politikáját illeti, utal a linzi programra. A nagy németeknek nincs mit leplezniük. Az önvédelem álláspontján állnak és sohasem fogják megengedni, hogy az ausztriai népeket a német nép rovására elégték ki. Tagad a, hogy Ausztriában germanizálnak. *Ausztriában nem germanizálnak hanem szlávositanak.*

Még néhány jelentéktelen felszólalás és a kereskedelmi miniszternek néhány interpellációra adott válasza után a példátlanul izgalmas ülés véget ért.

HIREK.

Socrates a korzión.

Folos: Micsoda forrongás uralkodik a köztereken és mért olyan hangos a nép? Ugy látom, az autochtonok vitakoznak az indigenákkal.

Socrates: Alighanem a miss Duncan esete miatt?

Folos: Valóban az újságok is tárgyalják az ügyet s az autochtonok lapjai, melyek a nép pártján vannak, sértésekkel illetik az indigenákat, kik tiltakoznak ellene, hogy korszinójukban az autochtonok tömegesen megjelenjenek.

Socrates: Ó mondd Polos, valóban ez az egyenlenség oka?

Folos: Nyeljen el a Hades, ha nem így esett. A *jövevény* faj, ki a hegyeken át került hazánkba, tiltakozni mert a bennszülöttek ellen. Mondd, vajjon kik foglalták el ezt az országot s kik védették meg ezer éven keresztül persa és barbár hordák ellen?

Socrates: Hitemre, az autochtonok. Az ő nevükben viték a csatákat, az ő dícsőségeket öregbítette a multak diadala, de vajjon a harcosok falanxjában nem volt-e számos indigena is és a kiomló vérből meg lehet-e állapítani, hogy milyen fajtájú ember erében keringt?

Folos: Ó, Socrates, igazad lehet. Lásd, nem is vitakozom veled, megadom magam. Am vajjon nem vérlázító-e, hogy egyszer alkalmá nyílik az indigenák túrt hadának az autochtonokkal elegyedni s ő bántóan kikel ellene. Hol van az a sokszor hangoztatott simulékonyság és vajjon nem volt-e pusztá szöbeszéd, ha nemzeti érzéseikkel dicselkedtek? Másodszor ilyen alkalmuk nem igen akad.

Socrates: Ó Polos, ugy látom, jól érted, hogyan kell rakni a szót, de azért kétlem, hogy gondolkodásod lépést tud tartani szavaid gyorsaságával.

Folos: Az igazamat kétéled talán?

Socrates: Hát ez a te igazad s ha az, ugy igaz-e? Vajjon nem elegyedtek-e eddigél is az autochtonok, ha akartak, az indigenák társaságába s mért nem túrték meg, hogy ezek résztvegyenek az országos kockajátékokon s mért nem lehetnek tagjai a kocsiservernyek intézőségének? Az elegyedésnek más formái is vannak, nemesak a játéktáblánál, vagy mulatságok alkalmával, hanem a közélet minden mozzanatánál. Vajjon feleded-e, hogy a jogtudósok Bacchus-ünnepén ezer autochton között nem akadt egy *jövevény* sem, s hogy a lelkeket elválasztó kőfal tulsó oldalán indigena sohasem járt. Miért nem akarják az elegyedést és barátkozást nyíltan és őszintén, országos szóval és akarattal s miért rejtenek egy külföldi táncosnő lebbe kitonja mögé.

Folos: Hallom, hogy gyönyörű lány és vénuszi szépséggel táncol.

Socrates: Oh lásd, én Polosom, minden kifakadásodra és kérdéssedre te magad felelél. Nem a barátkozási és bekülségi vagy bán-

totta az autochtonokat, hanem a kíváncsiság. S a túrt indigénák türelmetlenségének a neve: *önéret.* Csodálom, hogy végre valahára meg mert szólalni. Ó Polos, ez az igazság, s hiába fujják hirhordóink most a riadót s hiába döngetik az autochtonok a mellüket, szép és csábító formákat akartak ők szemükkel végítgapogadni s nem nemzeti érdekeket istápolni.

Polos: Herára, kár hogy a Miss Duncan táncra elmarad!

P.

Budapest, március 18.

— BUDAPESTI NAPLO. Március 15-én új előfizetés nyílt a Eudapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— A király ma reggel fél 9 órakor Gődöllőre utazott, ahol este 6 óráig vadászott. Délután fél 7 órakor visszatért a fővárosba.

— **Ferdinánd** fejedelem Bécsben. **Ferdinánd** bolgár fejedelem — mint Bécsből távoztak — ma este odaérkezett Nizzából, ahol gyermekeit látogatta meg. A fejedelem mindjárt tovább utazott Szófiába.

— **Zsilinszky Mihály** ünneplése. A budapesti tanítók segélyező-egyesülete tegnap este fényes lakomát rendezett új tiszteletbeli tagjának, **Zsilinszky Mihály** kultuszminiszteri államtitkárnak tiszteletére a Pannónia külön termében. Az első felkőszöntő *Hajnál* Adolfgazgató mondta az ünnepeltre. **Zsilinszky Mihály** szives szavakkal mondott köszönetet a kitüntetésért, s kérte a jelenvőket hogy a gondjaikra bizott fiatal nemzedéket tanítsák ideálókért küzdeni. Majd *Sántha L.* köszöntőtel fel az egyesület második új tiszteletbeli tagját, **Röser** Jánost éltette. Felkőszöntötték még **Glück** Frigyes házigazdát, az egyesület legújabb alapító tagját.

— A bécsi operáció. A *Szél* Kálmán miniszterelnökönk legutóbb végzett műtét alkalmából felmerült az a kérdés, nem volt-e hiányos az a műtét, amelyet a miniszterelnökönk annak idején Bécsben hajtottak végre. Ezzel szemben minket arról biztosítanak, hogy dr. **Charras** kezelése a lehető legjobb és minden tekintetben kielégítő. Dr. **Herczel** tanár nézete szerint is azt a zsirtűszót, amelyet utólag ő távolított el, az első operáció alkalmával nem lehetett volna oly könnyen kivágni. Továbbá ugyancsak szakértők határozottan állítják, hogy a mellett a betegségi állapot mellett, amit dr. **Charras** állapított meg, aki nagy-kiterjedésű gennyfelszívódásból eredő lázzal járó mirigydagányot és vérmegterjesztési tüneteket talált, tekintve hogy a miniszterelnöknek mielőbbi hazautazását kellett lehetővé tenni, az orvosi kezelésnek egyelőre a genny kiürítését célzó műtetre kellett szorítkoznia. A zsirtűszót akkoriban mélyebbre való behatolás nélkül lehetetlen lett volna eltávolítani és ez a műtét mindenesetre sokkal hosszabb gyógyulási időt igényelt volna, mint amennyi akkor a miniszterelnöknek Bécsben rendelkezésre állott.

— A londoni szegények megvendéglése. *Londomból* táviratoztak: London kerületének majorjait a lordmajor ma értekezletre hívta össze. Ott a lordmajor közölte a királynak azt a kíváncsiságát, hogy a koronázás alkalmával Londonnak 500.000 szegénye megvendégléssék. A szükséges költségeket 30.000 font sterlingben irányozták elő. E szándékának kivételében a király számít London majorjainak támogatására.

— A magyar helységek ellen. *Drezdában* előkelő nagyiparosokból bizottság alakult oly célből, hogy felhívja a német birodalmi kormányt a magyarországi német helységeknek megmagyarosításának megakadályozására, még pedig oly módon, hogy a hivatalos érintkezésben és a postaforgalomban az összes küldeményeket, amelyek eddig német nevű magyarországi helységekbe szólnak, vagy onnan érkeznek, zárja ki a vasuti és postai forgalomból s az ilyen küldeményekre ragasztasson efféle felirást: *Megmagyarosított helység név!* Ezelőtt német volt! A bizottság csatlakozásra szólította föl a szászországi és közép németországi gyárosokat is.

— **Vámbéry** üdvözlése. A *Magyar Békégyesület* elnöksége és választmánya dr. **Emmer** Kornél elnök vezetésével ma délután küldetésileg üdvözölte dr. **Vámbéry** Armin egyetemi tanárt, az egyesület alelnökét, hetvenedik születésnapja alkalmából. **Emmer** Kornél meleg szavakban tolmácsolta az egyesület jókíváncsiságait, mire az ünnepelt tudós meghatottan köszöntö meg az óvációt.

— A császári német főkonzulátus hivatalos helyiségei az év március 16-6 óta *Váci-utca* 36. szám alatt, a Kloutid hőcegrőn palotájában vannak.

— **Hová?** . . . A párisi többszörös család-apa panasza visszhangot keltett. A *Français* két levelet közöl ma hozzánk érkezett számában. Az egyiket *Arenberg* herceg, a *Société philanthropique* elnöke írta. Elmondja ebben, hogy a társulat legfontosabb feladatai közé tartozik éppen, hogy az ilyen visszárs állapotokat figyelemmel kísérje és a bajokat, amennyire csak lehet, segítsen. Emberbaráti akciójainak programja értelmeiben a társulatnak vannak is már házái, amelyekben a tisztességes mestermestereknek és család-juknak az egészségügyi követelményeknek megfelelő lakásokat adnak ki méltányos ártért. A társulatnak, fájdalom, még csak hat ilyen háza van vagy kétszáz lakással, de ezeknek a kiadásánál éppen azok a családok jutnak előnyhöz, amelyek sok gyermekkel vannak megáldva. Ezeknek a házaknak a felügyelői, házmesterei szigorú utasítást kaptak egyrészt, hogy a társulatnak e nemes intenciói szerint járjanak el, de sorakéntül még jutalmakat is kapnak. Minél több gyermeket mutatnak ki a házmesterek, annál nagyobb érdemet szereznek maguknak. A társulat hálás a mozgalomért, amelyet a lap fölvetett, s minden buzgó-ságával folytatja jelezt működését, hogy minél több sok gyermekes munkássalának szerezzet meg a nyugalmát. . . . A másik levélben egy háziur panaszkodik és élénk színekkel vázolja a gyermekek esztalanságát. A gyermekek rosszal-kodnak, zajognak, a gázlámpásokat kisorfólják és így tovább, és így tovább. A szegény háziur örökös nyugtalanságban tölti az életét és átkozza a pillanatot, amikor a háztulajdonos-ság pozíciójába jutott bele. Összinté részvételt viseltek a gyermekbűséggel megáldott családi sorsa iránt, de a háziur is akar egy kis boldog-ságot élvezni ezen a földön. Körülbelül ilyesmiket írt a háziur s végül felszólítja a lap munkatársát, aki a panaszok soraihoz néhány megjegyzést fűzött, hogy próbálja meg egy kis időre a háztulajdonosságot. Az erre felhívott tollforgató férfiú aligha teheti meg ezt a próbát, de vele együtt sok igazságosan gondolkozó háziur egészen biztos abban, hogy az apró emberké a legszebb idők óta mindig esztalankodtak, gázlámpásokat sorfólgattak egyéb furfangosságokat követtek el, de idővel mégis megjavultak, derék polgárok, nagy férfiak, virilisták, háziurak lettek. Tagadhatatlan, hogy egy a háziuraknak, valamint a házmestereknek sok gondjuk van, s különösen a csónokotokra élelmentként számtalanszor felriadó házmesterek sorsa nem a legirigylésre méltóbb. De gyerek, az volt és lesz, a háziurak és helytartóik is örülnek ekkor néhányra, s ha a pajkos nebulók nem férnek a bőrükben, a házmesterek és házmester-nék egyik főfeladata mindig csak az lesz, e kifogásolt körülménnyel szomben, hogy kellő tapin-tattal a minimumra redukálják a gyermekvilág rendetlenkedéseit. Mert vándorirányúknak mégsem lehetnek a zajos kis nebulók.

— **Gróf Szápáry Pál terve.** Gróf Szápáry Pál, aki a küzdegyek iránt való érdeklődésének már annyiszor adta tanujelét, újabban a szegényebb munkás-osztály érdekében igen időös eszmének megvalósítá-sán fáradozik. Gróf Szápáry ugyanis az állami zá-logházaknak oly irányu reformját tervezi, mely szent-ri elzalogosított tárgyakra 20 koronán alul nyújtott előlegek kisebb részleteiben is — tehát a munkások részéről időközi keresetük arányában — visszafizet-hetőek legyenek, továbbá, hogy a főváros minden ke-rületében főkelepek létesüljenek, és hogy az ugyan-csak 20 koronán aluli tételek után járó kamatok egy része biztosítási díjúl is szolgáljon, úgy hogy a zálogbaadott elhalálozása esetén a tárgyak örökösének díjtalanul kiszolgáltatandók lennének. Célozva végül a magas bélyegilleték és kamatláb leszállítását és gróf Szápáry Pál úgy a miniszterekkel, mint a kereskedelemügyi miniszterrel már tárgyalásokat is folytatott és ezeknek erre vonatkozó tervezetet is nyújtott át.

— **Ünnepelet igazgató.** A fővárosi belvárosi fel-sőbb leányiskola igazgatóját, *Hahóthy* Sándort mai nevenapja alkalmából tanáriársai és tanítványai meg-hatott ünneplésben részesítették. Az igazgató karácsony óta súlyos lábajában szenved s csak pár nappal ez-előtt hagyhatta el lakását, úgy, hogy mai ünneplé-sen örömlinnepre az ő felügyülésének is. A tanári tes-tület nevében *Bellovicz* Imre tanár, a növendékek nevében pedig *Masson* Izabella negyedik osztálybeli növ-endék üdvözölte az igazgatót. *Hahóthy* Sándor meg-hatottan mondott köszönetet az ünneplőknek. Az ün-nepi beszédek után a növendékek hangversenye kö-vetkezett. Karének után *Kiss* Ilona és *Karácsony* Ilonka szavaiata, *Deaky* Flóra, *Róssay* Mici és *Kiss* Ilona zongorajátéka és harmonium-eladása volt a hangversenynek tapsal és tetszéssel fogadott műsora.

— **Bánáti svábok a Petőfi-szobornál.** Ma dél-után mintegy másfélszáz lönyi bánáti sváb bírójukkal a Petőfi-szobor elé vonult. A svábok a szobor talap-zatára koszorút helyeztek és hazafias szellemű beszé-deket mondtak. A közönség lelkesen megjelenezte a derék falusiakat.

— **Földrengés.** Ó-Bocsáról jelentik, hogy ma éjjel 12 óra 40 perokor ott és Bácsföldváron heves földrengés riasztotta föl a lakosságot. Két lökés

éreztek földalatti moraj kíséretében. Mind a két lökés egyforma erős volt.

— **Loubet Péterváltó.** Párisból táviratozzák: *Loubet* elnök tegnap küldte el sajtóközli levélét a cárnak, amelyben köszönettel elodagja a meghívást. A levelet a pétervári francia nagykövét fogja átnyújtani a cárnak. Az orosz udvar ezután rögtön hozzálat a fogadási előkészületekhez. Az ünnepelet program-jából már előzetesen is megállapították a következőket: *Loubet* május 20-án érkezik Kronstadt hadiki-kötőbe a *Montcalm* hadihajón, a *Guichen*, *Cassini* és *Fleurus* hadihajók kíséretében. A megérkezés után azonnal flottaszemle, utána pedig díszbeöltés lesz a ten-gerszeti akadémián. Estére a cár *Loubet*val együtt Peterhofba utazik és ugyanazon lakosztályban fog lakni, amelyben egykor *Faure* elnök lakott. Más-nap az elnök kirándul Pétervárra, ahol megnyitja a Néván épített hidat, amelynek alapkövét *Faure* tette le. Aznap este díszelődés lesz az udvari szin-házban. Harmadnap katonai szemle Krasznoje-Szelo-ban. Utána reggeli, amelyen résztvesznek: a cári pár, az összes nagyhercegek és az összes hadtestparancs-nokok. Estére az özevgy anyaocárná ad bankettet Peterhofban. A negyedik és utolsó napon az elnök ad dejeuner-t a *Montcalm* hajón, amely alkalommal egy a cár, mint *Loubet* elnök felköszöntőt fog mon-dani. *Loubet* neje most avval van elfoglalva, hogy kiválogatja azokat az ajándékokat, amelyek a férje a cárnak, a cárnénak, az özevgy anyaocárnának és a cár gyermekeinek fog vinni. Az elnök titkára pedig a kiültetések lajstromát állítja össze. *Loubet* mellé adlatusnak *Bilderling* tábornokot fogják beosztani.

— **A bácskai kivándorlás terjedése.** Ta-valy egész évben nem egészen háromezer utle-velet adtak ki a Bácskában, az idén pedig már januárban és februárban majdnem kétezret. Mi-csoda ijesztő numerus várható ilyenformán az év végére? A kivándorlás pedig a téli hónapokban kisebb arányú szokott lenni, mint amekkora ta-vasszal. A megye alispánja figyelemzett erte a csapásra a főszoigabiraknál. Érdekes, hogy az ut-leveleknek körülbelül fele Németországba szolt, holott — az alispán írása szerint — a legtöbb kivándorlóknak nem a német az anyanyelve. Az alispán rendelete valószínűleg azt a leiratot adja a főszoigabirak utján a nép tudomására, amiben a bélyegminiszter elmondja, hogy Németország-ban semmivel se jobb az állapotok munka dol-gában, mint minálunk. Csak lenne a figyelmez-tetésnek valami haszna is.

— **A kereszt az egyetemen.** Ma van egy esz-tendeje, hogy az egyetem nemzeti pártja a kereszt jelvényét a budapesti tudományegyetem központi épületének tantermeiben kifüggesztette. Az egyetem tanácsa rendeletéből a keresztet akkoron eltávolították. Ma mintegy harminc katolikus egyetemi hall-gató fölkereste *Vécsy* Tamást, az udvari tanácsost, a tudományegyetem rektorát és egy memorandumt nyújtották át neki, amelyben a keresztnek az egye-temen való kitérését, illetőleg állandó alkalmazását kéri. Dr. *Vécsy* Tamás az ifjakkak lejelenette, hogy mint a tudományegyetem rektora nem fogadja el a memorandumot, mint magánember azonban elolvassa.

— **Nagyon kellemetlen esemény emléket idéz-ték föl.** — ugymond a rektor. Az esemény volt kel-lemeden, mert önk a múlt évben az egyetem uraivá tették magukat s egyetem tanárainak belegeezése nélkül a keresztet, e szép jellel fölkesztették az egye-tem tantermet. És az önk legjobb barátja, a ke-resztnek legősztintébb tisztelője, *Kovács* Gyula volt az, aki legelőször vetette le a keresztet. Azért arra kérem szeretetű fiaimat, hogy ez esemény emléket ne elevenítsék föl, mert kellemetlen fölráértésre adott alkalmat a múltban s adhat a jövőben is. Tekintsenek arra, hogy Magyarország körül van véve mindenfelől ellenséges fajokkal, s azok be is ékelődtek a nemzet testébe. Azért amikor a szentírás szavai-nak követésére buzdított önököt, hogy „kiki men-jen a maga ágyas szobájába és ott imádjá Istenét” és „ahol összegyűnnek hárman az én nevében, köztük vagyok és örvelek nekik,” ismételnem kérem önököt, ne vigyék át ezt a legfőnségesebb érzést olyan lére, mely nem felel meg a helynek, ahol a keresztet ün-nepelhetjük. Tehát én kérem önököt, uraim, a sze-retet nevében, amely az én szívemben is lángol önökért és az önk szeretet nevében, melyet Üdv-özítőnk szent hangományként hagyott a világ számára, áldozzanak, amire az egyetem alapítva van, a tud-mány nevének. Amikor a tudomány-egyetembe lép-nek, ne tekintsenek egyebet, mint a tudományt, ne-hogy e téren is föltölthessék ellenségeink. Én tehát mint rektor, a memorandumot hivatalosan nem fogadom el, hanem engedjék meg, hogy mint magánember megtekinthessem.

Ezzel a fogadás befejeződött, az ifjuság pedig nyugodtan távozott.

— **Az öreg honvéd halála.** Tragikus halállal halt meg a szabadság szilveszternapján, e hó 15-ikén *Tur-Terében* *Friedmann* Jónás 48-as honvéd. Egész szívvel, egész lélekkel résztvevett a március tizenötödiki ünnepen s amikor véget ért az ünnepe, az öreg hon-véd összeesett és meghalt. Szívizületűsége ölte meg az aggyastant a nagy nap évfördülőjén.

— **A trieszti rémhír.** *Fiuméből* táviratoz-zák nekünk: Az itteni tengerészeti körök meg vannak róla győződve, hogy a trieszti és pólai rémhírek erősen túlozva vannak. Ezeket a híreket valószínűleg anarkhisták terjesztették, akik a hatóságokat, s különösen a hadtengerészetet meg akarják rémiteni. Az egész dolog annyiból áll, hogy a páduai prefektus bizalmas értesítést küldött a fumei kormányzóknak, amelyben tudatta vele, hogy Páduban nagy anarkhista szövetez-et alakult, amely delegátusokat küldött Fiuméba, Trieszthe és Pólába, s amely azt a célt tűzte maga elé, hogy a pólai arzenált és az osztrák-magyar hadihajókat levegőbe röpi.

— **Feléki Miklós temetése.** Nagy részvét mel-lett temették ma délután *Feléki* Miklóst, a legőregbebb színészt, a Nemzeti Színházból. A színház környékén már két óra után óriási közönség csoportosult, úgy hogy a rendőrség csak igen nehezen tarthatta fenn a rendet. A színház udvara egészen megtelt az elhunyt pályatársaival és tisztelőivel. Ott voltak: Gróf *Kege-lich* István intendáns, gróf *Szapáry* Gyula, gróf *Ester-házy* Kálmán, gróf *Festetics* Andor, *Márkus* József fő-polgármester, *Berczik* Árpád, *Bedő* Albert, több or-szágygügyi képviselő, a többi színházak igazgatói, művészei és művésznői. A Petőfi-társaság küldöttei: *Bartók* Lajos, *Prém* József, *Jakab* Ödön és *Somló* Sándor, báró *Splényi* Ödön, *Siposs* Antal stb. Küldetésigleleg jött el a temetésre a honvédegyesület és a honvéd-menház is; az öreg honvédek *Szentimrey* Kálmán parancsnok vezette, akikhez csatlakozott *Lakatos* Miklós volt országygügyi képviselő. Ott volt továbbá Pécsmegyér-Leányfalu küldöttsége, a Székely-kör és a színművészeti akadémia növendékei, *Várady* Antal igazgatóval és a tanári karral. A ravatal körül *Feléki* özevgye, gyermekei és unokái állottak. Három órator megérkezett *Pap* Károly református lelkész, és az Operaház énekkara, *Nosedá* Károly vezetésével mellett egy gyászaldat adott elő. Ezután *Pap* Károly magas szárnyalásu beszédben bucsuztatta el *Feléki*t, mint nagy hazafit és az egyház vallásos, buzgó tagját. Ismét az Opera kara énekel, majd a ravatal elé állott *Bedőthy* László igazgató és meghatón bucsuztatta el a halottat.

Ime, ugymond, az ideális élet és az óhajtott halál. Az élet, mely hosszúságban, tartalomban, beiső és külső körülményekben oly szerencsős, oly áldásos, oly alkalmas arra, hogy minden szepet, amely ember-ben volt, kiváltsón, minden jól megvalósítsón, az ifjuság álmait az igazság mezébe bötűtse s az élet keserű igazságait ottint állomnak mutassa csak. Ime, az egyszerű székely nemes fia, aki ifju lelkesedésben elindult szolgálni a hazát szolgálla hiven, szívvel, szavával. Jön aztán idő, amikor szív és szó kevés s a haza többet kíván: az első-között *Feléki* Miklós az, aki vétet és életét az áldozók közé viszi. A csalfa dicsőség papja, küzdője és részese a legnagyobb igazi dicsőségnak, amely ezt a nez-zetet érte, mióta nemzet a neve. Ugyanaz a gondviselés, amelyet itt e fekete pompa vádolni lát-szik, hogy most elvette *Feléki* Miklóst, akkor, amikor olyan ócsó volt a halál, kiválasztottjának fejére tette oltalmoz kezét, mondván: — En többet kívá-nok téled, mint másoktól, ne halj meg: te élj a ha-záért!

Es a dicsőségben, minden kötelességének nemes teljesítésében eltöltött élet után az alkonyon, az em-beri kor szokott határain túl szeretett hitves, hasznos, munkás magyar fiak, unokák serege közt, fájdalom nélkül, mosolyogva alszik el: mély bánatunkban, amelyet nagy társunk halála szívünkben fakaszt, hiát adunk nekét gondviselés; hogy e szeretett fiadról ha-lála percéig nem felejtkezél.

Isten veled, ki egy valál a nemzet házának kö-mivesei közül, amely hogy nagygyra épült, a te mun-kádnak benne dicsőséges része van, hálánk, emléke-zésünk, szeretetünk veled, a jó Isten kelgyelme veled!

Az öreg honvédek nevében *Mikár* Zsigmond ezredes mondott megható bucsuzatót, mire a koporsót a hatfogatu gyászkoosira emelték és megindult a me-net a kerespi temetőbe. A temetőben a színészege-ysület nevében dr. *Janovics* Jenő, a Nemzeti Színház tagjai nevében *Tóth* Imre főrendező mondat bucsuz-atót. Ezután a koporsót, *Saiget* József sirja mellé, a főváros által adományozott díszsírba helyezték örök nyugalomra. Esteledett, mikor a gyászolók hazatértek a temetőből.

— **Kassai Ujság.** E hónap végén *Kassai Ujság* címmel szabadlevű napilap indul meg Kassán. Az új lap alapítására érdekes eset adott alkalmat. A kassai *Felsőmagyarország* munkatársai nem tudták magukat azonosítani a kiadóvállalat tendenciózus magatartásá-val s ma valamennyien beszüntették a működésüket. A kiadóégy ugyanis nem akarta megengedni, hogy *Fényes* Samu *Kuruc Féja* Dávid című darabjával aratott sikeréről beszámoljanak, ezért *Szathmáry* Zoltán felelős szerkesztővel együtt az összes munkatársak, *Lengyel* Menyhért, *Balassa* Sándor, *Neuländer* Jenő és *Goldmann* László ma megváltak az újságtól. A kassai újságírók valamennyien szolidaritást vállaltak a szék-imondás derék és bátor harcosaival és a közönség körében is általános a szimpátia cselekedetük és új vállalkozásuk iránt. A *Kassai Ujság* főszerkesztője dr. *Mitzner* Imre lesz.

— **Az óbudai takarékpénztár ügye.** Az óbudai takarékpénztárban tegnap este óta egyre folyik a vizsgálát; eddig azonban még mindig nincs semmiféle gyanú az arra, hogy az eltűnt főkönyvelő sikasztást követelt volna el. Hogy *Augenstein* Samu, a takarékpénztár ügylikossá lett igazgatója csak a legkisebb inkompetenciával is vádolható lenne, az teljességgel ki van zárva és minden jel oda mutat, hogy mind a két szerencsétlen ember valami tévedésnek lett az áldozata. A vizsgálat adatai legalább eddigéig erre mutatnak. Egyszerű számadási hibák, egy idegbajos embernek könnyen megmagyarázható tévedései teszik csak komplikálttá a helyzetet.

A takarékpénztár különben ma is valóságos ostromnak volt kitéve. Rendkívül sok betevő jelentkezett a pénztárért. Az igazgatóság a legnagyobb készséggel tett eleget az üzletlekek óhajtatásának és tegnapi határozata ellenére kifizetett nagyon sok száz koronán felül lévő követelést is. Mint már jelentettük, egyik nagy fővárosi pénztárat négyezer koronát bocsátott a bank rendelkezésére, hogy összes betéteit visszafizethesse.

Az óbudai takarékpénztár előtt már reggel kilenc óra előtt nagy néptömeg gyűlt össze, várva, hogy mikor nyíl meg a pénztár. A tömeg nem sokára annyira meggyűlölt, hogy a pénztárat vezetője vezetésére újra a rendőrségre telefonált. A rendőrség a népet a gyalogjáróra szorította s azután gondoskodott arról, hogy a pénztár előtt ne legyen tolongás. Így azután helyreállt a rend, pláne, mikor látták az emberek, hogy a takarékpénztár akadálytalanul visszafizeti a betéteket.

A vizsgálat eddigi adatai szerint ki van zárva, hogy akár a főkönyvelő, akár más valaki inkompetenciát követelt volna el az intézetnél. A főkönyvelő beteges állapota következtében rendetlenül vezette a könyveket, ugyanígy, hogy a főkönyvelő minden lapján fordulnak elő összeadási hibák. Feltehetőleg az, hogy a takarékbetétek számlája 200.000 koronával nagyobb, mint amennyit a főkönyv adatai mutatnak. Ha ez nem egyszerű számviteli szabálytalanság, akkor a baj onnan származik, hogy valaki 200.000 korona erejéig hamis betéti könyveket készített. Ez a körülmény azonban csaknem teljességgel ki van zárva. *Mach* József pénztárnok ugyanis százanként kapta a betéti könyveket, amelyek egy *Wertheim*-szekrényben voltak elzárva, amely szekrénynek három kulcsa három igazgatósági tag kezében volt, úgy hogy egyik igazgatósági tag a másik nélkül nem juthatott a szekrényhez. A könyvek folyó számkokkal voltak ellátva s ha a pénztárnoknál fogyatták volt a neki átadott száz darab könyv, úgy a három igazgatósági tag jelenlétében újra százat kapott, még pedig olyan szigorú felügyelet mellett, amely lehetlenné teszi a könyvecskével való visszaélést. A könyvekkel való manipulációt kizárja az a körülmény is, hogy — bár nagyon sokan bementek ma betéti könyveiket —, eddig minden szám korrektnak bizonyult. Az igazgatóság különben fenntartja abbeli állását, hogy a pénztár teljesen rendben van, hasonlóképpen a váltótárcra is, és így annál nagyobb a szomorú esetnek tragikum, hogy két ártatlan emberélet pusztult el egyszerű számadási hibák miatt.

Az igazgatóság különben az e hó 28-ikára hirdetett közgyűlést a közbejött körülmények folytán e hó 31-ikére halasztotta, amikor a közgyűlést okvetlenül megtartják.

Az öngyilkossá lett *Augenstein* Soma holttestét a család kérésére nem boncolják föl. Az eltűnt *Adler* Károlyt a rendőrség keresi. *Adler* budapesti születésű, 35 éves. Termete magas, kövéres, arca kerek, haja barna, szeme zöldes, bajusza barna.

Dr. Stern József fővárosi bizottsági tag felkért bennünket a következő nyilatkozat közlésére:

Egyes lapoknak rém vonatkozó híreszteléseivel szemben kérom a tisztelt szerkesztőségnek annak a közlésére, hogy az óbudai takarékpénztárban letett pénzem nem követeltem vissza és nem is vettem ki. Sőt ellenkezőleg, ahol csak módom nyílt rá a közléségek körében, a felízgatott kedélyek lecsillapítására törekedtem, hangsúlyozván, hogy a betéti összegeket semmi szín alatt sem fenyegetheti veszély. Budapest, március 18. Kitűnő tisztelettel *Dr. Stern* József, a székesfővárosi törvényhatósági bizottsági tagja.

— **Az színes fényképezésről.** A budapesti Gyógy-szerész-tanhalgatók segítő- és önképzőkörének minapi felolvasó ülésén *Weissmann* Artur gyógy-szerész rendkívül érdekes felolvasást tartott a színes fényképezésről. Behatóan és mindvégig lelkesedéssel ismertette a színes fényképezés történetét, módszereit és tudományos fejtegetéseit a szebbnél-szebb színes fotográfia egész sorozatának vetítésével elevenítette. A nagyderekű előadást szépségű és előkelő hallgatóság az elismerés tapsaival honorálta. Hozzászólt a felolvasáshoz *Lenyeg* Béla miniszteri tanácsos, egyetemi tanár, a kémiai intézet igazgatója is, ki szintén elismerését fejezte ki a felolvasónak.

— **Az arabok és az adófizetés.** A földmivélségi minisztériumnak van egy *Fadlallah* el Hadad nevű ezredese, aki igazán az urisokdácson kezdte az ezredes mesterség megtanulását. Hogy miért a földmivélségi miniszter ezredese? Mert méneskari tiszt. Mint gyerek került valahogyan hozzánk. Rádásnak, vagy micsodának nehány arab csődörre, elég az, hogy idekerült, Mezöhegyesre vagy Bábólnára, valami állami méntelepre. Hirtelen megtanult magyarul s egyekben is olyan eleven eszű okos kis arabusnak mutatkozott, hogy érdemesnek látszott az a fáradság, hogy megismeressék vele a katonai tudományok rejtelmeit. Elküldték a kis arabust erre-arra, katonai iskolákba s ma ezredes. Persze azon a téren fizeti vissza második hazájának a neveltetés gondját, amelyen leginkább otthon van. A lóhoz ért, de mennyire ért. Egy pillantással többet meglát, mint egy esomó olyan szakember, aki a könyvből szedte a tudományát. Természetes tehát, hogy a földmivélségi minisztérium őt bízta meg már nehány sor arabiai lófajták bevásárlásával. Az ezredes ur odaát otthon van ma is. Beszéli az anyja nyelvét s a maga nemzeti öltözetben hamisítatlan arabus ma is. — Ez idő szerint is uton van. A minisztérium valami remek arabus ménék vásárlásával bízta meg. Ez a faj már odaát Arabiában is ritka s ugyancsak értsen a lóhoz az, akit be nem csapnak a kiválogatásában a Kelet született kezei. *Fadlallah* el Hadad messze benn is jár már Arabiában s utjáról sűrűn levelez hazra, ebbe a hazájába. — Egy ilyen privát természetű levelében mondja el ezt az érdekes históriát.

— **Megtudtam — írja az ezredes —** hogy hol találom meg azokat a lovakat, amelyekre vadászok. Egy törzsfőnök menjei közt válogathatok, ha ugyan van neki eladó lova. A törzsfőnök nincs is nagyon messze. Három nap alatt odaérünk. At a homokon. Oda tudniillik, ahol majd megtalálom a törzset. De nem találtam semmit. Se ember, se ló, se sátor sehol... Azaz, hogy egy ember mégis volt ott. Oreg, magával tehetetlen, fogatlan száju, pergamentörű arab, aki a fejét is alig bírta megemlíteni, amikor meglátott bennünket. Azt kérdeztem hát meg, hogy jó uton járok-e? Nem tévedtünk-e el valamerre másfelé?

Előbb meg kellett néki magyaráznom, hogy ki vagyok és mi jártnak. Akkor aztán engedett a bizalmatlanságból s elmondta, hogy tegnap még itt volt a törzs is, a főnök is, a lovak is! Ma azonban már az Isten tudja, hogy merre járnak. Elnyargaltak.

— **Miért?**

— **Hát hiro jött, hogy valami adószedő bizottságot küldtek ki erre a tájra a törökök. Hát tovább mentek.**

Még azt se lehet mondani, hogy: egy házzal tovább. — Hol van ott ház? — Visszajövet már találkoztunk is az adószedőkkel... Hogy megnyulni azoknak az orruk...

— **Demokrata-párt Miskolcon.** Az országos demokrata-párt vasárnap délután párt-szervező gyűlést tartott Miskolcon. A gyűlésen, amelyen *Pick* Jakab városi képviselő elnökölt, mintegy 300 miskolci választópolgár vett részt. A központból *Dr. Pollacsék* Sándor jelent meg az alakuló-gyűlésen s hosszabb beszédben lejtette ki a demokrata-párt programját, melyet a gyűlés elfogadott. E program alapján a gyűlés kimondta a demokrata-párt megalakulását. Hogy a pártnak állandó szervezete legyen, a gyűlés elhatározta, hogy a párttal kapcsolatosan demokrata-körök alakít. Egy a párt, mint a kör vezetését egy-egy tizenkéttagú intéző-bizottságra bízták, amelynek tagjai lettek: *Pick* Jakab, *Dr. Krausz* Mór, *Nagy* Rezső, *Gáspár* Lajos, *Koch* Károly, *Huska* Ferenc, *Sikorsky* Gyula, *Fajtsik* Lajos, *Tóth* Rezső, *Edelman* Mór, *Samler* Ignác és *Falkenstein* Dezső. A gyűlés táviratban hívdözte *Dr. Vázsonyi* Vilmos országgyűlési képviselőt, a demokrata-párt vezetőjét. Este banket volt.

— **A német diákok párisi előadása.** A lipseai diákok tudvalegőleg azt tervezik, hogy Párisban előadják *Schillernek* A haramiak című színművét. Bülow kancellár értésükre adta a vállalkozás vezetőinek, hogy a tervet politikai szempontból határozottan helytelennek tartja. A diákok azonban nem igen akarnak lemondani tervükről.

— **Egy földbírtokos öngyilkossága.** *Szegvár* dról táviratozták, hogy *Perceöl* Andor nagykajdáci fiatal földbírtokos agyonlőtte magát. Tettét állítólag szerelmi bánatában követte el.

— **Kaució-sikkasztók.** A napokban négy ember feljelentést tett *Dominke* János prágai születésű 46 éves volt közös hadsergebeli százados ellen, aki Kerepest-ut 6-ik szám alatti katonai irodájában ovadékkal alkalmazta őket. A szávados az ovadékokat elsikkasztotta és megszűkött. A feljelentők összes kára 2600 korona. — A rendőrség ma letartóztatta *Mayer* György acsai születésű vendégöltő, a *Zöld-hoszu* és *Aranykéz* szállodák tulajdonosait, aki ellen alkalmazottai kaució-sikkasztás címén tettek feljelentést. *Mayer* régebben

jómódu ember volt, de tönkrement és utóbb csak az alkalmazzottak ovadékaiból tartotta fenn vállallatait.

— **Egy tanár ünneplése.** *Parádi* Kálmán, a kolozsvári református főgimnázium kitűnő tanára, mint már megirtuk, nyugalomba vonult. Ebből az alkalomból volt tanítványai mozgalmat indítottak arra, hogy a kiváló természetű emlékére játékon alapítványt tegyenek le a kolozsvári református kollégiumnál. A gyűjtés már is szép eredménnyel járt. A volt tanítványok e hó 23-ára ünnepet is terveztek, ez azonban az ünnepeit gyöngékedése miatt bizonytalan időre elmarad. — A bizottság ezen az uton kéri azokat, akiknél még gyűjtőlevelek vannak, hogy a gyűjtéshez együtt április közepéig juttassák el *Balogh* Károly bizottsági elnökhöz (Kolozsvár, Farkas-utca 13.).

— **Háboru a Lipótvárosi Kaszinóban.** A Lipótvárosi Kaszinóban kitört háború, úgy látszik, rövidesen véget ér. A szóárék rendezése ellen sikra szállt ellenzék most már a békés kibontakozás útjait keresi. A kaszinói igazgatóság ellenzéké ragaszkodik ugyan elvi álláspontjához, de tiltakozik az ellen, mintha a néppárti képviselők meghívása miatt indította volna meg akcióját. Elismerik, hogy e képviselők meghívása szította elégedetlenségüket, mert ebben is azt látta, hogy olyanok, akik nem tagjai a kaszinónak, előnyben részesülnek a tagok fölött. A hétüti estély meggátálása tehát, nem volt demonstráció a néppárti képviselők ellen, hanem alkalom arra, hogy a kaszinói estélyeket beszüntessék.

Maga *Falk* Miksa, a kaszinó elnöke is, így fogta fel az akciót s emellego nem mondott le elnöki tisztéről. Tegnapi értesülésünk tehát e ponton téves volt. A kaszinó első alelnöke, *Lánczy* Leó azonban, nem akarva utjában állani az ellenzék törekvéseinek, ma délelőtti írásban adta be lemondását. *Ruszt* József ügyvezető igazgató ragaszkodik lemondásához, de sokan reménykednek, hogy a legközelebbi közgyűlés bizalmat fog szavazni Rusztnak s így az ügyvezető igazgató megmarad állásában. Az ellenzék egy töredéke azonban már kandidált is két jelöltet Ruszt állására, névszerint *Basch* Gyulát és *Szécsi* Pált.

A kaszinóban ma az a hír terjedt el, hogy *Visontai* Soma, aki a néppárti képviselők meghívását közvetítette, levonta a kellemetlen afférból a konzekvenciákat s kilépett a kaszinóból.

— **Házasság.** *Hegedűs* László kitűnő festőművésznök eljegyezte *Üzveg* *Király* Ferenéné leányát, *Ilonkát* *Debrezencz*ből.

Manheim Armin pápai cipőgyáros eljegyezte *Bronner* Teruskát, *Bronner* Herman keszthelyi szállodás leányát.

— **Csalás a szénrel és tűzfával.** A minapában cikket írtunk a fa- és szénkereskedés dolgáról és pedig abból az alkalomból, hogy maga a szén- és fakereskedők ipartársulata, amely elismeri, hogy ezzel az áruval végtelen sok visszaélés történik. Egyszermind ajánljuk arra is, hogy segítségére leszen a tanácsnak a visszaélések megszüntetésében, ha az iparengedélyek kiadásánál meghallgatják az ipartestület véleményét is. Erre a cikkre reflektálva ma levelet kaptunk az ipartársulat egyik választmányi tagjától. Azt írja, hogy az a baj a szénkereskedésben, hogy a tehetősebb publikum a nagykereskedőtől vásárol szénen s csak az egészen szegény fogyasztó az, aki a kiskereskedőtől szerzi be tüzelt szénkeletét. A kiskereskedők konkurrenciája tehát természetesen fajul el olyanná, amilyen. Azt kellene keresztülvinni — mondja levélírónk, de persze igen kevesen akadnak majd a publikumban, akik egyetértenek vele — hogy a nagykereskedő ne adhasson el öt méterháznál kevesebb szénen. — Ez bizony nem lenne okos dolog a publikum szempontjából. A nagykereskedő lemozdott zsákban szállítja a szénen s ha azt mondja, hogy három méterháza s az szállított szén, hát az három méterháza. S ez a fontos. A közönségtől nem lehet azt kívánni, hogy olyan boltban vásároljon szénen, ahol nem bizonyos abban, hogy annyit kap a pénztárat, amennyit rendelt. A nagykereskedőnél pedig garancia erre a tapasztalat, no meg az is, hogy például a *Guttmanék* nagy cége nem rombolja a hitelét azzal, hogy olyan szénen nyerjen, amit — nem szállít. — Ha a kiskereskedők valahogyan el tudják érni azt, hogy bizalomra tegyenek szert, hozzájuk meg vásárolni a tehetősebb közönség is. Mert az is három-négy zsáknakint hozhatja a szénen. Többet nem rendelhet, mert nincs helye, ahova eltegye.

— **Kalálózás.** *Laz* József orvostudor Pásztón 64 éves korában hirtelen meghalt. A közútiéletben álló orvost beteglítőgatás alkalmával érte utól a halál *Felső-Sztrégován*.

— **A szászkereskedők és italmörök társasága** március 23-án, szerdán, a terézvárosi kaszinó disztermében a társaság és az ipartársulat segélyalapja javára zárkórú tánomulatszerű rendez. Személyjegye ára 3 korona családjegye 5 korona. Jegyek előre válthatók a társaság helyiségében, (VI., Szercezen-utca 39.) és a rendezőkönél.

— **Családi tragédia.** Rémregénybe illő borzalmas családi tragédia történt ma Berlinben. Szereplői: Egy Freund nevű 74 éves nyugdíjas rendőr, a fia és 22 éves menyé. Az agg rendőr szerelemre gerjedt fiának fiatal felesége iránt és folyvást üldözte. Ma délelőtt, amikor az asszony menekülni igyekezett apósa elől, az öreg ember revolverrel támadt a boldogtalannra és háromszor ráélt. Az asszony súlyosan megsbesülve, az ablakhoz jutott és a harmadik emeletről az utcára ugrott. Ezt látva, az öreg Freund löbe lötte magát.

— **Felismert öngyilkos.** Vasárnap délelőtt a Bristol-szálló előtt egy férfi ugrott a Dunába. Utána ezvektek, de csak a holttestet fogták ki. A holttestet a törvényszéki orvostani intézetben ma felismerték. Az illető *Bohány József* újságíró, aki legutóbb Angyal-üldöztető 18. szám alatt lakott.

— **Elvert tolvaj.** *Ofenhür Lipót* 18 éves íveges tegnap este a Wesselenyi-utca 48. számú ház egyik lakásába besurrant és egy arany órárt el akart lopni. A házbellek ellögték *Ofenhür*-t, akit ráadásul agyba-íbe vertek. A tolvajt tele vérral bevitték a VII-ik kerületi kapitányságra, ahol oly rosszul lett, hogy a mentőket kellett hozzá kihívni. A mentők beközlötték a sebeit és a Rókusba szállították. Állapota súlyos.

— **Tetőnért betörők.** Bécsben ma éjszaka a Gumpendorter-Strasse egy élelnek pontján a rendőrség két tolvajt tartóztatott le, amint ki akarták fosztani a Schmidt-ílé eszközületet. A tetőnért betörők egyikét *Berger Alajosnak* hívták, aki már 25 évig ült fegyházban. A másik betörő *Müller Ferencnek* mondta magát a rendőrség kiderítette, hogy neve *Goldstein Miksa* Mór és budapesti születésű lakatos-legény, aki összesen 11 évet töltött a börtönben betörésekért és szülővárosának rendőrsége most is körözti. A két betörőnél külföldi kitűnő gyártmányú betörőeszközöket találtak.

— **Vidéki hírek.** A soproni bukott bank volt főkönyvelője, *Prochaska Artur* szabadlábba helyezését folyamodott. Ügye felebezés folytán a győri tábla elé került, mely ma 100 000 koronában állapította meg *Prochaska* óvadékát. *Prochaska* ezt az óvadékot nem tudja letenni s így fogva marad. — *Szigetváro*t ma éjjelkor az Almáspatak mentén *Mosgai Antal* 48/49-iki honvéd, aki valaha jobb időkét élt, forgópisztolyalylal löbelőtte magát. — *Kassán Herditsky Béla*, *Herditsky János* kérés 20 éves fia, ma a tükör elé állva halántékra lötte magát. Azonnal meghalt. Tettének oka ismeretlen.

— **Lóarverés és lóvásár:** a m. kir. földmívelésügyi miniszterium fenti című mai hirdetésére t. olvasóink figyelmét felhívjuk.

(x) **Legmegbízhatóbb gépjárat és olajpogácsát** szállít a magyar olajipar részvénytársaság, Budapest, VII., Károly-körút 3.

A zentai Tiszahid összeomlása.

— Saját indósitónk távirata. —

Zenta, március 18.

Óriási dördülettel omlott össze a Tiszán átvívó hatalmas hahid ma reggel kilencedélt órakor. Aki valaha látta ezt a rengeteg faalkotmányt, amely fáradtan hajlott a Tisza síkja fölé, szinte csodálhatta, hogyan maradt fenn ez a minden ízében ósdi faváz s hogy nem söpörte el már régen rozszant gerendáit a Tisza rohanó árja. S most, hogy összezúzva dől bele a Tiszába, magával rántván a meredek partot is, csodák csodája, hogy emberéletben kár nem esett, mert ez a hid kapcsolta össze az ország két legnagyobb megyéjének forgalmát. Bácsmegegyét kötötte össze Torontállal. S hogy mennyire szükséges volt ez a hid, azt legjobban megvilágítja az a körülmény, hogy Szegedről Titelig, vagyis egész addig a pontig, ahol a Tisza a Dunába ömlik, a zentai hid volt az egyetlen állandó közlekedési eszköz, míg az egész alsó Tisza vonalán csak kompok tartják fenn az összeköttetést.

Pedig a zentai hidat ugyancsak sokszor vizsgálták. Legnevezetesebb napja a hid történetének az volt, mikor 1895. őszén, a tiszamenti hadgyakorlatok alkalmával, a király átlavagolt rajta. Erre az alkalomra alaposan kitarozták a vén hidat, amelyet a vezérkar terepvizsgálói nem igen tartottak *gulesimut*nek. De a szakértők szemléje kimondta az *all right*ot s ő felsége — hála a Mindenhatóknak — baj nélkül jutott át a hídon. Visszafelé csolnakon jött a király a torontáli partról.

Azóta megszilárdult a bizalom a hid iránt, amelyet a város tartott fenn, de kezelését évi 4000 korona bérfizetésért harminc esztendőre bérbbe adta *Gfrerer* Miklós budapesti vállalkozónak. A rendesnél is nagyobb lett a hid forgalma néhány év óta, mióta a szeged-karlovai vasútvonalat megnyitották, mert e vasútnak *Csöka* nevű állomása a Tiszán túl alig félórnyira van Zentától s cseréltel igen előnyös volt az összeköttetés Szegeddel és a fővárossal. A zentaiaknak régi, hő kívánsága, hogy a rozszant fahid

helyett modern vashidat építsenek, amely majdan vasúti hidul is szolgáljon s közvetítse a termékszetrü legjobb összeköttetést Bácsmegeye és a Bánság közt. A titkos és nyílt vágyakozásokat radikálisan oldotta meg a mai összeomlás, amely borzalmas katasztrófává fejlődhetett volna, ha esetleg valamely mozgalmas piaci vagy vásári napon esik meg, amidőn a kocsiaknak és a gyalogjáróknak nagy serege lepte el. A városi közgyűléseken tengerikigyóvá nőtt a tiszai rakodópart ügye s érdekes, hogy évtizedek küzdelmes vitája után épp a napokban kellett volna állami segítséggel megkezdeni a rakodópart kitépését. Most ezzel együtt váratlanul aktuálissá lett az új hid építésének kérdése is s a város lakossága erősen bizik *Lutinovics Pálnak*, a megye új főispánjának lelkes buzgalomában, amelylyel a megye minden városának és községének érdekeit szívén viseli s hiszik, hogy támogatni fogja a várost egy új, monumentális vashid megalkotásában.

Mikor ma reggel kilenc óra után menydörgészerű robaj hallatszott a Tisza felől, nagy rémület keletkezett a városban, amely közvetlenül a Tisza partján épült. Nagy tömeg verődött össze mihamar a parton s rémületen látták, hogy a mintegy kétszázötven méter hosszú fahid, amely három pillér tart, leszakadt a zentai parton mintegy hatvan méter hosszúságban, a parttól a Tisza közepén álló első hidlágig. A hidfövel együtt bedől az alámosott part is, amelyet a sok esőzés és a magas vízállás alaposan meglazított. Szerencsére senkisémet volt a katasztrófa idején a hidon s így emberélet nem esett áldozatul. A hid estében rázuhant egy kőszállító uszályhajóra, amely a hid alatt vetett horgonyt. Az összeomló hid eltemette a hajót is, amely menthelőül elveszett. Az összeomlás közvetlen okáról többféle verzió kering. A megyei vizsgálóbizottság holnap érkezik Zentára, hogy a helyszínen szemlét tartson. De nagyon valószínű, hogy az összeomlást földréngés okozta, amelyet a Zentától mintegy három órányira fekvő O-Becsén és Bácsföldváron is éreztek — mint onnan táviratozzák — tegnap éjjel tizenkettő és egy óra között.

Egy ifjú halálára.

Eljártszott már rég a játékokat, Szegény fiu, hamar játszottad el; Végsőt mosolyga ocrád s a halál Leszedte róla szép rózsáidat. Magad menél, — a többi itt maradt, Kivel to pezsgő és havanna mellett A forgatag szerencse vak kegyét Kergettetted hosszú éjeken keresztül A halk, előkelő játéktérben. A játszma ismét csak tovább folyik, Csupán új ember ült üres helyedre, És fogasodra más névgyer kerül. Neked csak pénz, életed veszett el, Hanem azoknak, akik úgy szerettek, Eltűnt a boldogság, meg a vidámság: A szép romények gazdag bimbaja.

Ki fog téged megint felkelteni?! Ki mondja meg neked, hogy már reggel van, ah?! Játékodál átvirrasztott éj után Vigyázva jött a játéktérben öre, Es széthuzván az ablak függönyét, A villamfényes füstös levegőbe, Mely szívre, agyra fojtón nehezült, A józanság rideg írtózatával A szörnyű szürkület özönlik át. Már reggel van! — mondá a szürkület. A játszma elveszett! — mondá a reggel. Ebben valál és voltak álmaid, Ebben valál és nem volt reggeled. Szegény fiu, elsápadt arcullal Tekintesz most nem érdemelt jövődbe: Alunni fogsz, s nem lesznek álmaid, Alunni fogsz, s nem lesz több reggeled.

Oh, majd ha csöndes tiszta éjeken Kigyulnak a dicső csillagzatok Az égen, bent meg a játékszobában A villamfényes csillárk sora, — Jelenjen meg tragédiának árnya Intó kísértéként az ifjú hadnak, Mely tiszta szívvel, szöghujjal, vidáman Kacérkodik a zöld asztal körül A vakszerencse istenszonnyával, Kinek ajkán kacér mosoly vonaglik, Kinek hóaréfn meg se látszanék, Hogy bája mennyi vérben furdózik. Jelenjen meg köztük, halovány kísértet!

SZÍNHÁZ, ZENE.

— **Fényes Samu ünneplése.** A *Kurucz Főja* David premiérje óta ma először tért haza *Fényes Samu* Kassára, ahol tudvalevőleg ügyvédi gyakorlatot folytat. A kassaiak ez alkalomból nagy ünnepléssel fogadták. A polgárok nevében *Kozora Vince városi főjegyző*, az újságírók nevében dr. *Mitger Imre*, a Kazinczy-kör nevében *Lekly Gyula*, a színház nevében *Hunyady József* üdvözölték nagy színpadi sikere alkalmából. A pályaudvaron megjelent nagy közönség egészen lakásáig kísérte *Fényes Samu*-t. A *Kurucz Főja David* a kassai színházban pénteken kerül bemutatásra és aznap este banket lesz a szerző tiszteletére.

— **Matiné.** Rendkívüli érdeklődés mutatkozik a matiné iránt, amelyet a „Budapesti V. polgári leányiskola és női kereskedelmi tanfolyam volt iskolatársak szövetkezete“ március 28-ikán (vasárnap) délelőtt tizenegy órakor a *Royal-teremben* rendez. A műsoron művészvilágunk számos előkelőségének a neve szerepel: így *Lindh Marcella*, *Róna Józsefné*, *Szilágyi Arabela*, *T. Delli Emma*, *Földényi Elemér*, *Földesi Arnold* a közreműködők a hangversenyen, amelyek keretében *Molnár Ferenc*, jeles írónk, tart előlvasást. A matiné magas művészi színvonalánál és változatosan gazdag műsoránál fogva eseménye az idei hangversenyszerezonnak, amelynek ugyszólván hatyudala lesz. Jegyek (6, 4 és 2 korona árban kaphatók: dr. *Gyulay Béla* igazgatónál (V. Váci-körút 88.), a választmányi tagoknál, a *Harmonia*-zeneműkereskedésben (Váci-utca), továbbá a pénztárnál. Feülfizetéseket köszönettel fogad a rendezőség, amely a végleges műsort holnap teszi közzé.

— **A Magyar Színház főpróbája.** A *Magyar Színházban* csütörtök délelőtt tizenegykor tartják meg *Schweimmer Aurél* pénteken bemutatásra kerülő operettjének, a *Fifinének*, főpróbáját. Az operettnek, amelynek mulatságos a cselekménye és dallamosak az énekszámai, nagy sikert jósolnak. A darab tánci közül kiváló *Fedák Sárának* szószólamja, amely három részből: egy ostendaiséből, egy keleti csabánából és egy kankánból áll. Különös hatást ígér a II. felvonás mozgalmas fináléja és *Fedák Sári* fürdőjelelete. A pénteki bemutató iránt a legnagyobb érdeklődés mutatkozik.

— **Bartha Miklós drámája.** A *feleség*, *Bartha Miklós* négyfelvonásos drámája, lesz a Vigszínház legközelebbi újdonsága, amelyet az eredeti program szerint szombaton, e hó 22-én mutatnak be. A Vigszínház igazgatója sulyt helyez arra, hogy *Bartha* első drámái műve még a magyar cikluson belül kerüljön előadásra. *Bartha* művétől nagy sikert várnak. Új jellemek és diszletek készülnek a darabhoz és különösen hatásos lesz az a diszlet, amely a wiesbadeni gyógyterem meglepően hü kelyé tünteti fel.

— **Mascagni Budapest.** *Mascagni* Pietro holnap érkezik *Bécsbe*, ahol, mint már említettük, *Rossini: Stabat Mater*-t fogja dirigálni.

— **Műkedvelői előadás a Várszínházban.** Páratlan fényű és kitűnően sikerült műkedvelő-előadást rendezett az arisztokracia a Várszínházban. A nézőközönség a társaság legelőkelőbbjéből verődött össze. A hölgyek és férfiak mind estélyi toalettben voltak, akárcsak valamelyik londoni színházban. Körülbelül ugyanaz a nézőközönség fogja holnap is végigmenni a műkedvelők előadását, amikor a király is jelen lesz. *Wenckheim* gróné, aki a játékonny egyletei javára páratlan buzgalommal hozta össze a főuri műkedvelő-előadást, meg lehet elégedve, mert tekintélyes anyagi hasznot is eredményezett az előadás. *A Náday* Ferenc által betanított és rendezett *Kis-lady-téle* „Vigjátékban“ a közreműködők közül kimagaslott *Wenckheim* Mariska grónó Váry Klára szerepében, sok komikummal és helyes megfigyeléssel alakította meg a vén leány szerepét. „Az első sakkjátszmá“-ban egy egész serege a szép leányoknak és jeltűnő megelenű asszonyoknak szerepelt s a gavottó a honvédeknek jeles kísérete mellett elégán könnyedséggel lejtették a kedves sakkfigurák. Az előképek közül különösen a *Rubens* festménye tetszett. A közönség általában az előadásokat irenetikus tapsal kísérte nyílt színen is. El lehet mondani, hogy hosszú évek óta főuri műkedvelőknek ez volt a legsikerültebb estéjük.

— **Magyar művésznő sikere Berlinben.** Szép sikert aratott egy berlini hangversenyteremben *Ripper* Alice kisszónya, a Budapesti is feltűntetett magyar zongoraművésznő. A berlini lapok különösen kész tekintéjét, világos, egészséges irraziózását és játéknak kifejezésteli melegségét dicsérik és a legszébb jövőt jósolják *Ripper* Alicenak.

— **A Népszínház főpróbája.** A *Népszínházban* pénteken délelőtt tartják meg *Ince Henrik* és *Hűvös Iván* *Az új földesur* című eredeti operettjének jelmez-é előpróbáját a sajtó meghívott képviselői előtt. Az operett bemutatója szombaton este lesz.

**** Vigszínház.** Góth Sándor, a Vigszínház kedvelt művésze már teljesen kigyógyult rekedtségéből, amely miatt a *Kuruc Feja David* első előadása után kénytelen volt szerepét Balassa Jenőnek átengedni. Ma már ismét ő játszotta Gábor lantos szerepét, amelylyel a premiéren oly nagy hatást ért el. A közönség, amely a színházat egészen megtöltötte, ezúttal is igen szívélyesen fogadta és első felvonásbeli balladáját nyílt színen is megtapsolta. Egyebekben az előadás ma is gyújtó hatást gyakorolt.

**** Színészkongresszus.** Az Országos Színész-Egyesületben ma kezdődött a harmincketedik évi közgyűlés. A gyűlésre seregelt képviseletet Ditrői Mór, a központi tanács elnöke meglepő szavakkal üdvözölte. Kegyeletlenül emlékezett meg Felchi Miklós haláláról, aki az egyesület megalapítója, örökös díszelője volt. Elhunytával az egyesületet rendkívül nagy csapás érte. Kéri a megalakulandó közgyűlést, hogy határozza el, hogy delután leendő temetésén testületileg fog megjelenni és koszorút helyez rávalátára. Ezután Lovény József elfogadta a korábbi szöveget. Az igazoló eljárás befejeztével Balla Kálmán, az igazoló-bizottság elődjéje jelent, hogy a közgyűlésen 7 igazgató személyesen jelent meg, 16 pedig képviselte magát, társulatók képviselőiben 67 küldött jelent meg. A közgyűlés ezután titkos szavazással dr. Janovics Jenőt, a szégyelt színház nagytehetségű igazgatóját választotta meg elnökül. Alelnökök lettek: Hegedűs Gyula és dr. Balassa Armin. Jegyzők: Hátvölgy Ernő és Helényi Elemér. Ezután a különböző bizottságokat alakították meg, melyek a delután folyamán végzik teendőiket. A közgyűlés érdemleges tárgyalásai holnap kezdődnek meg.

**** A Népszínház népszínmű-pályázata.** Ifj. Bokor József egy hozzánk beküldött nyilatkozatában kijelenti, hogy ő a Népszínház népszínmű-pályázatán részt sem vett s így a neki tulajdonított darabokat nem is írta. Az ifj. Bokor Józsefnek tulajdonított két népszínműnek sopránja Eder Pál a szerzője.

**** Az Országos Színész-Akadémiából.** Csillag Teréz asszonynak, a Zene-Akadémia új tanárának növekedéi vasárnap, 23-án tartják évi vizsgálati előadásukat a Várszínházban. Színe kerül *Constantin* abbé első felvonása, *Berki Amália, Zala Karola, Fónó Gizella, Gere Zsigmond és Kardos Kálmán*nal a főszerepekben. Továbbá a *Nagyanya* első felvonása. Mártha szerepében *Várdi Aranka*val és a *Nagyanya* szerepében *Kacsóh* Fatiméval; végül a *Hunyfi dalainak* előjátéka, a főbb szerepekben *Beregi Sándor és Bajai Mórral*. — Az Akadémia tanfolyamait végzett növendékek bucsuzása vasárnap délutél 11 órakor lesz az intézet helyiségeiben. Szép ünnepet rendeznek ez alkalommal a növendékek *Várdi Antal* igazgató és a tanárok tiszteletére. Ugyanekkor osztják ki a növendékek között az okleveleket. A bucsu-ünnepélyen vendégeket szívesen látnak. Az intézetet ez idén összesen 17 író-növendék végezte, kik közül 14 szerződést kapott, 2 külföldi tanulmányra indul, 1 pedig a jövő évtől tervezett negyedik tanfolyamát látogatja.

**** Baumeister jubileuma.** A bécsi Burg-színház egyik legkiválóbb művésze, Baumeister Bernát, május havában tölti be színpályájának félszázados fordulóját. A művész szabadságot akar venni a rá nézve nevezetes évforduló idejére, hogy elkerülje a jubiláris ünnepeltést.

**** A szultán birodalma.** Nagy sikerrel került ma színe az Uránia-színházban ifjabb Hegedűs Sándor érdekes darabja. A szultán birodalma. A színesen megírt szöveghez szép képeket készített az Uránia-színház, amelynek bőséges repertoárja a mai darabban ismét értékesen gyarapodott. Az új darabot prolog előzi meg. A verses prologban a mesék földjét, a Kelet bübbjét aposztrofálja az író. Ezután képen is élénk táru a mesék városának lát képe. A héttoronytal kezdődik a képsorozat, ahol Török Bálint szüvedett rabsgótt. Konstantinápoly után Sztambul, azután Galatá és végül Perát mutatja be ifj. Hegedűs Sándor. Sztambulban a császári palotát a régi serailt és kertében Nagy Sándor sírját és a janicsárok láját. Látnak Sztambul főekességét, Ahmed mecsetjét, ahol a próféta születésnapját ünneplik meg, az Ajja Sofiát, melyek minaretjéből napjában 5-ször hirdetik a próféta dicsőségét. A Hippodrom-tért, ezt a szabadon levő muzeumot, Mohamed és Abdul Asis sírját, majd a sztambuli utcai típusokat és az utcai életet megzemléltetjük. A galatái hidon mozgóképen rohan el előttünk a perai városrészt francia rendszerű kávéházaival, német üzetházaival és angol hoteljeivel. Végül Rákóczi és a Zrínyi Iona sírja táru elénk. Az első felvonás az Yldiz-kiosznak és a kioszk előtt levő Hamilád mecsetnek szemlélik ünnepével végződik. A második felvonásban a dervisek földjét járjuk be, keletről hatolva be Anatóliába. Először mozgóképen utazunk végig a Bosporuson. Látnak Vilmos császár szállását, a Dolma Bagtábé kastélyt és nem mesze tőle a Hamid szultán öcsésének börtön-kastélyát, a Tseragan palotát. Ezután Sentárit, temetőt, Leander tornyát szemlélik meg utólag. Hosszabb ideig időzünk Rodostóban, Rákóczy emlékeztetésénél. A felvonás végén Smyrna, Epherus, Magnesia, Pergamon, Sardes és Konya mellett haladunk el. A III. felvonás érdekesebb részei: Afion, Kara, Hiszár, Kjatáchia, Eski-Eshier, Gordium, Angora, Bozjuk, Ismid, Brussa és Szaloniki. Egyszóval az alvó országot látjuk, kóborló törökeivel, tevékarányaival és vízholdjaival. A díszes közönség nagy rokonszenvvel fogadta a darabot.

**** Operaelőadás a Telefon Hírmondóban.** Mayerbeer operája, a *Trüffel* kerül előadásra ma este a M. Kir. Operaházban. Ez előadás a Telefon Hírmondó teljes egészében közvetlenül fogja, úgy, hogy az előzőkét odahaza a lakásukon is végighallgathatják azt. Az opera közvetítése után a

rendes esti előadás következik, melynek keretében a legújabb híreket olvastatja fel a beszélő újság, majd annak bevezetével 11 óráig meg katonas- és cigányzene lesz hallható a kagylókön keresztül, melyet az Előte- és az Emke-kévéházból közvetít előzőtől szórakoztatására a Telefon Hírmondó.

MŰVÉSZET.

□ A fumei kiállítás. A Nemzeti Szalon fumei kiállítása igen nagyszabásúnak ígérkezik. Az igazgató-ság már ma utnak indította a kiállításra szánt műveket, melyek egy egész vagonot töltöttek meg. A Fumében kiállító művészek közt a legjobb mesterek szerepelnek, így: Munkácsy, Zichy Mihály, Csók István, Thorma János, Pényes Ady, Ferenczy Károly, Grünwald Béla, Poll Hugó, Déry Béla, Zemplényi Tivadar, Keményffy Jenő, Dudits Andor, báró Mednyánszky László, Telepy Károly, Rippl Rónai József, Kacziány Odón, továbbá a fumei művészek: gróf Wickenburg István, Dietrich Gyula és Herrer Caesar, akik a rendezési munkálataiban is segítségére lesznek a Szalon igazgatójának. A kiállítás, melyre számos fővárosi művész járul le Fuméba, az eddigi diszpozíciók szerint huszt vasárnapján nyílik meg.

EGYESÜLETEK.

(A Photo-Club közgyűlése.) Tegnap tartotta a Photo-Club harmadik évi közgyűlését. Konkoly-Thege Miklós első alelnök megnyitott beszédében bejelentette, hogy a klub eddigi alelnöke, dr. Wartha Vince nagy elfoglaltságára való tekintettel leköszönt. A közgyűlés sajnálattal vett erről tudomást. Ezután megválasztották alelnökül egyhangulag gróf Esterházy Mihályt. Ügyvivő alelnökül megválasztották dr. László Eleket, választmányi tagokul pedig hatvani Gaál Adorjánt, Szvetics Emilt, dr. König Tivadart és Vögleri Agost Gusztávot. Az évi jelentést a közgyűlés elfogadta és Wlassics Gyulát, dr. Wartha Vincét és Gaál Adorjánt megválasztotta a Photo-Club elnökségéül.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ Uj ítélőtáblai bíró. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király a büntetőtörvényszék egyik szakképzetű bírójának, *Drill Béla* vizsgálobírónak, az ítélőtáblai bírói címet és jeleget adományozta, egyúttal pedig a nevezetelt a budapesti büntető járásbíró-ság vezetőjévé nevezte ki.

§§ Szabadiára helyezés. A királyi ítélőtábla II. büntetőtanácsa Herich-Tóth János elnöke és Ráth bíró előadása alapján a tárgyalta a letartóztatott Somossy-nővérek szabadiárahelyezési kérelmét. A törvényszék vádatanácsa tudvalevőleg 2000 forint övadék mellett elrendelte volt a letartóztatott nővérek szabadiára helyezését. E határozat ellen a kir. ügyészség felfolyamodást jelentett be. A kir. ítélőtábla csakis *Frommer Zsigmond* szül. *Somossy Ika* szabadon bocsátását rendelte el a letett 2000 forint biztosíték ellenében. Hullin Henrikné szül. *Somossy Fanny* továbbra is vizsgálati fogságban marad.

§§ A prépost pénze. *Zolnay Béla* ugoesavármegei földbirtokos 1899. év elején meg akarta látogatni a felesége nagybátyját, *Csernyei István* salzburgi prépost-plébánost s mivel nem tudott németül, elvitte magával *Lukács-Lefkovic* Mátyás hírhedt pénzágenst tolmácsnak, aki jelenleg feyházbán ül a Braganza-ügy miatt. A prépost szívesen fogadta a vendégeket, sőt *Zolnay*nak pár ezer forintot is adott kölcsön.

Amikor *Lukács-Lefkovic* Mátyás látta, hogy a prépost milyen készséggel segíti a rokonát, elhatározta, hogy ő is eret vág rajta. Pár hetet később egyedül utazott el a préposthoz s magát *Lukács* pénzügyminiszter rokonának adva ki, egy értéketlen váltóra 16.000 forintot csakirt ki a prépostól. E pénzügyi manővert megelőzőleg azonban *Zolnay* átadott 6000 forintot *Lefkovic-Lukács*nak, hogy ez azt az összeget adja át a lítes testvérek égnék, amely az összeg erejéig beporlotta volt *Zolnay*-t. A pénzágens afeletti örömben, hogy a préposttól sikerült könnyű szerrel 16.000 forintot szereznie, megtelegedett a 6000 forintra a rendeltetés helyére leendő fordításáról is. Leikovits *Lukács* Mátyás örömet azonban csakhamar megzavarta *Zolnay* Bélának feljelentése, amelyet a pénzágens ellen tett sikkasztás büntetőért a rendőrség előt. A feljelentéshez egy nyilatkozatot is csatolt, melyet dr. *Formágyi Győző, Gállányi Róbert* és *Burghardt Ákos* iriak alá. Ezek az irak a nyilatkozatban azt bizonyították, hogy látták, a mikor *Zolnay* a haterz forintot *Lukács* Leikovits Mátyásnak átadta. A rendőrség e feljelentésre letartóztatta a hírhedt pénzágenst s megkezdte a három tanu kihalgatását. *Burghardt* sietett kijelenteni, hogy nem tud a dologról semmit, a másik két tanu azonban megemléskedett szóval és írásban tett vallomását. A büntető-örvényszéknek azonban várralán fordulat történt. Dr. *Formágyi Győző*, aki jelenleg kanció-sikkasztásért börtönben ül, ironiót változtatott s kijelentette, hogy vallomása és nyilatkozata hamis, *Gállányi* pedig azzal állt elő, hogy úkrészeg volt, mikor aláírt egy papírlapot, de hogy ez mi volt, mi állott rajta, nem tudja. E fordulat következtében a királyi ügyészség be-

szüntető határozattal intézte el a letartóztatott pénzágens büntését, aki erre szabadiára került. A királyi ügyészség indítványára pedig *Zolnay Béla*, dr. *Formágyi Győző* és *Gállányi Róbert* ellen hamis vádakodásért megindult a büntető eljárás s a törvényszék el is ítélte e büntető *Zolnay egy évi, Formágyit 8 havi és Gállányt 6 havi börtönre*. Az elítéltek felelőssége folytán jelkerült az ügy a kir. ítélőtáblára, melynek III. büntetőtanácsa *Devich László* tanácselnök elnökölte és *Kossuthány bíró* előadása alapján ma tárgyalta. A tábla megsemmisítte az I-ső bíróság ítéletét, mind a három vádlottat felmentette. A tomenlő ítélet indokolása kimondta, hogy *Zolnay*nak az eljárása, hogy feljelentést tett *Lukács Leikovits* ellen, már azért is valószínű, mert ha követése nem lett volna ezen, oka sem lett volna a törvényszék üldözésére. *Gállányi* és dr. *Formágyi* vádlottakat a kir. ítélőtábla azzal a megokolással mentette fel, hogy ezek olyan zűllt egryének akiknek tanuvalomása adni mit sem lehetett. Az ítélet jogerős.

§§ Jankovich Gyula bűnpöre. A budapesti büntető törvényszék *Agoraszti bíró* elnökele alatt ma kezdte meg *Jankovich Gyula* József volt földbirtokos csalási és sikkasztási bűnügyeinek ítéltárgyalását.

Jankovich ellen az 1890-es évek folyamán több mint 100 feljelentés érkezett be csalás és sikkasztások miatt a büntetőtörvényszékhez. *Jankovich* külföldre menekült s Berlinben telepedett le. ott elfogtak és hazaszállították az alkotmány-utcai fogházba. Időközben a panaszosok nagyrésze visszavonta panaszát, úgy, hogy ma „csak” 44 rendbeli csalás és 2 rendbeli sikkasztás miatt áll jelen ellené vád. Az öt napra tervezett tárgyaláson a vádat dr. *Gaál Endre* kir. ügyész képviseli, vádolt *Jankovich Gyulát* pedig dr. *Gál Jenő* ügyvéd védi.

A tárgyalás első napján a Tóth Justina sérelmére elkövetett csalási ügyet tárgyalta a törvényszék. *Jankovich* ugyanis *Záry Ede* és *Lang József* révén megismerkedett Tóth Justina vagyonos mezőturi nővel, akitől aztán 1888. évi augusztustól 1899. évi szeptemberig 19.640 koronát vett kölcsön s azon-eül eladatta vele 30.000 koronát érő mezőturi birtokát 21.000 koronáért. Tóth Justina ez ismeretségi folytán egész vagyonát elvesztette. A tárgyaláson a vádolt azt állította hogy ő nem bűnös. Vele Tóth Justina uszora ügyeletet kötött s 19.600 korona váltótartozása egyenértékűen nem kapott többet 9000 forintnál.

§§ Krivány bűnpöre. *Nagyváradról* táviratozzák: A *Krivány*-ügyben *Kuvorszky Ferenc* ügyész helyettes elmondta vádbeszédét és tekintettel az összeg nagyságára, mely 281.669 forintra rug, az ítélet szigorítását kérte. *Keresztes Gyula* Arad megyei tiszti ügyésze szintén súlyosbítást kért. *Barabás Béla*, *Krivány* nevelt leányának, Szilágyi Ilonának az érdekében szól, és kérte a leoglat 20.000 koronányi hozomány kiadását. *Krivány* védője *Deutsch Iszó* eseteli az arad megyei közigazgatás régi mizériát és a laza ellenőrzést, mely *Krivány*nak a bűne alkalmat adott. Felsorolja az enyhítő körülményeket és a 92. § alkalmazását kéri. Az ítélet holnap délben hirdetik ki.

Nyiltér.

A közlegző hnsvétli ünnepek alkalmából bitorokunk elismert kitünő minőségű pezsgobornait

„Transsylvania” & „Vin-Brut”
szives megjelölésére a legjobb ajánlani.

Louis François & Cie,
ca. és kir. nvári szállítók BUDAFOK.

Leghatásosabb arzenes vasas víz
vérszegység, női betegségek, ideg s borbély-ségek stb. ellen.

Guber-Jóras

Kapható az összes ásványvíz-üzletekben, gyógyszerár- és drogueriákban

Minden külön értesítés helyett.

Öz. **Augenstein Samu** szül. **Jónás Leonóra** ugy a maga, mint gyermekei és számszokona növeben, megtört szívvel tudja, hogy felejtethető, forrón szeretett férje, a legjobb apa, nagyapa és rokon

Augenstein Samu

szekesfővárosi bizottsági tag, takaróknéptári igazgató, életének 65. legboldogabb házasságának 33-ik évében, f. hó 17-én hirtelen elhunyt.

A megboldogult hült tetemet, e hó 19-én d. n. 1/2 órákor helyezük az óbudai izraelita temető halottas házából örök nyugalomra.

Augenstein Miksa Mór, és dr. **Sipos Mór**né, szül. **Augenstein Berta**, gyermekei: dr. **Sipos Mór** veje, **Sipos Steike** és **Imre**, unokái, öz. **Jónás Benjámin**né, anyós, **Augenstein Dávid**, **József** és öz. **Steiner Jakab**né, testvérei, **Augenstein Dávid**né, szül. **Spitzer Róza**, **Augenstein József**né, szül. **Steiner Katalin**, sógornói.

Csendes részvétet és koszorúk mellőzését kérjük.

(Az e rovat alatt közlötnek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

SPORT.

**** A Lincolnshire.** Ma kezdődött meg az európai sikversenykezón és pedig Lincolnban, mindjárt első napján a híres Lincolnshire handikkappal, mely belek óta foglalkoztatja egész Európa sportközönségét. A versenynek egész tömeg favoritja volt s ha végül a hároméves *Sceptre* is volt az első favorit, alig volt résztvevője a versenynek, mely egyideig ne lett volna a fogadók kedveltje. A győztes, távirati jelentésünk szerint Mac Calmont 4 éves pejmenje: *St. Maclou* lett, mely mindjárt a terhek közlése után favorit lett, de időközben rossz hírek keringvén róla, még indulása sem volt az utolsó napokban bizonyos. Az utolsó favorit *Sceptre* a második helyre szorult, míg harmadik helyre egy magyar apamének, *Adieune* az ivadéka: *Over Norton* érkezett be. A győztest G. Mc. Call, *Sceptret* W. Hardy, *Over Nortont* Coudon lovagolta.

TÁVIRATOK.

Berlin, március 18. A császár tegnap elrendelte, hogy a *Staby*- és *Arco-jde* dróttalan táviratozást az összes hadihajókon és az összes jelzőállomásokon alkalmazzák.

London, március 18. Fokvárosból érkezett távirat szerint *Rhodes Cecil* állapota változatlan. Ejjel-nappal ülnie kell, mert másképpen nem tud lélekzetet venni.

Páris március 18. A kamara a választókerületek beosztásának módosítására vonatkozó törvényjavaslat tárgyalása során élénk vita után 298 szavazattal 237 ellenében elfogadta a kormány által is akceptált azt a módosítást, amely szerint a képviselői mandátum érvényességének ideje 6 évre emeltetik föl.

Czernovicz, március 18. *Czuperkovicz* Árkád metropolita, gör. kel. érsek ma itt 79 éves korában meghalt.

Szöda, március 18. Itteni lapok közlik, hogy II. Sándor cár szobrának leleplezésén Ferdinánd fejedelmen kívül Sándor király és Miklós cár is jelen lesz.

A hármasszövetség.

Bécs, március 18. Itteni politikai körökben azt beszélnek, hogy egy berlini lapnak a híre a hármasszövetség ügyében való tárgyalások kedvező lefolyásáról, közvetlenül *Frinetti* környezetéből eredt. Ez a hír egyébként összevág az itteni felfogással is.

Henrik herceg hazatérése.

Cuxhaven, március 18. A *Deutschland* gőzös megérkezését 6 óra 30 peroker jelezték. *Vímós* császár kíséretével a kikötő molójára ment, ahol a két hamburgi polgármester, a hamburg-amerikai vonal képviselői és a porosz követ is megjelentek. A *Deutschland* 6 óra 30 peroker kötött ki. A *Hela* oirkálóhajó 21 lövéssel üdvözölte. Miután Henrik herceg kiszállt a hajóból, a császár elébe ment, megcsókolta mind a két arcát és megrázta a kezét. Ezután mind a kettő megszemlélte a felállított tengerész-tüzérségi osztalet, melynek elvonulása után a császár és a herceg a közönség viharos ovációi közt a *Wilkommen* gőzösré szálltak, mely a *Kaiser Wilhelm II.* páncéloshajóra vitte őket. A hajó újabb üdvözlések közt Kielbe indult.

A spanyol kormányválság.

Madrid március 18. *Sagasta* miniszterelnök valószínűleg még ma fogja bemutatni a régens-királynénak az új miniszterek listáját és a miniszterek valószínűleg még ma délután teszik le az esküt. A *Liberal* azt hiszi, hogy a pénzügyi tárcát *Rodriguez* fogja elvállalni.

Madrid, március 18. A kabinet a következőleg alakult meg: *Sagasta* elnökség, herceg *Almodovar* külügy, *Montilla* igazságügy, *Rodriguez* pénzügy, *Moret* belfügy, *Weyler* hadügy, *Veragua* tengerészet, *Romanones* közoktatásügy, *Canalejas* földmívelésügy.

Házmotozás a konzulátuson.

Lemberg, március 18. A *Przedovits* című lap közli varsói táviratok alapján, hogy tegnap a csendőrség a német és az osztrák-magyar konzulátusokon motozást tartott. Az orosz hatóságok Berinben és Bécsben illetékes helyen becsánatot kértek az állítólagos félreírásért.

A wrescheni eset.

Lissa (Posen), március 18. A büntetőbírótság *Suczinski* kosteni prépostot a wrescheni katolikus iskola tanítótestületének megsértése miatt 200 korona pénzbüntetésre ítélte.

Hajórajunk Spanyolországban.

Madrid, március 18. A régens-királyné tegnap Ripper ellentengernagy és az osztrák-magyar hajóraj tiszteleire ebédet adott, amelyen jelen volt a királyi család is. Cartagenában az osztrák-magyar hajóraj tisztjei ma megnézték a várost és környékét. A városi hatóságnak egy küldöttsége látogatást tett a hadihajókon. Este az osztrák-magyar konzulátuson a tisztek tiszteleire banket és utána a színházban díszelőadás volt. Az osztrák-magyar konzul tegnap az osztrák-magyar tengerészet tiszteleire lényes lakomát adott, amelyben résztvettek a polgári és katonai hatóságok. Az egyik hajón tegnap bált rögtönöztek.

A forrongó Khina.

Hongkong, március 18. *Kvangsziból* érkezett jelentések szerint a fölkelés gyorsan terjed *Kvangszu,* *Kvantung* és *Jünan* tartományokban. Ma tábornok, akit Kantonból kiküldtek, *Szangoseng* mellett *harcba* *keveredett a lázadókkal.* A harc két napig folyt és végre ma kénytelen volt visszavonulni. A lázadók elfoglalták *Szangosenget* és ott ütötték fel íohadiszállásukat. A mandarinokat vagy megölték vagy elfogták és a várost kirabolták. *Ctenpangkól,* amely ötven mérföldnyire van *Kvangszutól,* azt jelenti egy levél, hogy a lázadóktól való félelem miatt az egész kereskedelem *pang.* Szó tábornok, aki *Liencau* mellett áll és *Ma* tábornok, aki *Kaucsau* mellett áll, segítséget vár és egyesülni akar egymással, de a lázadók a közbeeső hegyszorosokat mind megszállva tartják, hogy megakadályozzák a két sereg egyesülését és elvegyék az ország belsejéből jövő élelmiszereket. Sok császári katoná csatlakozott a lázadókhöz, hogy résztvehessen a fosztogatásban és magasabb zsoldot kapjon. A lázadók vezére *Hungming,* aki rokona *Hungszusveng*-nek, a *taiping*-lázasadás volt vezérének.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, március 18. Az *Union-bank* részvényenkint 26 korona osztalékot fog fizetni szemben a tavalyi 30 koronás osztalékkal.

Bécs, március 18. A képviselőház mai ülésének végén a kereskedelemügyi miniszter benyújtott egy törvényjavaslatot a Dunagőzhajózási társulattal kötött szerződés megújítása tárgyában.

Bécs, március 18. (A *Budapesti Napló* telefonjelentése.) A newyorki gyengült árjegyzések következtében az itteni tőzsde bágyadtan és hanyatló árfolyamokkal nyit meg, később azonban minden különböző ok nélkül élénkebb fedezeti kereslet mutakozott s erre az irányzat szilárdult és az árfolyamok általában emelkedtek, csak hat volt egy árnyalattal gyengébb, mint tegnap, ellenben buza 4, rozs 2 és tengeri 6 fillérrel javult. Kötettek: Buza tavaszra 9.22—9.21—9.27, május—júniusra 9.21—9.27, rozs tavaszra 7.62, május—júniusra 7.56—7.59, sz. tavaszra 7.70—7.72, május—júniusra 7.70—7.71, tengeri május—júniusra 5.49—5.55, repce augusztus—szeptemberre 12.80—13.—. Zárlatok maradtak: Buza május—júniusra 9.25—9.23.

New-York, március 18. (Terménytőzsde.) (Zárlat.) *Gyapot:* New Yorkban helybuz 9 1/4 (9 1/4), márciusra 8.96 (8.96), júniusra 8.89 (8.89). *New-Orleansban* helyben 8 1/4 (8 1/4). — *Petroleum:* Stand white New Yorkban 7.20 (7.20), Stand white Philadelphában 7.15 (7.15). Refined in Cases 8.30 (8.30). Credit Balances at Oil City 1.15 (1.15). — *Zsír:* Western steam 9.70 (9.80). *Rohe és Brothers* 9.90 (9.90). — *Tengeri irányzata* tartott. — Májusra 67 1/4 (67 1/4), júliusra 66 1/4 (66 1/4). — Szept-re 65 1/4 (65 1/4). *Buza* irányzata szilárd. — Píros ószi helyben 88 1/4 (88 1/4). Márciusra 80 1/4 (80 1/4), Májusra 80 1/4 (80 1/4), júliusra 81 1/4 (80 1/4). Szept-re 80 1/4 (80 1/4). *Gabona* szállítási díja Liverpoolba 1 1/2 (1 1/2). — *Kávó:* lair kío 7. sz. 5 1/4 (5 1/4), Márciusra 5.15 (5.15), júniusra 5.40 (5.40). — *Liszt:* Spring Wheat clears 2.85 (2.85). — *Cukor:* 2.39/32 (2.39/32). — *Őn:* 27.50 (27.65). — *Réz:* 12 1/4—12 1/2 (12 1/4—12 1/2). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, márc. 18. (Terménytőzsde.) (Zárlat.) *Buza* irányzata szilárd. — Májusra 75.— (74 1/2). Júliusra 75 1/4 (75 1/4). — *Tengeri irányzata* állandó. — Máj-ra 61 1/2 (61 1/2). — *Zsír:* Márciusra 9.25 (9.25). — Májusra 9.35 (9.35). — *Szalonna* short clear 8.65 (8.75). — *Sertésúj:* Májusra 15.22 (15.20). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

A BUDAPESTI NAPLO telefonja.

Szerkesztőség 56—12
Kiadóhivatal 54—39

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

M. H. Kolosvári. A fumei cs. és kir. hadi tengerészeti akadémiában, az 1902—1903. iskolaév kezdetén, negyven ingyenes és részben féldíjas kinevezési, illetőleg fizetéses és alapítványi hely lesz fűresedésben. Fölvételmek csak az első évfolyamra van helye. A folyamodó: magyar, vagy osztrák honos lehet, aki a 14-ik életévét már betöltötte, de a 16-ikat túl nem haladta. Szükséges, hogy testleg is alkalmas legyen a tengerészeti szolgálatra s hogy birjon a kellő előtanulmányokkal. A fizetéses helyen a díj évenként 1600 korona, a féldíjasokon 800 korona, amit félevenként előre kell megfizetni. A fölvételt kívánó ifjaknak Fiumében vizsgát kell letenniük, amelyek szeptember 10-ikén kezdődnek. A kérvényeket július 31-ikéig kell benyújtani, a cs. és kir. közös hadügyminisztériumnak Bécsben levő tengerészeti osztályához.

Nagy-Enyed. Hat gimnáziumi osztálylál csak a pénzügyminiszterium engedélyje alapján irakozhatik be az államszámveteli tanfolyamra Budapestben vagy Kolosvárott. Miután állami szolgálatban van s alkalmaztatása helyén ilyen tanfolyam nincs, a miniszter az alól is fölmentheti, hogy a tanfolyamot látogassa s magánúton készülhessen. Alkalmas tankönyv, amelyből vizsgázní is szoktak, *Boohor Károly:* Az államgazdasági számtartás rendszere (12 korona), megkaphatja például *Lampel Róbert* cs. és kir. udvari könyvkereskedésében (VI., *Andrássy-ut* 21.).

22 éves. 1. Egy-két év múlva, ha ugyan van fűresedés. 2. Ha a kérelmező már kissé előrehaladottabb koru, a miniszter rendszerint engedélyezi az összevont vizsgát két osztályból. 3. Egyszerűen a korára kell hivatkozni. 4. A vallás- és közoktatásügyi miniszterhez kell folyamodni, ha hivatalnok, felettes hatósága után.

S. J. Méltóztassék ezt magától a képviselőtől megkérdezní. Levélet vagy a képviselőháza (VIII. Sándor-utca 8.) vagy a Hungária-szállóba oimozze, ahol lakik.

H. V. Mezőbánd. Állítólagos levélet nem kaptuk meg. Méltóztassék tehát megismételni a kérdést, akkor szívesen válaszolunk.

K. M. 20. 1. Temesvárt tanár a szerző, nála kaphatja meg. 2. Bau-Techniker (Bécs.)

W. E. B. M. Keresztes. Folytassa a megkezdett pályát s szereze meg a tanítói képesítést, akkor meg-alapította jövőjét.

Kálmán. Vas József, VII. Erzsébet-körút 38. Székely Béla, IV. Károly-körút 24. Ruzitska Ármín, IV. Múzeum-körút 3. Rozsnyai Károly, IV. Múzeum-körút 15.

St. Kecskeméti. Olyan című lap nincsen a hirlapjegyzékben. De van Izraelita Tanügyi Értesítő, amelynek VII. Akácia-utca 32. szám alatt van a szerkesztősége.

J. E. Pitis. Kertész Tódornál (IV. Szervita-tér) megkaphatja.

L. J. Székesfejervár. IV. Egyetem-utca 4., a Franklin-társulatnál.

Budapesti előfizető. Akármelyik pénztári tag megtekintheti a közgyűlés határozatát.

F. E. Nagy-Lengyel. Dr. T. V. egyetemi tanár VIII. Sándor-utca 10. sz. a lakik.

K. J. Szabadka. Csak középiskolai érettségi bizonyítványral iratkozhatik be a tanfolyamra.

K. J. Abádszalók. A 23. sz. vadász-zászlóalj.

Sorsjegyek.

Hú olvasó. 5039—40, magyar vörös kereszt sorsjegy 14 koronát nyert. — **J. S.** 1055—65. Jelzalog sorsjegye ha 4%-os, 200 koronát nyert. — **Régi előfizető.** *Mágoos.* 57.971. sz. St.-Genois sorsjegye 157 korona 50 fillért nyert. A nyereményt kifizeti Szalai és Társa bankháza VII., Erzsébet-körút 12. szám.

— **L. J. Jászberény.** 6113—32 magyar vöröskereszt sorsjegy 12 koronát nyert. — **Egy előfizető.** 4577/54. magyar vörös-kereszt sorsjegy 14 koronát nyert. — **500.** Sorsjegyei nem nyertek. A kérdézet bank még nem állapította meg az idei osztalékot. Anak idején közölni fogjuk. — **K. F. Temesvár.** Pénzét vegye ki a takarékpénztárból és tektesse be jól kamatozó záloglevelekké. — **B. I. 100.** Sorsjegyeire kölesönt kaphat Szalai és Társa bankháznál, VII., Erzsébet-körút 12. — **K. L. M.** A Postamesterek sorsjegyének húzásáról nem kaptunk nyereményjegyzéket. — **Soovári.** 192—65 Bazilika-sorsjegy 12 koronát nyert. — **Strigyóvölgy.** A szerkesztőséghez intézett megkeresések elintézés után meg lesznek semmisítve, így levelező-lapja már nem volt található. Tessék az illető bankhoz fordulni, ahol a sorsjegyeket vásárolta, ott feltétlenül tudják azoknak a számain. Ha a számokat megszerelte, bírói uton megsemmisítheti azokat és az esetleges nyereményt letilthatja.

L. M. Tibolcz-Daróc. **K. Gy. Kötegyán,** **L. J. Székesfejervár,** **Magyar Jelzalog Hittalbank 1121—16.** **B. E., K. E. Őrs,** **W. B. Hunyád-Dobra,** **W. J., K. D. Budapest,** 202116. sz. előfizető **Török-Szentmiklós,** **St. G. Kaposvár,** **Rabbjelölt Pozsony,** **D. K., H. D. Nyirégyháza,** **A. V. Kis-Körpád,** **St. S. Pusztá-Valiczka,** **R. F. né Miskócz.** **Ujhegyi.** **H. A. Zenta.** Sorsjegyük nem nyert.

Szalai és Társa bank és váltóüzlete
a m. kir. szab. osztályosorsjáték főelárultója
Budapest, VII., Erzsébet-körút 12.
Vesz és elad sorsjegyeket, értékpapirokat és állam papirokat a napi áron, elad sorsjegyeket részletfizetésre, ellenőrzi a sorsjegyek húzását, beváltja a kisorsolt sorsjegyeket és az esedékes szelvényeket. — Pénzkölcsönt nyújt mindennemű sorsjegyre és értékpapírokra.

REGÉNY.

A MI LENGYELÜNK

TÖRTÉNELMI REGÉNY NÉGY SZAKASZBAN

— IRTA: JÓKAI MÓR. —

(15)

De rögtön versenytársa akadt. Az előadó maga. Negrotin neve is két bitófajegyvel volt dekorálva. Elszóltatott magával a lázadókhöz egy egész század lengyel dzsidászt a császári hadseregtől, lengyel légiót alakított, azzal kegyetlen vérengzést követett el a turai csatában, végül álrúhában hadiparancsot vitt Klapkához, a lázadók fővezérségétől.

Negrotin kivette az ironját a zsebéből s odarajzolt még egy bitófa-bélyeget a másik kettőhöz s kiegészíté a bünlajstromot ekképen: „és elcsábított tizenkét ulánust lovastul, fegyverestül, elfogta a császári postakocsit s elrabolta a hadipénztárt, a fekete könyvet: új szabadcsapatot toborzott össze.“

Humoros ötlet volt tőle. Igazi akasztófa-humor.

De azért senki sem nevetett rajta. Mindenki hallgatott.

Természetes volt az. Egy egész urítársaság, melynek minden tagjára ki van mondva a halál. A meggyalázó halál, mely nemcsak az elítéltet hantolja el, hanem annak a családját is földönfutóra teszi, birtokát elkobozza, nemesi címerét darabokra tör. Kinhalál, becsület-halál!

Ennyi derék, tisztességes uri ember! A megyék, városok előkelőségei! Oszfejú családapák, boldog vőlegények! Holnap, holnapután már kivégzett bűnösök. Siralomház ez itten!

Sonki sem talált mondanivalót. Negrotin leült a helyére. Vele szemközt ült Tihamér, menyasszonya mellett.

A bekötött fejű sebesült lovag teletöltötte a poharát borral, s aztán esendesen hátrahajlítva a székét. Szólni kívánt.

Mindenki figyelemmel nézett rá.

Natalia kezét imára kulcsolva tekintte fel rá. Egy másik nő is ott volt mellette. Láthatlanul.

A muzsa.

— Uraim! Bajtársaim! A mi mostani vacsoránk visszaemlékezett Belzár király lakomájára, ahol a dözsölés közepett megjelent a fekete kéz a vendégsereg feje fölött s a bálványalakok falára felírta e három szót: „MÁNE THEKEL FARESZ“, amit Dániel próféta e szókkal magyarázott meg a királynak: „megméréttel, megítéltéttel, el fogsz veszni“. Ime előttünk is megjelent a fekete kéz, mely e három szót e falakra fírlirta. De mi nem vagyunk Belzár satrapái és kéjhölgyei, akik a rémszavaktól halálra ijednek. E terem falait nem Bál és Astarte bálványai díszítik, hanem a négy hős Esterházy arcképei néznek le ránk onnan sötét rámaikból, kik a vezekényi ütközetben el-tüket áldozták a magyar hazáért és a szabadság-ért, ezek szólnak hozzánk, és azt kérdik tőlünk: ha előttetek áll a dicsőséges csatateri halál, s a gyalázatos halál a vesztőhelyen, melyiket választjátok?

Minden ember talpra ugrott az asztalnál.

Tihamér pedig még folytatta.

— Nem, uraim! Bajtársaim! Ez nem a Belzár lakomája, hanem a mi Urunk Jézus Krisztus utolsó vacsorája, ahol azt mondá a vendégeinek, megtörve a kenyéret: „Ez az én testem! Így eszelekedjétek, ahogy én eszeleksem!“ s mind valamennyien, akik vele együtt lakomáztak, az áruló öngyilkos Judás kivül, a mártírok halálával tettek tanúságot az igaz hit mellett. Közöttünk nincs Judás. Mink mind a hazaszeretet és szabadság apostolai vagyunk. Ez volt a mi Urvacoránk! Választani fogunk a hősi halál s a gyalázatos halál között! Én a fekete kéz ítélete ellen a kardomra appellálok! Akinek kell a fejem, jöjjön érte! Drágán adom!

Oh, milyen szép volt ez a fiu a nemes fel-lekesedés e pillanataiban! Bekötött feje körül olyan volt a kendő, mint a töviskoszoru.

A loány megdicsőülten tekintte fel vőlegénye arcára, melyet glória látszott körüldegeneni. Llyennek fogja őt látni maca előtt, egykor, — mindenkor, — rosszkor. — Megragadta a kezét és megcsókolta. Az ifju talán nem is tudott semmit erről a drága csókról.

Valamennyi vendég odasietett hozzá, hogy összeölelje, csókolja. A lelkükből beszélt.

Asztal elnöke, a tisztartó fennhangon harogtatá a régi nótát: *Nem parand az: cudar az, ki kivont karddal is esekel és kër parant.*

Tihamér költői fellelkesedésében, hogy látható képet is adjon a szerencsés allegóriának, fogta az asztalra letett fonott kalácsot, darabokra tépte s ugy osztá azt szót a lelkesült bajtársak között: „ez az én testem.“ Mindenki sietett azt bekeblezni, mintha igazi szakramentum volna.

Csak Negrotin nem vette a szájába a neki jutott kenyérfalatot.

Senki sem vette azt észre, csupán csak Natalia, ő neki aztán sokáig furta a szívét az a kérdés, hogy mért nem ette meg a lengyel a neki jutott heiligi striczi-darabkát, mikor az éppen a kereszt volt? (Bafamet-imádó volna talán, akikről Aramics, a prelátus annyi mesét regélt neki?)

A lelkesülés általános volt.

— Magam is lóra ülök! kiáltá a tisztartó. (Hétgyerekes apa volt.) Akinek kell a kopasz fejem, jöjjön érte; kérdezze meg a fringiómtól, mi az ára?

S nem maradt a pusztá fenyegetésnél. Nosza nekiindította az urasági hajdukat, erdőkerülőket, dobszóval, trombitával végigjárni az utcákat, fel-lármázni a fiataloságot, hogy akinek lóva, puskája van, siessen a szabadcsapatához csatlakozni. Nyergel, kardot osztatott, akinek az hiányzott.

Ejfélig százalál többre szaporodott fel Negrotin csapata. Azok között voltak pápai diákok is, akiket már a kollégiumban betanítottak az ágyuk kezelésére, a haubiceal bánásra. (Akkor az volt a football.) Puska volt elég.

Az urak és hölgyek ott maradtak a vendégség asztalánál, várva az érkező önkéntesek jelentkezését, akik a földszinti termekben nyertek bőséges ellátást. Negrotin és Gál Józsi állandóan ott voltak közöttük, mustrálva, oktatta, előkészítve a csapatot.

Tihamér óváció tárgya lett. Ő adta vissza a lelkét a csüggedező társaságnak. Ő volt a Tyrtaeus.

A terem ajtóhomlokzatát zászlók ékesítették. Azokat mind Esterházy-dalilak viselték vérengző harcokban. Némelyiken az Esterházy-címer volt a griffmadárral, másokon a Patrona Hungariae képe a gyermek Jézussal. A tisztartó felhívta a vitéz vendégeket, hogy válasznak ki egyet azok közül szabadcsapatjuk számára. Ő maga ajánlotta azt a szüzmáriás zászlót, amelyet a Rákóczy Ferenc leghébb hadvezére, Esterházy Antal hordott magával, aki végre fejedelmével együtt pihent el a rodostói számkivetésben. Drága erekye volt! Talán nem is lett volna szabad elajándékozni.

Negrotin hozzá sem nyult a zászlóhoz. Azt mondta, hogy nem vezér kezébe való a zászló. Inkább ajánlotta rá Tihamért. Az aztán nagy örömmel kapott rajta.

Natalia a hajából leoldott rózsaszín szalagot kötötte a zászló ezüst szídjére, ami annak a becsét még magasabbra fozdte.

Ejfel után két óra mult már, és még senki sem gondolt arra, hogy az éjszaka az alvás ideje. Folyvást jöttek új önkéntesek.

Ekkor egy ágyudördülés reszketett meg a vár ablakait.

III. Az utolsó diadal.

S az első ágyudőreire következett egy teljes üteg sorlóvés.

Mindenki talpra ugrott és futott a lovat keresni.

Itt az ítélet napja!

Sötét az éj, mégis virrad!

Az első ágyu-sorlúz észak felől lobbant fel a láthatáron. A második követte keleten, a harmadik nyugoton. Egyre bevilágosították a felhős eget. Virradat lett.

Mi a te hajnalfényed, nyomorult nap, közönyös tüzgolyója az égnek, az ágyuk virradatához képest? Ez az igazi hajnal-kacagás!

És annak a dörgése! Az a halott szivek életre-keltője!

A mennydörgés azt hirdeti, hogy él az Is-ten! Az ágyudörgés azt hirdeti, hogy él a nemzet! A komáromi hadsereg kirohant sáncai közül az ostromló hadseregre, egyszerre minden oldalon.

Acsnál van az osztrák hadsereg zöme, azt támadja meg Schulz honvédtábornok összesített erővel, két dandár Aschermann és Kosztolányi vezénylete alatt indul rohamra Almás és Mocsa ellen, melyeket az ostromzáró hadsereg tart megszállva.

Száz ágyu bömbölése veri föl az éjszakát. Negrotin a maga önkénteseivel s a lengyel dzsidásokkal, amint nyeregben ült, rögtön vágatott a legközelebbi haremezó felé, a mocsal országoton.

A többiek követték. Az öregek lóháton, a diákok szekéren, Natalia is velük tartott, a Katona Katkával.

Ott lovagolt a szekere mellett Tihamér, a széltől lobogtatott Esterházy-zászlóval.

Volt-e valaha menyasszonyok, vőlegénynek ehhez fogható nászutázása? Előre, a dicső halálba! Nem a szép Itáliába, hanem fel a még szebb mennyországba! Nászutázás száz ágyu tüzkadó torkába! Világít előttük a halálfény, egy pere nem mulik ágyulobbanás nélkül: ahány dörgés, annyi halálkiáltás. S ők vágatnak előre, mintha lakodalomra száguldanának.

Ezt nem ismétli meg a sors. Egyszer történt meg, soha többet!

Szent szakramentum az oltár előtt megkötött házasság; de az a frigy, amit az ágyumenny-

dörgés szentséges éjszakája megkötött, még talán annál is erősebb. Ez a „Kyris elízion! In secula seculorum!“

Oh be szép volt a vőlegény alakja! Oh be fölséges volt a menyasszony arca!

„Eredj, eredj a dicső halálba! Együtt megyünk! veled megyek.“

Hiszen mi lehetne egyéb a vége egy ilyen örült rohanásnak, mint a halál? Elettüket elveszteni kész férfiak tusája az utolsó vérhullatásig.

S ki tudja, mi lehet még belőle?

Mi lett volna a világból, ha Szent Péter példáját követik a többi apostolok, s ők is kirántják a kardjaikat s összekasabolják a mesterük elfogására jött farizeusokat?

Született volna csak a názáretbeli király magyarnak, majd más vége lett volna ennek az evangéliumnak!

A sok kocsi és lovas szakadatlan sorban követte az előreszáglód szabadcsapatot. Az a folytonos ágyudörgés olyan mámorító hatással van a lelkekre. Minden ember azt hiszi, hogy őt odahivogatták. (Nem az vitte-e Petőfit is oda, fegyvertelenül?)

A hare riadala nagy félkörben tombolt.

Negrotin csapata vágatva rohant előre.

Rövid nyári éjszaka volt. Már három óra után pirkadni kezdett az ég. Az ágyuvillamlás nem lobbant már, csak a füstje látszott. Az körül betakarta lomha ködével a láthatárt. Kelet felől lejjebb húzódt az ágyufüst. Ez annak a jele volt, hogy a magyar dandár kiverie helyéből az ostromzáró hadtestet: annak az ágyui már nem vegyülnek a koncertbe. De nyugat felől még gomolygó ágyufüst emelkedik. Ott harcol a két tábor deréka.

Gál Józsi az ordináncával előre futtatott, a terepet kikémlelni. Visszatérve, értesíté Negrotint a tapasztaltakról.

Mocsa körül foly a hare a komáromiak és az ostromzárólok között. Az utóbbiak megerősített állást foglalnak el a helység házai és kőkerítése mellett, ahonnan szakadatlan puskatüzelt folytatnak a közeledő honvédesapatok ellen. Az egyes tanyákat a helységen kívül szintén megszállva tartják. Az ágyutüzéles mindkét részről szakadatlan folyik. Az osztrákoknak van nyolc tábori ágyujuk és két haubievetőjük. Azok egy kimagasló dombra vannak felállítva, ahonnan nagy előnnyel működhethetnek a fedetlen komáromi üteg ellen. Granátjaik különösen gátolják a honvédség előnyomulását. Az ágyuüteg fedezetére szolgáló könnyű lovaság éppen odahagyta az üteget, hogy szembeszálljon a komáromi huszár-csapatral, mely Mocstól megkerülni készül.

Negrotin egyszerre készen volt a haditervével.

Csapatját felállítá az ut mentén (a cheval) két sorban. Első arevonalban a huszár-önkéntesek és a lengyel dzsidások, a második sorban az önkéntesek, a fegyvertfogó hazafiak. Maga az ulánusok élére állt. Mikor sorakozva voltak, a csatába indulás előtt, odajött a vitézek elé a Katona Katka s ahogy eddig szoká, mindenkinek adott egy kupiaa törkölypálínkat a hordócskájából, ami nagyon jót esett. Mert szép az a hazafii lelkesedés, de egy korty pálinka a roham előtt, az adja meg a lángját.

Azzal Negrotin megfuvatá a trombitákat: „Előre!“

S vágatott harsonaszóval a vakmerő kis csapat a fűzes bozótól kitörve, egyenesen fel a dombnak, amely az ellenséges ágyuüteggel a csatateri uralta.

A dombon ott állt a tüzércsapat fedezetlenül. Arra nem gondolt a parancsnokok, hogy hátulról is támadhat új ellenség.

Negrotin csapata, mintha a föld alul támadt volna elő, rohant fel a dombra.

S erre ismétlődött a bibliai csatakép Gideon és a midianiták között.*)

Egy maroknyi vitéz nagy trombitaszóval vad ijedséget keltett a megrohant tüzércsapatban: eldobálták a kanócot, ágyutöltő rudat s rohantak a dombtól alá hanyathomlok. Parancsnokok, a derék tüzércsapitány hasztalan kiabált rájuk: „fiam, ne ejtsétek szegyént a császári zászlón!“ Ott hagyták magára. Szegyenében, kétségbeesésében golyót röpített az agyába. Kár volt érte: derék katona volt.

Néhány pere mulva a szűz Máriás zászló lobbogott a kétféjű sasos helyén a dombon. Az egész ellenséges üteg el lett foglalva.

Akkor villant meg a szemhatáron az első napusgár.

A szekéren jövő pápai diákok is megérkeztek. Azok rögtön rohantak használatba venni az ellenségétől ott hagyott ágyukat. Ertettek ők ahhoz. Azért tanult az ember a kollégiumban trigonometriát, hogy tudjon az ágyuval banni.

(Folytatása következik.)

*) Birák. 7. fejezet 20 vers.

Béga-Szent-Györgyi: 2000 mm. 76-8 k. 9 K. 20 f. Raklárúru: 2150 mm. 76-8 k. 9 K. 20 f. Mind három hónapra. Tengeri: 500 mm. 5 K. 17 1/2 kőbányai paritás, 450 mm. 5 K. 37 f. Zab: 100 mm. 7 K. 70 f., 100 mm. 7 K. 60 f. Késpénzfutás mellett. A készüri hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktőzsde szokásai szerint készpénzben 50 kilogrammonként, — a minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

B u z a	Kilós	Kilogramm ára		Kilós	Kilogramm ára	
		K.-10l	K.-1g		K.-10l	K.-1g
Tiszavidéki új	76	9,25	9,35	80	9,50	9,60
"	77	9,25	9,35	81	—	—
"	78	9,25	9,35	82	—	—
"	79	9,25	9,35	83	—	—
Fehérmegyei	71	9,20	9,30	80	9,45	9,50
"	72	9,20	9,30	81	—	—
"	73	9,25	9,35	82	—	—
"	74	9,25	9,35	83	—	—
Postvidéki	70	9,20	9,30	80	9,45	9,50
"	71	9,20	9,30	81	—	—
"	72	9,25	9,35	82	—	—
"	73	9,25	9,35	83	—	—
Bánási	70	9,15	9,25	80	—	—
"	71	9,15	9,25	81	—	—
"	72	9,20	9,30	82	—	—
"	73	9,20	9,30	83	—	—
Bácskai	70	9,20	9,30	80	—	—
"	71	9,20	9,30	81	—	—
"	72	9,20	9,30	82	—	—
"	73	9,20	9,30	83	—	—

Egyéb gabonafélék	Kilós	Kilogramm ára	
		K.-10l	K.-1g
Rozs új elsőrendű	70-72	7,40	7,50
" másodikrendű	—	7,30	7,40
Arpa elsőrendű	60-62	6,10	6,20
" másodikrendű	—	6,00	6,10
Égetni való	60-64	6,70	6,80
Zab elsőrendű	54-56	—	—
" másodikrendű	—	—	—
Tengeri elsőrendű	30-41	7,50	7,70
" másodikrendű	—	—	—
Repe elsőrendű	—	—	—
" másodikrendű	—	—	—
Köles	—	4,50	5,00

A határvidéki letyomány a következő kérések körteként:
 Áprilisi buza 1902. 9.05-9.08-9.11-9.14-9.15
 Májusi buza 1902. 9.08-9.14-9.16-9.18
 Októberi buza 1902. 8.16-8.19-8.22-8.23
 Áprilisi rozs 1902. 7.36-7.40-7.44-7.46
 Áprilisi zab 1902. 7.50-7.51
 Májusi tengeri 1902. 5.21-5.22-5.24
 Augusztusi repce 1902. 12.40-12.45

Déli egy órakor a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:
 Áprilisi buza 1902. 9.13 pénz 9.14 áru
 Májusi buza 1902. 9.14 " 9.16 "
 Októberi buza 1902. 8.21 " 8.22 "
 Áprilisi rozs 1902. 7.43 " 7.44 "
 Áprilisi zab 1902. 7.50 " 7.51 "
 Májusi tengeri 1902. 5.23 " 5.25 "
 Augusztusi repce 1902. 12.30 " 12.40 "

Délután fél 5 órakor zárul:
 Buza áprilisa 1902. 9.11-9.12
 Buza májusa 1902. 9.14-9.15
 Buza október 1902. 8.21-8.22
 Áprilisi rozs 1902. 7.41-7.42
 Áprilisi zab 1902. 7.50-7.51
 Májusi tengeri 1902. 5.23-5.24
 Augusztusi repce 1902. 12.35-12.45

A budapesti értéktőzsde.

Teljes üzletlenség mellett árfolyamok változatlanok, csak mindkét villamos-vasuti részvények gyengébbek.

Előzőzsde. Magyar hitelrészvény 707.50-708.50. Rimamurányi részvény 501.-502.-. Államvasuti részvény 676.75-677.50. Városi Villamos vasuti részvény 310.50. Közúti vaspályarészvény 640.25-641.-. Koronajáradék 97.60 korona.

A déli tőzsdén a következő értékekben volt forgalom: Koronajáradék 97.55-97.62 1/2. Magyar hitelrészvény 708.-709.-. Jelzálogbank részv. 480.50-481.-. Osztrák hitelrészvény 692.50-694.25. Viktória malom részvény 630.-. Rimamurányi vasúti részvény 499.-501.-. Közúti vaspálya részvény 640.-642.-. Városi villamosvasuti részvény 310.-311.-. Államvasuti részvény 677.25-678.- korona.

Utózsde. A 4 órai zárlatok maradt: Osztrák hitelrészvény 694.-. Magyar hitelrészvény 709.-. Leszámitoló -.-. Rimamurányi vasműrészvény 500.-. Osztrák-Magyar államvasuti részvény 677.50. Közúti vasúti részvény 643.-. Villamosvasut 311.- korona.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonserű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzék: Heremag: lucerna magyar 45.-53.- korona, vörös aprószemű 42.-46.- korona, vörös erdőnyi -.- - korona, vörös bősánsági -.- - korona, középszemű 47.-49.- korona, nagyszemű 50.-56.- korona. Disznózsír: budapesti 56.-56.50 korona, vidéki -.- - korona. Táblaszalonna: légszáritott vidéki -.- - korona, városi 4 darabos 46.-47.- korona, 3 darabos 49.-50.- korona, füstölt -.- - korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 13.75-14.- korona 120 darabos -.- - korona, 100 darabos 17.25-17.50 korona, 85 darabos 20.75-21.- korona. azonnaliszállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 13.50-13.75 korona, 100 darabos 16.75-17.25 korona, 85 darabos 19.50-20.- korona. Szilvaiz: sláviai 19.25-19.50 korona, szerbiai 17.50-18.- korona, azonnal való szállításra.

A bécsi értéktőzsde.

Az előzőzsde a török sorsjegyekben élénk emelkedés mutatkozott. Különböző kedvtelentől indult, teljes üzleti csöndesség mellett. Végül barátságosabb lett az irányzat.

A déli tőzsde csöndes, jól tartott hangulatban indult. Később a kulissz-járlatok kis javulása állott be. Bécs montán-részvényekre gyöngye. 1 óra 30 percor csöndes, tartott. 2 óra 30 percor nagyon csöndes. Berlinre gyöngye; a vasműveket tartott. Londonra bányarészvényekre javult.

Bécs, március 18. (Magyar értékek zárata.) 4%-os aranyjáradék 119.85. Lisszai és szegedi kölcsön sorsjegy 166.-. Magyar vasúti kölcsön ezüstben 100.80. Magyar keleti vasúti állami kötvény 120.20. Magyar leszámitoló- és pénzváltóbank -.-. Rimamurányi vasműrészvény 500.-. Magyar koronajáradék 97.50. 4%-os Magyar földherem. kötvény 97.-. Magyar hitelbank részvény 708.-. Magyar nyeremény kölcsön sorsjegy 199.-. Kassa-oderbergi vasúti részvény 373.-. Magyar keres. bank -.-. Magyar cukoripar 1500.

Bécs, március 18. (Osztrák értékek zárata.) 4-2%-os papírjáradék 101.60. 4%-os osztr. aranyjáradék 120.85. 1860-os sorsjegy 154.-. Osztrák hitelsorsjegy 442.-. Angol-osztrák bank -.-. Pécsi bankegyesület 463.-. Osztrák-magyar bank 1630.-. Déli vasút 68.50. Dunagőzhajósati részvény 880.-. Dohányrészvény 269.-. Császári és királyi arany 11.36. Német bankváltók 117.35. 4-2%-os erüst járadék 101.35. Osztrák koronajáradék 99.15. 1864-iki sorsjegy 248.-. Osztrák hitelintézet részvény 693.73. Unionbank 563.-. Osztrák Länderbank 428.-. Osztrák-magyar államvasút 677.25. Elbavölgyi vasút 469.-. Alpeji bányarészvény 293.50. 20 frank. arany 19.10. Londoni váltóár 240.05 Bécsi Iramway Ltt B. 283.-. Bécsi Iramway Ltt A. 287.-. Lipót kohó 340.-. Az irányzat igen csöndes.

Bécs, március 18. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 694.-. Magyar hitelrészvény 709.-. Angol-Osztrák bank 488.50. Pécsi bankegyesület 464.-. Union bank 563.-. Länderbank 677.-. Osztrák-magyar államvasut részvény -.-. Déli vasút 68.-. Elbavölgyi vasut 470.-. Északnyugati vasut részvény 467.50. Dohányrészvény 501.50. Rimamurányi vasut 399.50. Alpeji bányarészvény -.-. Májusi járadék 101.60 Magyar korona járadék 97.50. Török sorsjegyek 113.-. Német birodalmi márka 117.40-41. Napoleon'or 19.10.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, március 18. (Zseledés tudósítás.) Biztató jelenség hiányában a forgalom ma is a legtöbb papirban nagyon gyöngye volt. Bányarészek tekintetében a spekuláció a bányatulajdonosok március 20-iki gyűlésének határozatát várja. Élénkebb volt szilárd irányzat mellett a járadékpia a rendkívüli pénzösség és a vált külföldi kölcsön-operáció hatása alatt. Magánkamatláb 17/80.

Berlin, március 18. (Zárta.) 4-2%-os papírjáradék 101.75. 4%-os osztrák aranyjáradék 102.80. Elbavölgyi vasut -.-. Magyar koronajáradék 98.25. Osztrák-magyar államvasut 145.-. Kassa-oderbergi vasut -.-. Bécsi váltóár 85.10. Magyar vasúti beruházási kölcsön 101.25. Alpeji bányarészvény -.-. Disconto-Commandit 196.-. Általános villamosági Edison 180.-. Gelsenkirchem 164.25. Laura-kohó 200.-. 4-2%-os ezüstjáradék 101.50. 4%-os magyar aranyjáradék 100.90. Osztrák hitelrészvény 218.90. Déli vasút 18.90. Károlyi Lajos vasut -.-. Orosz bankjegy 216.30. 4%-os új orosz kölcsön 96.75. Török dohányrészvény -.-. Olasz járadék 101.-. Magyar hitelbank -.-. Dynamit Trusi 175.-. Harpeni 163.50. Az irányzat gyöngye.

Berlin, március 18. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom. 4%-os magyar aranyjáradék 100.90. Magyar koronajáradék 98.10. Osztrák hitelrészvény 218.60. Osztrák-magyar államvasut 144.90. Déli vasut 18.75. Északnyugati vasut -.-. Elbavölgyi vasut -.-. Orosz bankjegy készpénz -.-. Buschthradri -.-. Orosz bankjegy 216.30. (Utimo). Lombard -.-.

Páris, március 18. (Zárta.) Osztrák-magyar államvasut -.-. 4%-os osztrák aranyjáradék -.-. Osztrák Länderbank -.-. 3%-os francia járadék 100.55. Ottomanbank 563.-. 3 1/2%-os francia járadék 102.15. Alpeji bányarészvény -.-. Déli vasut -.-. 4%-os magyar aranyjáradék 101.90. Párisi bankrészvény 1018.-. Olasz járadék 100.52. Francia törleszt. járadék 100.42. Osztrák földhitelintézet részvény -.-. Török dohányrészvény 223.-. Az irányzat szabálytalan.

Frankfurt, március 18. (Zárta.) 4-2%-os papírjáradék 101.80. 4%-os osztrák aranyjáradék 102.85. Magyar koronajáradék 98.30. Osztrák-magyar bank 116.90. Déli vasut 18.70. Elbavölgyi vasut -.-. Londoni váltóár 204.55. Bécsi bankegyesület 118.90. Villamos részvény 121.-. 3%-os magyar aranykölcsön 86.-. 4-2%-os ezüstjáradék 101.50. 4%-os magyar aranyjáradék 101.05. Osztrák hitelrészvény 218.50. Osztrák-magyar államvasut 145.30. Északnyugati vasut -.-. Bécsi váltóár 851.33. Párisi váltóár 812.83. Unio bank -.-. Alpeji bányarészvény 200.-. Az irányzat nyugodt.

Hamburg, március 18. (Zárta.) 4-2%-os ezüstjáradék 101.50. 1860. sorsjegy 154.75. Déli vasut 18.70. 4%-os osztrák aranyjáradék 102.70. Osztrák hitelrészvény 218.60. Osztrák-magyar államvasut 145.50. Olasz járadék 100.75. 4%-os Magyar aranyjáradék 101.30. Az irányzat gyengült.

Budapest-közbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Március 19. A sertésüzlet irányzata változatlan.
 A Hísiórt sertések ára: L A Magyarországi őrendű; Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm felüli súlyban) 98-100 fillérig. Öreg közép (páronként 300-340 kilogramm terjedő súlyban) -.- fillérig. Fialat nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) 106-107 fillérig. Fialat közép (páronként 251-320 kilogramm terjedő súlyban) 102-104 fillérig. Fialat könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) -.- fillérig. - II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kilogramm felüli súlyban) -.- fillérig. Közép (páronként 240-280 kilogramm súlyban) -.- fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) -.- fillérig. - III. Romániai: Nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) -.- fillérig. Közép (páronként 260-320 kilogramm terjedő súlyban) -.- fillérig.

lérig. Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) -.- fillérig. IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehéz (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) -.- fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) -.- fillérig. - V. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogramm felüli súlyban) 102-104 fillérig. Közép (páronként 240-260 kilogramm terjedő súlyban) 98-100 fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 96-98 fillérig.

Sertésüzlet szám 1902. március 16. napján volt készlet 33.248 darab. - 1902. március 17. napján lehajlatott 55 darab. 1902. március 16. napján elszállított 563 darab. 1902. március 18. napjára maradt készletben 32.740 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

Kinevezések. A válás- és közköztudósági miniszter Német Artur ügyvédjelölt a vezetéke alatt álló miniszterünnöm fizetésefen fogalmazó-gyakornokká, - a budapesti pénzügyigazgatóság Kaszap Zsigmond középiskolai végzett nagykörsi lakost a czegetdi adóhivatalhoz ideiglenes minőségű díjtalan gyakoronokká, - az alsó-kubini pénzügyigazgatóság Hlavács Odón abau-szántói díjtalan adóhivatali gyakoronokot a lipótszentmiklósi adóhivatalhoz segélyidvazs gyakoronokká, - a temesvári főügyész Baszarhá Dezső főügyész-ségi díjnokot, temesvári lakost, a főügyész-séghez irnokká nevezte ki.

Népmagyarosítások. Stuzska József mozdonyvezető a kassa-oderbergi vasutnál, kassai lakos, valamint kisik. fia Alajos Szabadorsra, Pihál Géza irokiszor a kassa-oderbergi vasutnál, budapesti lakos, valamint kisikoru gyermekei Emília és István Géza Erdőrdire, Schwarz János állomásifelügyelő a kassa-oderbergi vasutnál, kis-olaszi lakos Szirmaira, Klein Elek mozdonyfűtő a kassa-oderbergi vasutnál, kassai lakos Kárpátra, Neumann Adóf marosvásárhelyi lakos Nemesre, kisikoru Kohn Miksa bécsi lakos Kalmárra, Poliak Bódog Tivadár gráci lakos Légradára, kisikoru Kiern Fülöp, Sámuel és Nándor váci lakos Kalmárra, Wallerstein Isack (Antsel) budapesti lakos, valamint kisikoru leánya Margit Vermesre, kisikoru Filip Jónás mezőturi lakos Hemleire, Eriedenstein Lipót budapesti lakos és kisikoru gyermekei Iboyka, Margit és Zoltán Forgácsra magyarosították vezetékevényüket helyigymiszteri engedélyvel.

Napirend.

Napló: szerda március 19. - Római katolikus: József. - Protestáns: József. - Görög-orosz: (március 6.) Amonii v. - Zsidó: Veadar 10. - Nap két: 5 óra 50 percor. - Nyugszik: 5 óra 54 percor. - Hold két: déli 12 óra 59 percor. - Nyugszik: 2 óra 58 percor éjjel. A horvát miniszter fogad d. u. 4 óra kor.

Nemzeti Szalon tavasz tárlata d. e. 9 óratól este 8-ig. Belépdőj 50 fillér.

Nemzeti Múzeum. Képtár. - Nyitva délelőtt 9 óratól délután 1 óráig. - Többi tárai 1 korona belépdőjjai megtekinthetők.

Országos Képtár és metszethálitás az Akadémia-ban nyitva délelőtt 9-1-ig.

Iparművészeti múzeum délelőtt 9 óratól d. u. 1-ig. **Teknőgyűjtemény** Iparműzeum. Nyitva délelőtt 8-1-ig. **Mezőgazdasági Múzeum** (Kerepesi-ut 72.) délelőtt 8-10l 1 óráig.

A földtani intézet múzeuma (Stefánia-ut 14.) nyitva d. e. 10-1-ig. Belépdőj 1 korona.

Az Akadémia Goethe-szobája nyitva délelőtt 10-12-ig. **Akadémiai könyvtár** nyitva délután 3 óratól 7 óráig. **Egyetemi könyvtár** nyitva délelőtt 9 óratól 12-ig és délután 3-8-ig.

Állatkerti a Városiigében nyitva egész nap. Belépdőj 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Múzeum, igazgatóság, kereskedelmi szaknyitvart és keleti mintatár: V. kerület Váci-körút 32. szám alatt. Hivatalos orkál: délelőtt 9-10l délután 2 óráig. Hazai termékek állandó kiállítása és kereskedelmorteméti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (meilynben az üzletvezetés arisztusokat is eszközö) a városiigeti iparcarnokban nyitva: délelőtt 9 óratól 12 óráig és délután 3 óratól 6 óráig. A külföldi kiállítástékek központú üzletvezetésé (Magyar kereskedelmi részvényárnyak) V. Váci-körút 32. szám alatt.

Időjelzés.

- Az Országos Meteorologiai Intézet hivatalos jelentése. - Budapest, március 18.

Közép- és Nyugat-Európát magas levegőnyomás borítja, az alacsony levegőnyomás pedig északnyugaton és északkeleten tartózkodik.

Európában enyhe és szórnyosan esős időjárás volt. Hazánkban a hőmérséklet emelkedett és az esők bábára az ország déli részén fordultak elő, különben pedig az idő változókéony volt.

Külföld. Tulnyomában száraz és enyhe idő várható, elvétele némi csapadékkal.

Vizállás.

	Márc. 17.	Márc. 18.	Márc. 19.	Márc. 20.
Ian	Scherling	0,51	0,60	0,60
Duna	Phanzen	1,07	1,77	1,77
	Lina	0,98	0,84	0,84
	Bécs	0,96	0,96	0,96
	Pozsony	1,21	1,08	1,08
	Komárom	2,4	1,90	1,90
	Budapest	1,79	1,01	1,01
	Paks	1,21	1,00	1,00
	Mohács	2,30	2,24	2,24
	Gombos	2,93	2,28	2,28
	Üdvédek	2,93	2,28	2,28
	Pancsova	3,28	3,22	3,22
	Oroszv	3,22	3,24	3,24
	Magyarfalva	1,28	1,38	1,38
	Zselna	0,49	0,40	0,40
	Trencsén	0,47	0,47	0,47
	Szered	0,47	0,44	0,44
	Sz. Gotthárd	0,29	0,10	0,10
	Sárvár	0,57	0,59	0,59
	Győr	0,19	2,16	2,16
	Pécs	0,95	0,94	0,94
	Zákány	0,10	0,00	0,00
	Barcs	0,49	0,39	0,39
	Békés	1,4	1,4	1,4
	Eszék	0,69	0,60	0,60
	N.-Szerdah.	0,98	0,96	0,96
	Szécsén	3,18	3,18	3,18
	Munkács	0,60	0,59	0,59
	Szatmár	0,41	0,17	0,17
	Szatmár	0,81	0,82	0,82
	N.-Majtény	0,77	0,72	0,72
	Latorca	0,40	0,40	0,40
	Zaborszék	0,18	0,22	0,22
	Ungvár	0,30	0,27	0,27
	M.-Sziget	0,40	0,40	0,40

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Szerda, 1902. március hó 19-én.

A próféta.

Nagy opera 5 felvonásban. Zenéjét szerz. Meyerbeer. Szövegét írta Scribe. Fordította: Egressy B. és Szerdahelyi I.

Személyek: Ney D. Dalmoki Ney B.
Broulik Oberthal
Fides Bartolucci Jónás
Berta Rotter Mathison

Kedzete 7 órakor.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szerda, 1902. március hó 19-én.

A menyem.

Vígjáték 3 felvonásban. Írták: Fabrice Carré és Paul Bilhaud. Fordította: Adorján Sándor.

Személyek: Hetényi Paulayné Zilahi Latabár
Leverdier Ujházi Malescot
Leverdierné Rákosi Sz. Lodoiszka
Paul Dezső Honoré
Márta Halmi Ferdinánd

Kedzete 7 1/2 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Szerda, 1902. március hó 19-én.

Lotti ezredesei.

Énekes bohózat 2 felvonásban. Írta Rudyard Stone. Fordította Faragó Ödön. A dalok verszövegét írta Mérei Adolf.

Személyek: Sziilágyi Iványi Kalocsay Sellő Iványiné Almási L.
Ton Dawentry Sziklai Barley
Harriet Sziklainé Mister Morvay
Jean Dickson Boross Mister Bibb
Kitty Almási I. Miss Kate
Ramajanah Ráthonyi Esmeralda
Lotti Fedák Elsie

Kedzete 7 1/2 órakor.

VIGSZÍNHÁZ.

Szerda, 1902. március hó 19-én.

Kuruc Feja Dávid.

Színmű 4 felvonásban. Írta Fényes Samu.

Személyek: Haraszthy Vendrei Mátrai Rónászeky Bihari
Feja Dávid Pethes Ráskayné
Fejáné Hunyadi Demeczy
Judit Nográdi Szenczey István
Gábor Iantos Góth Citó Péter
Esze Tamás Hegedűs Lányi Samu
Boske Varsányi Caraffa Antonio Fenyvesi

Kedzete 7 1/2 órakor.

NÉPSZÍNHÁZ.

Szerda, 1902. március hó 19-én.

Blaža Lujza asszony mint vendég

Egy görbe nap.

Énekes bohózat 3 felv., dalokkal és táncokkal. Írták Csicsery Bors és Tsa. Zenéjét részben szerzette Barna László.

Személyek: Szerdahelyi Deli Horváth Tollagi Kenedich Harmath Blaha
Borsszem J. Dezső Tarjagos
Wrewesshegy Németh Dicsőfi
Leona Krecsányi Sanyaró Vendel Ujvári
Izolda Dory M. Tolyáss Dániel Szabó
Kraxelhuber Kovács M. Hombár
Krasznahubay Szirmai Rendőr
Monokles báró Sümegei Tízoltó
Mokányi Berci Kis M. Elsa
Bukovay Kovács K. Juci

Kedzete 7 1/2 órakor.

URANIA SZÍNHÁZ.

Szerda, 1902. március hó 19-én.

A szultán birodalma.

Írta és felolvassa: ifj. Hegedűs Sándor.

Kedzete 7 1/2 órakor.

FŐVÁROSI ORFEUM

Nagymező-utca 17.
Minden este

Luna asszony

nagy vig operette, Lincke Pál-tól
Milla Barry mint vendég, Mariott Zelga, Christoff Károly, Strasser Artur, Baumann Károly, Bauer Róza, Lúden Lisett, Pauliet Ilka, Brammer Gyula

és a kitünő márciusi program.

A télkerben reggel 5 óráig Városi Elek cigányzenekara hangversenyez.

Dr. RENNER

VIZGYÓGYINTÉZETE

— bejáró betegek számára. —

Budapest, VII., Valero-utca 4. (Telefon 555.)

Az intézetben gyógykezelés alá vétetnek különféle ideg- és gerincbajok, álmatlanság, szédülés, ideges gyengeségi állapotok, a gyomor és belek renyhesége, ideges szívbetegségek stb. Alkalmazásban levő gyógyeszközei: A tudományos vizsgálatom összes eljárásain kívül, szénsavas fürdők (naunheimi eljárás, szibajonok számára), fény-fürdők (elválasztásnál és eszenciá bántalmánál), az elektroizomok minden faján (gömböztető, faradáló, frakcionáló), masszázsz (gömböztető vagy vibrációs alakban, vagy elektro-masszázs) stb.

Árak mérsékelték. Prospektus kívánatra.

Mennyasszonyi kelengyék áruháza

Schreier Victor és Társa
BUDAPEST, Váci-utca 26.

Tavaszi ujdonságok: blousok, pongyolák és juponokban megérkeztek.

Az Aradi Vértanuk Albuma.

Szerkesztette: VARGA OTTÓ.

Arad sz. kir. városa és az aradi Kölcsey-egyesület megbízásából. Az aradi vértanuknak emelt díszes irodalmi emlék, amely az eddigieknél sokkal díszesebb kiállításban most érte meg ötödik kiadását.

Rendkívül alkalmas ajándékmű.

Nyolcvanhat képpel és 6 mű-melléklettel. Díszes albumszéri kőtésben Ára 15 kor.

Megrendelhető a Lampel R. (Wodianer F. és Fiai) cs. és kir. udvari könyvkereskedésében Budapest, VI., Andrássy-ut 21.

Élőkerítés.

Gleditschia eszmeték és magvak.

Óriás törvást, igen gyorsan fejlődő étvényfővény. Ez az egyedül, melyből oly örökös kerítés nevelhető pár év alatt, rendkívül csodálatos kiállással, melyen nemcsak ember, de semmiféle állat, még az apró nyulak sem behatolhatnak át. Minden rendelkezéshez rajzokkal ellátott útmutató és kezelési utasítás mellékeltek. Ez az eszmeté elég 20 méterre. — Ára 6 ft. Nagy mulatság követ el mindenki, kinek örökös áthatatlan kerítésre van szüksége, ha nem ezt alkalmazza, szikes, kőves, homok, agyag, nedves talajban is egyenlően tenyészik. Azért is terjedt úgy el, hogy alig van az országban oly része, hol nagyban ne szaporítanak.

Szőlőoltványok szokványminőségben.

Óriási jövődelmet biztosító voltánál fogva, ennek tenyészése számos gazdaságban az utóbbi időben rendkívül elterjedt. Szines fenyőmagot főárjegyzék ingyen és hármentve küldeték minden rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzéken kívül még egy olyan könyvet kap ez, ki azt címre ingyen és hármentve küldeték kéri, mely minden az a ház, vagy család, a hol annak tartalmát hasznára ne fordítanak, városon, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így még azoknak is igen örökösen áll, kik rendelni semmit nem akarnak, mert benne számos oly közlemény foglaltatik, melyek mindenkinek nagy szolgálatot tesznek. Cím: „Ermelléki cisz szőlőoltvány-telep” Nagy-Kágya, n. p. Székelyhid.

Ne vegyen senki hangszerét míg

REMÉNYI MIHÁLY

műhangszerész legújabb képes árjegyzékét át nem olvasta, melyet ingyen és hármentve küld

Budapestről Király-utca 44/d.

Alapított 1868-ben.

A legjobb zongorák pianók és harmonikumok legelőbb kaphatók tökéletes jóállás mellett

HECKENAST GUSZTÁV

birnevész zongorafélszi és kölcsönözés-intézetben Budapest, most IV., Gellért-tér 2. szám.

Ehrbar cs. és kir. udvari zongoragyár, továbbá Schiedmayer és fia stuttgari udvari zongoragyár és Thuringian Organ Co., a világ legjobb és legelőbb harmonikumai egyedül képviselője. Árjegyzék ingyen.

DÓCZI M.

cipész

Budapest legmegbízhatóbb legnagyobb és legelőbb cipő-raktára

Kerepesi-ut 10.

Gombos fűz. v. eugos-lakk-cipő, férfi 4, női... 3.50
Férfi v. női boxbőr fűzős 3.50
Fűz. v. eugos orosz lakkból férfi 3.80, női... 3.30
Lakk reggata férfi 3.50, női 2.50
Férfi Chevreux 4.50, női... 4.—
Férfi v. női eugos cipő... 3.—
* * * fűzős cipő... 3.30
Lakk kivágott... 1.50-2.—
Egy csatos 2.30, kereszt-csatos... 2.50
Fehér v. rózsaszínűm cipő 1.80
Fehér kutyabőr cipő... 2.—

Árjegyzék, csomagolás, szállítással ingyen. Védő 10 forint felül franco. Nem tetőző árut becsorolók

Az Athenaeum irod. és nyomdai r.-társulat kiadásában megjelent:

Az Olympos.

Görög-római mythologia.

Függelékül a germán népek istentana.

Serültebb fiúk és leányok számára.

Petiscus nyomán szerkesztette Dr. GERÉB JÓZSEF.

Második átdolgozott kiadás 69 képpel.

Ára fűző 5 K., díszes vászonköt. 7 K.

Kapható a kiadó-társulatnál Budapest, VII. ker., Kerepesi-ut 54. és minden könyvkereskedésben.

Háztulajdonosok figyelmébe!

Elállalok készpénzre, paloták, nyaralók és bérházak homlokzat tatarozását, úgy a fővárosban mint vidéken. Továbbá udvari falások és vakolatok javítását, utánpótlásokat és teljesítő új falásokat.

Homlokzattfestéseim

megújítás után is tiszták és feltörlésnek maradnak. E szakmában a széleskörűen 15 éve igen nagy elismertetéssel kitűnő sikerrel működtem. Árami tudományok, munkámért azonosítások vállalok.

KOVÁCS JÓZSEF

építési vállalkozó Budapest, Andrássy-ut 51. szám.

22735. szám. II. 1.

Lóárverési és lóvásári hirdetemény.

A kisbéri és mezőhegyesi magy. kir. állami ménesek állományából eladásra kerülő herélték árverése

folyó évi április hó 30-án

Budapesten a Tattersall kerepesi-uti helyiségeiben délelőtt 10 óratól kezdődőleg fog megtartatni.

A budapesti Tattersall részvénytársaság a fenti árverést megelőzőleg

folyó évi április hó 27-étől 29-éig

luxus lóvásárt rendez.

A lovak leírását és részletes feltételeket tartalmazó árverési és luxus lóvásári jegyzékek a postabélyeg beküldése mellett a Tattersall igazgatóságától kaphatók.

Budapesten, 1902. évi március hó 10-én.

M. kir. földmívelésügyi minister.

132. szám.

Árlejtési hirdetés.

A nagybányai m. kir. bányagazgatóság kerületébe tartozó oláhlaposbányai bányaműnél Szolnok-Doboka megye, vasuti állomás Galgói, egy turbina hajtásra berendezendő központi zúzómű belső felszerelésére a jelen pályázatnak a hivatalos közlönyben való első megjelenésétől számított nyolc heti határidővel, pályázat hirdettek. A pályázni óhajtok felhivatnak, hogy ajánlatukat és azok mellékleteit szabályszerű bélyegzessel ellátva, zárt borítékban „Ajánlat oláhlapos-bányai zúzóra” jelzéssel alantit hivatal címére a jelzett határidőig küldjék be. Az általános tervezet és műszaki leírás alantit hivatalnál személyesen, vagy posta útján beszerkezhető, melyben az összes ajánlati feltételek részletezve vannak.

M. kir. gép- és építészeti hivatal.
Nagy-Bányán, 1902. február 28-án.

Színházak heti műsora.

	M. Kir. Operaház	Nemzeti színház	Vigszínház	Népszínház	Magyar színház
Csütörtök	Tannhäuser	Pogány Gábor	Balatonai rege Kuruc Feja Dávid	Az aranyos	Lotti ezredesei
Péntek	A hugonották	A bor	Kuruc Feja Dávid	Egy görbe nap	Fifine
Szombat	Onegin	Jó falsziak	A feleség	Az új földesur	Fifine
d. u. Vasárnap este		Vörös talár Pogány Gábor	Kuruc Feja Dávid A feleség	A falu rossza Az új földesur	Fifine

